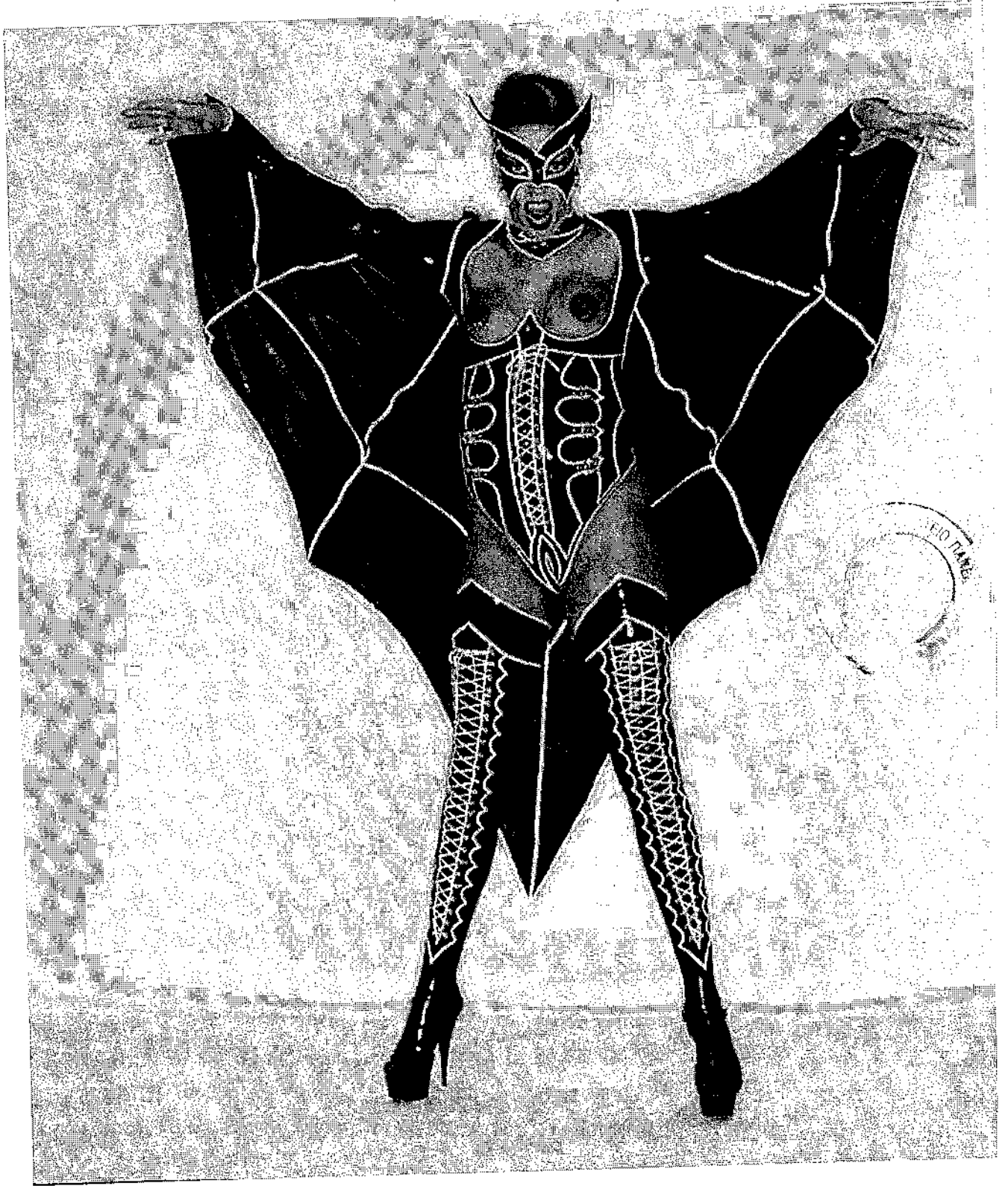

*‘Ήμουν πολύ νευρική. Αλλά είπα στον εαυτό μου ότι ήρθες
εδώ για να ξεκινήσεις μια άλλη ζωή και πρέπει να το κάνεις.
Έτσι άνοιξα τις κουρτίνες κοίταξα τον κόσμο άρχισα να
χορεύω ‘*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΔΕΣ

Περίληψη	1 - 2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3 – 5
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
Εννοιολόγηση του σώματος και κατασκευή της ταυτότητας του σύγχρονου υποκειμένου	6 – 14
Κατασκευή της σεξουαλικότητας – επιθυμίας	14 – 23
Νοηματοδοτήσεις της σεξουαλικότητας-ηδονής & εμπορευματοποίηση	24 –29
Πορνεία – Περίπτωση της Ελλάδας	29 – 31
Χορός ως έκφραση της σεξουαλικότητας – Εμπορευματοποίηση μέσα από τα sex show	32 – 35

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΚΑΛΛΙΤΕΝΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ – ΠΟΡΝΕΙΑ (SEX SHOW) & ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ»**

1. Γενικά στοιχεία για την ποιοτική ανάλυση: Η μέθοδος των Συνεντεύξεων & Επιτόπια Παρατήρηση	36 – 38
Μεθοδολογία και δείγμα	39 – 40
Υποθέσεις εργασίας	41 – 43
2. ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ «ΑΛΛΟΥ»	43 - 44
Στο χώρο των sex clubs	45 – 47
Στον οικείο χώρο του «άλλου»	48 – 49
3. ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	
<u>1^η ενότητα</u>	
Η περιγραφή των χορευτριών για τις συνθήκες εργασίας & Χαρτογράφηση σωμάτων	50 – 54
<u>2^η ενότητα</u>	
Κίνητρα – Λόγοι άσκησης του επαγγέλματος	54 – 56
<u>3^η ενότητα</u>	
Πρόσληψη της σεξουαλικότητας των χορευτριών στη προσωπική τους ζωή	56 – 59
<u>4^η ενότητα</u>	
Τεχνικές περιφρούρησης ορίων	60 – 64
<u>5^η ενότητα</u>	
Χρήση ουσιών	64 – 65

6^η ενότητα

✓ Αναπαράσταση – Πρόσληψη του κοινού από τις χορεύτριες 66 – 69

7^η ενότητα

✓ Σύνδεση του συγκεκριμένου επαγγέλματος με τη πορνεία 69 – 72

8^η ενότητα

Αντιδράσεις & Κοινωνικός αποκλεισμός 72 – 76

9^η ενότητα

✓ Αυτοαντίληψη 76 – 81

10^η ενότητα

Χαρτογράφηση εθνικής ταυτότητας
Εθνότητα & σώμα 81 – 83

Συμπερασματικές Παρατηρήσεις 84 – 85

ΕΠΙΛΟΓΟΣ 86

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 87 – 90

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια της παρούσας διπλωματικής εργασίας διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο το σώμα κατασκευάζεται κοινωνικά και περιθωριοποιείται, καθώς συνιστά βασικό πεδίο πολιτικής και πολιτισμικής δράσης. Πιο συγκεκριμένα, τα ερωτήματα που τίθενται αφορούν στο πώς εμπορευματοποιείται η επιθυμία και η ηδονή και πώς συγκεκριμένες νοηματοδοτήσεις της σεξουαλικότητας, συνδέονται με μηχανισμούς κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα της σύγχρονης νεωτερικότητας. Το πεδίο έρευνας εστιάζεται στην εμπορική νομιμοποίηση της ηδονής μέσα από τα sex show, ειδικά τα τελευταία χρόνια, συνδέεται με το εμπόριο γυναικών με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση και με τόπο προορισμού την Ελλάδα, δηλαδή ενός είδους «κεκαλυμμένης» πορνείας.

Μέχρι προσφάτως, η σύγχρονη κοινωνιολογία είχε πολύ λίγα πράγματα να επιδείξει για το πιο προφανές γεγονός της ανθρώπινης ύπαρξης, αυτό δηλαδή που τα ανθρώπινα όντα έχουν και ως ένα βαθμό είναι, το σώμα. Η απόρριψη του θετικισμού και του βιολογικού ντετερμινισμού του 19^{ου} αι. χάριν του κοινωνικού ντετερμινισμού, είχε ως συνέπεια τον αποκλεισμό του σώματος από τη κοινωνιολογική φαντασία, δίνοντας έμφαση στο ρόλο που έπαιξαν η κουλτούρα και ο συμβολισμός στην οργάνωση του ατόμου και της κοινωνίας. Τα τελευταία όμως χρόνια, η κοινωνιολογία του σώματος έχει αναδειχτεί σε θεμελιώδη θεματική στις κοινωνικές επιστήμες. Το σώμα προσλαμβάνεται όχι απλώς ως ένα φυσικό αντικείμενο αλλά ως κοινωνικά κατασκευασμένο, όπου συνιστά μια κοινωνική και πολιτική κατηγορία που έχει την ικανότητα να απορροφάει νοήματα. Το σώμα ως πρωταρχικό στοιχείο της ταυτότητας του σύγχρονου υποκειμένου, παραμένει ο τόπος μερικών από τις πιο βασικές μορφές της κοινωνικής ανισότητας και ελέγχου.

Επιπλέον, έχει δοθεί μεγάλο βάρος στη σεξουαλικότητα ως βασικό στοιχείο της ταυτότητας και ως κοινωνικο-πολιτισμικό προϊόν. Οι προσεγγίσεις για τη σεξουαλικότητα που ως κοινό σημείο έχουν την αναγνώριση των κοινωνικών και ιστορικών πηγών των σεξουαλικών καθορισμών, προέρχονται από τους θεωρητικούς της διαντίδρασης (Gagnon & Simon), της ψυχανάλυσης (Lacan, Mitchell), τον μεταμοντέρνο φεμινισμό (Butler, Rubin, Sedgwick) και φυσικά από τον Foucault. Σύμφωνα με τον τελευταίο, τους τρεις τελευταίους αιώνες έχουμε μια έκρηξη Λόγων γύρω και σχετικά με το σεξ, στο ίδιο το πεδίο άσκησης της εξουσίας. Ο κόμβος της γνώσης με την ηδονή δεν διαχωρίζονται.

Η προβολή από τα Μ.Μ.Ε. εκτεταμένων ρεπορτάζ για το εμπόριο λευκής σαρκός προβάλλοντας εικόνες γυναικών όπου δουλεύανε στο χώρο των sex club, καθώς και ύστερα από προσωπικό ενδιαφέρον για το πώς οι ίδιες οι χορεύτριες χειρίζονται το σώμα τους, τη σεξουαλικότητά τους κ.α. αποτέλεσαν την αφορμή προσέγγισης της συγκεκριμένης επαγγελματικής ομάδας. Η έρευνα είχε ποιοτικό χαρακτήρα και χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των ημι-δομημένων συνεντεύξεων σε συνδυασμό με επιτόπια παρατήρηση.

Σε γενικές γραμμές διαπιστώνεται ότι οι γυναίκες που εμπορεύονται το σώμα τους και τη σεξουαλικότητά τους όπως είναι οι χορεύτριες των sex show, αναπτύσσουν τεχνικές ή πρακτικές για την διαφύλαξη της αυτονομίας

τους, με σοβαρό όμως κόστος για τις ίδιες. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελούν οι χορεύτριες –ιδιαίτερα από το πρώην ανατολικό μπλοκ- που πέφτουν θύματα τόσο οικονομικής όσο και σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

* Λέξεις κλειδιά: Σώμα, Σεξουαλικότητα, χορός, εμπορευματοποίηση, ηδονή, πορνεία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

‘...ήμουν πολύ νευρική. Αλλά είπα στον εαυτό μου ότι ήρθες εδώ για να ξεκινήσεις μια άλλη ζωή και πρέπει να το κάνεις. Έτσι άνοιξα τις κουρτίνες, κοίταξα τον κόσμο, άρχισα να χορεύω’

Σκοπός αυτής της διπλωματικής εργασίας είναι η ανάλυση της κοινωνικής κατασκευής και της περιθωριοποίησης του σώματος. Ειδικότερα, αφορά στη διερεύνηση του πώς συγκεκριμένες νοηματοδοτήσεις της σεξουαλικότητας συνδέονται με μηχανισμούς κοινωνικού αποκλεισμού στα πλαίσια της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας. Διερευνώνται ερωτήματα, όπως το πώς μεταμορφώνεται το «φυσικό» σώμα σε αντικείμενο ηδονής και εμπορευματοποίησης σε χώρους που κατ’ εξοχήν «πουλάνε» σεξουαλικότητα, όπως είναι τα sex club.

Θεωρώντας ότι ο χορός στα sex show δεν συνιστά μόνο θέαμα όπου τα σώματα που χορεύουν «διαβάζονται» ως σημεία αλλά και ως μια διαδικασία διυποκειμενικότητας από τη σκοπιά του δρώντος υποκειμένου, ως επιτέλεση και συγχρόνως ως βίωμα, εξετάζονται επιπλέον ερωτήματα όπως το πώς προσλαμβάνεται και οριοθετείται από τις χορεύτριες των sex show, η δική τους σεξουαλικότητα που παράγουν ως έργο και παρέχουν προς κατανάλωση, τόσο στο χώρο εργασίας όσο και σε σχέση με τη προσωπική τους ζωή. Ένα επιπλέον ερώτημα αφορά στο αν, με ποια μορφή και σε ποιο βαθμό βιώνεται κάποιου είδους κοινωνικός αποκλεισμός από τις ίδιες. Μέσα από ποιες τεχνικές και πρακτικές επιτυγχάνεται η διαδικασία αποπροσωπότητας (depersonalization) προκειμένου οι εργαζόμενες –

χορεύτριες σε sex show - να διαχωρίσουν την επαγγελματική από τη προσωπική τους ζωή και που παράλληλα λειτουργούν ως τεχνικές περιφρούρησης της αυτονομίας τους και ουσιαστικά της επιβιώσής τους. μια άλλη παράμετρος αφορά στο κατά πόσο και σε ποιο βαθμό συνδέεται το συγκεκριμένο επάγγελμα με τη πορνεία. Επιπλέον, εξετάζεται ο τρόπος διαπλοκής εθνότητας και σώματος.

Ύστερα από την επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, χρησιμοποιώ το σώμα ως μια κεντρική αναλυτική κατηγορία στην ερμηνεία των κοινωνικών σχέσεων. Το σώμα ορίζεται σαν ένα πολιτισμικά και ιστορικά κατασκευασμένο «κείμενο» στο οποίο εγγράφονται κοινωνικά νοήματα και σχέσεις εξουσίας – μέσω της κοινωνικοποίησης- και θεωρείται πως συνιστά βασικό τόπο άσκησης κοινωνικού ελέγχου.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στη προκειμένη εργασία αφορά σε ένα συνδυασμό ημι-δομημένων συνεντεύξεων (με τη μορφή ανοιχτών ερωτήσεων) και επιτόπιας παρατήρησης στο χώρο των sex club όσο και στον οικείο χώρο των συνεντευξιζόμενων. Ο τρόπος επιλογής του δείγματος (5 γυναίκες που εργάζονται ως χορεύτριες σε sex show) έγινε με τη μέθοδο της χιονοστιβάδας (snowball sample). Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω της ιδιαίτερης φύσης του συγκεκριμένου επαγγέλματος, υπήρξε δυσκολία στην εύρεση του δείγματος, με συνέπεια ένας σεβαστός αριθμός χορευτριών - όταν δηλωνόταν ο σκοπός της εργασίας - να κρατήσει απορριπτική στάση.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, μετά από την επισκόπηση της βιβλιογραφίας και τις προγενέστερες μελέτες σχετικά με το υπό διερεύνηση θέμα, παρουσιάζονται θεωρητικές προσεγγίσεις για το πώς κατασκευάζεται κοινωνικά το «Δυτικό» σώμα και η ταυτότητα του σύγχρονου υποκειμένου.

Επιπλέον, με ποια κοινωνικά νοήματα και σημασίες έχει επενδυθεί η σεξουαλικότητα ως βασικό ιστορικό και πολιτισμικό προϊόν, ενώ παράλληλα αναλύονται οι μορφές και η έκταση εμπορευματοποίησής της. Ακολουθεί η ακριβής περιγραφή της μεθόδου που εφαρμόστηκε για τη συλλογή και ανάλυση των στοιχείων, καθώς και οι δυσκολίες που προέκυψαν στην εύρεση του υπό έρευνα δείγματος. Στο επόμενο κεφάλαιο, παρουσιάζονται και αναλύονται τα ευρήματα του εμπειρικού τμήματος της έρευνας συνδεδεμένα με τις διατυπωμένες θεωρητικές υποθέσεις, όπως αυτά προέκυψαν μέσα από τις συνεντεύξεις και την επιτόπια παρατήρηση. Στο τέλος, σε ειδικό παράρτημα της διπλωματικής, παρατίθενται οι τυπωμένες απομαγνητοφωνήσεις των συνεντεύξεων, τα φύλλα με τα βασικά στοιχεία των συνεντευξιαζόμενων καθώς και ο πρόσφατα τροποποιημένος νόμος που αφορά στην εμπορία ανθρώπων, στη πορνογραφία, την ασέλγεια και μαστροπεία.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα γίνει εκτεταμένη αναφορά, μέσα από θεωρητικές κοινωνιολογικές πηγές, στις κοινωνικές και ιστορικές διαδικασίες που έδωσαν προβάδισμα στη μελέτη του σώματος στη σύγχρονη κοινωνική θεωρία. Θα ακολουθήσει η σκιαγράφηση μερικών από τις πιο σημαντικές θεωρητικές αναφορές, σχετικά με την εννοιολόγηση του σώματος και της σεξουαλικότητας ως ιστορικές και πολιτικές κατηγορίες καθώς και ως βασικά στοιχεία της ταυτότητας του σύγχρονου υποκειμένου. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στη μορφή που έχει πάρει η εμπορευματοποίηση της σεξουαλικότητας στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες και ειδικότερα, στα πλαίσια της νεωτερικής ελληνικής πραγματικότητας.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τα τελευταία χρόνια, οι σύγχρονες κοινωνίες χαρακτηρίζονται από μία αυξημένη επικέντρωση πάνω στο σώμα, η οποία εκφράζεται μέσω της αλλαγμένης σχέσης του σύγχρονου ατόμου με την υγεία, την σεξουαλικότητα και την αναπαράσταση του σώματος (bodily image) (Turner 1996, σελ.3). Σύμφωνα με τον Turner (1996, σελ.2) στα πλαίσια μιας σωματοποιημένης κοινωνίας (somatic society) και της καταναλωτικής κουλτούρας, είναι

αναγκαίο να αναδειχθεί η ιστορική διάσταση του σώματος, να περιγραφεί δηλαδή πώς το σώμα στα σύγχρονα κοινωνικά συστήματα έχει γίνει ένα βασικό πεδίο πολιτικής και πολιτισμικής δράσης. Η υπεροχή των εικόνων-αναπαραστάσεων του σώματος στα πλαίσια της καταναλωτικής κουλτούρας είναι απόρροια του διαχωρισμού του σώματος (ιδιαίτερα των αναπαραγωγικών ικανοτήτων του) από την οικονομική και πολιτική δομή της κοινωνίας. Αντίθετα, στις παραδοσιακές κοινωνίες υπήρχε μια στενή δομική σχέση μεταξύ της ιδιοκτησίας και της αναπαραγωγής της περιουσίας με την ιδιοκτησία και την αναπαραγωγή των ανθρώπινων όντων, μέσα από το πατριαρχικό μονοπώλιο των γυναικών στα πλαίσια της εκτεταμένης οικογένειας.

Αυτές οι κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές πρέπει να ειπωθούν μέσα σε ένα ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο, που αφορά στη παρακμή του φεουδαρχικού συστήματος στηριζόμενο στην ιδιοκτησία της γης, στην ανάπτυξη του βιομηχανικού καπιταλισμού στηριζόμενο στον έλεγχο των βιομηχανικών διαδικασιών και τελικά στην εμφάνιση της μεταβιομηχανικής ή μεταμοντέρνας κοινωνίας οργανωμένης γύρω από τον έλεγχο των επικοινωνιακών και των συμβολικών συστημάτων. «Δοσμένης της έμφασης στον ελεύθερο χρόνο, στην ατομική έκφραση και κατανάλωση, το σώμα εμφανίζεται σαν ένα πεδίο ηδονιστικών πρακτικών και επιθυμίας στα πλαίσια μιας κουλτούρας που αναγνωρίζει το σώμα ως σχέδιο (project)» (Turner, 1996, σελ.4). Ο νέος `εαυτός` είναι το ορατό πρόσωπο και το σώμα, ειδικά διακοσμημένο, που συμβολίζει εμφανώς την κοινωνική θέση (status) του προσωπικού εαυτού. Η ταυτότητα έγινε σωματοποιημένη (embodied) σε

εξωτερικές παραστάσεις (performances) (Turner 1996, σελ.107 που αναφέρεται στον Featherstone,1982).

Το «σώμα» είναι κοινωνικά κατασκευασμένο, συνιστά μια κοινωνική και πολιτική κατηγορία που έχει την ικανότητα να απορροφά νοήματα. Σύμφωνα με τη Synnot (1993, σσ. 1-3) το σώμα καθορίζεται τόσο φυσικά (physically) όσο και κοινωνικά και αλλάζει η σημασία του στον ιστορικό χρόνο, καθώς η έννοια «σώμα» μπορεί να αναφέρεται σε διαφορετικές πραγματικότητες ή σε διαφορετικές αντιλήψεις για τη πραγματικότητα. Το σώμα συνιστά το πρωταρχικό σύμβολο του εαυτού καθώς και πρωταρχικό συστατικό της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας. Το σώμα συνιστά τόσο ατομική φυσική και φαινομενολογική δημιουργία όσο και πολιτισμικό προϊόν.

Η μελέτη του ανθρώπινου σώματος δεν αφορά μόνο μια οργανική οντότητα, αλλά μια ενότητα με πολλαπλές λειτουργίες και πολιτισμικά νοήματα. Η ιστορία του σώματος, είναι παράλληλα κοινωνική και πολιτισμική ιστορία του σώματος. Σύμφωνα με τον Falk (1997, σελ.45) το σώμα γίνεται ανθρώπινο σώμα σαν μέρος μιας τάξης (order), περικλείοντας κοινωνικο-πρακτικές δομές (διαίρεση της εργασίας και ιεραρχία εξουσίας) καθώς και πολιτισμικές δομές.

Προκειμένου να γίνει αντιληπτός ο τρόπος πρόσληψης του σώματος στα πλαίσια της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας, θα ακολουθήσει στη συνέχεια, η παρουσίαση των βασικών νοημάτων με τα οποία επενδύθηκε το σώμα στις διάφορες περιόδους στην ιστορία της Δύσης, σύμφωνα με τον Synnot (1997, σσ. 8-28).

Αρχικά υπήρχε η *ανιμιστική αντίληψη*, η οποία στηριζόταν γύρω από το μυστήριο της ζωής και του θανάτου του ανθρώπινου σώματος, η δυαδικότητα του σώματος - ψυχής καθορίζεται μεταξύ του ανιμιστικού και μη ανιμιστικού σώματος. Η ιδέα ενός κόσμου των ζωντανών και ενός των νεκρών συνιστά με τη σειρά του τη βάση για τη θρησκευτική δυαδικότητα μεταξύ ιερού – κοσμικού. Το σώμα και η ψυχή δεν συνιστούν δύο παράλληλες οντότητες αλλά αντίθετα κυκλική διαδοχή μεταμορφώσεων. Στα πλαίσια της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας και ειδικά στο Πλάτωνα, η δυαδικότητα σώματος-ψυχής αλλάζει από διαδοχή σε στατικό παραλληλισμό που χαρακτηρίζεται από τη δυαδικότητα υλικότητας – ιδεώδους, όπου το σώμα γίνεται «η φυλακή της ψυχής» (ιεραρχική αντίθεση).

Αρχαία ελληνική φιλοσοφία: παρόλο που η ελληνική κουλτούρα ήταν σωματο-κεντρική, δεν υπήρχε συμφωνία απόψεων για το τι ακριβώς είναι το σώμα. Οι Ηδονιστές (435-366 π.Χ.) υποστήριζαν ότι η σωματική ικανοποίηση είναι πολύ καλύτερη από τη πνευματική. Αντίθετα οι Επικούρειοι (341-270 π.Χ.) ότι πνευματική ικανοποίηση είναι ανώτερη από τη σωματική. Σύμφωνα με την Ορφική φιλοσοφία (4^{ος} αι. π.Χ.), το σώμα συνιστά το τύμβο της ψυχής και σκοπός της ζωής συνιστά η καλλιέργεια της θεϊκής φύσης με τον ασκητισμό, δηλαδή την αποχή από κρέας, κρασί και σεξουαλική επαφή. Η ορφική θεώρηση για το σώμα επηρέασε φιλόσοφους όπως το Πυθαγόρα, το Σωκράτη, το Πλάτωνα και μετέπειτα το νέο-πλατωνισμό και το χριστιανισμό. Ο Σωκράτης έβλεπε το σώμα ως το βασικό εμπόδιο για τη κατάκτηση της αλήθειας. Το σώμα δεν ήταν μόνο διαχωρισμένο από τη ψυχή, αλλά και ιεραρχικά κατώτερό της. Ο Πλάτωνας δεν ήταν τόσο αρνητικός απέναντι στο σώμα όσο ο Σωκράτης, υποστηρίζοντας ότι το όμορφο σώμα συνιστά το

πρώτο βήμα προς την απόλυτη ομορφιά της ψυχής. Ο Αριστοτέλης, απέρριψε το πλατωνικό δυϊσμό, καθορίζοντας τη ψυχή ως τη βασική αρχή της ζωής, όπου είναι όμως αξεχώριστη από το σώμα που τη φέρει.

Ρωμαϊκή περίοδος: ο στωικισμός συνιστούσε τη κυρίαρχη φιλοσοφία στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία, επηρεάζοντας το πρώιμο χριστιανισμό. Το σώμα παρόλο που θεωρούνταν αναγκαίο, συνιστούσε ταυτόχρονα κουφάρι και φορέα διαφθοράς.

Χριστιανική παράδοση: υπήρξε διαχωρισμός μεταξύ φυσικού και πνευματικού σώματος. Το σώμα δεν είναι μόνο σωματικό (corporeal), αλλά ιερό και μυστικιστικό. Σε συνδυασμό με τις αρχές του μοναστικού ασκητισμού, παρατηρείται μια σταδιακή άρνηση του σώματος και της σωματικότητας (αγνότητα της ψυχής μέσω της ελευθερίας από τους «δαίμονες» της σάρκας και των άλλων κοσμικών «κακών») με συνέπεια τον έλεγχο του σώματος. Η αποκρυστάλλωση ενός ηθικού κώδικα στο μεσαιωνικό χριστιανισμό, εισάγει μια στροφή που αφορά στον έλεγχο του «άλλου» σώματος και γενικότερα, «η ψυχή είναι το αποτέλεσμα και το εργαλείο μιας πολιτικής ανατομίας: η ψυχή είναι η φυλακή του σώματος. Από τον 17^ο αι. και μετά το σώμα έπρεπε την ίδια στιγμή να είναι χρήσιμο (εργαλείο) και υπάκουο (ελέγχσιμο)» (Foucault, 1976, σελ. 133). Εξαιρώντας η μπουρζουαζία τη λογική σε αντίθεση με τις επιθυμίες, όπου η ψυχή καθορίζεται ως λογική και υπολογιστική βούληση, μεταλλάσσοντας το σώμα σε ένα απλό μέσο (medium) για δράση (εργαλειοποίηση του σώματος). (Falk, 1997, σελ.50 που αναφέρεται στον Foucault, 1978). Σύμφωνα πάλι με τον Falk (1997, σελ.51) το σώμα γίνεται μέρος ενός πυκνού δικτύου τάξης, ταξινομήσεων και

μετρήσεων, έξω από το οποίο καλλιεργείται μια φυλακή της ψυχής του εξατομικευμένου υποκειμένου.

Μοντέρνα εποχή: χαρακτηριστική είναι η φράση του Ντεκάρτ «σκέφτομαι άρα υπάρχω» όπου δίνει την εξέχουσα θέση στο νου και θεωρεί το σώμα σαν μια απλή μηχανή. Ο καρτεσιανός διαχωρισμός του ανθρώπου σε ψυχή και σώμα είχε σαν αποτέλεσμα τη παραχώρηση της ψυχής στην θρησκεία και το σώμα στην επιστήμη, σε ένα σαφή διαχωρισμό εξουσιών. Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αι. η φιλοσοφία και η επιστήμη του σώματος ήταν σε αναβρασμό (Φόιερμπαχ, Μαρξ, Δαρβίνος, Νίτσε). Παράλληλα εξελίξεις στην ιατρική (χειρουργικές επεμβάσεις, πλαστικές κ.α.) βοήθησαν στην ανακατασκευή του σώματος, καθώς η πολιτική του σώματος αύξησε την εξουσία του πάνω στο φυσικό σώμα. 20^{ος} αι.: η βικτοριανή εποχή έχει τελειώσει μαζί με παλιές βεβαιότητες σε θέματα ηθικής, φύλου, φυλής. Σύμφωνα με την Synnot (1993, σελ.34) υπάρχει μια μηχανική πρόσληψη του σώματος όπου είναι σύμφωνη με τη μηχανοποίηση της κοινωνίας. «Στα πλαίσια του επιστημονικού ιατρικού λόγου, ο άνθρωπος αντικειμενικοποιείται (το σώμα γενικά) και παράλληλα υποκειμενικοποιείται και εξατομικεύεται (ως περίπτωση). Το σώμα γίνεται έτσι, αντικείμενο και μέσο για θετική γνώση» (Falk, 1997, σελ.52).

Σύμφωνα με την επιχειρηματολογία του Φουκώ (Turner, 1997, σελ.63 που αναφέρεται στον Foucault, 1976), οι επιδράσεις της εξουσίας στην ιδεολογία δεν συνίσταται απλά στον χειρισμό του ανθρώπινου υποκειμένου ως καθαρή συνείδηση. Στις μοντέρνες κοινωνίες, η εξουσία εστιάζει συγκεκριμένα στο σώμα, το οποίο με τη σειρά του αποτελεί προϊόν πολιτικών-εξουσιαστικών σχέσεων. Το σώμα ως ένα αντικείμενο της εξουσίας, παράγεται με σκοπό να ελέγχεται, να αναγνωρίζεται και να αναπαράγεται. Ο

ορθολογισμός των δυτικών κοινωνιών του ύστερου δέκατου όγδοου και του πρώιμου δέκατου ένατου αιώνα βρήκε ένα καινούργιο αντικείμενο εξερεύνησης και ελέγχου – το ίδιο το σώμα. Η εξάπλωση των επιστημονικών και τεχνο-λογικών διαδικασιών, έχοντας το προβάδισμα στη τεχνολογία και τη συνείδηση κατέλαβε ένα νέο πεδίο, το σώμα των ατόμων και των πληθυσμών. Η πίεση του ανθρώπου στον αστικό χώρο κάνει αναγκαία τη θεσμική σύσταση φυλακών, ασύλων, κλινικών, εργοστασίων και σχολείων στα οποία τα συσσωρευμένα σώματα βρίσκονται κάτω από επιτήρηση. Ο κοινωνικός χώρος αποτελείται από σώματα και θεσμούς-οργανώσεις οι οποίοι είναι ειδικά σχεδιασμένοι για τον έλεγχό τους. Το πανοπτικό σχέδιο του Bentham γίνεται έτσι το βασικό μοντέλο για την λεπτομερειακή οργάνωση του πολιτικού ελέγχου πάνω στα σώματα τόσο για τους παρεκκλίνοντες όσο και για τους πολίτες.

Σύμφωνα με τον Falk (1997, σελ. 53) στα πλαίσια των μοντέρνων κοινωνιών, το σώμα πλέον συνιστά μέσο «έκφρασης» του ατομικού υποκειμένου και αποκτά μια νέα δυαδικότητα: εξωτερική εκδήλωση – εσωτερική ύπαρξη. «Το σώμα μετατρέπεται σε συλλογή σημείων-συμβόλων (signs), που πρέπει να ερμηνευτούν. Τα ντυμένα (clothed) με νοήματα σώματα και η σιωπηρή γλώσσα των χειρονομιών και της συμπεριφοράς συνιστούν βασική μορφή της εργαλειοποίησης του σώματος στη μοντέρνα κοινωνία» (Falk, 1997, σελ.54). Τα σύμβολα γύρω από το σώμα, δεν συνιστούν πια μέρος ενός στατικού συστήματος (ιεραρχική κοινωνία) όπου ήταν άμεσα συνδεδεμένα με το κοινωνικό status. Αντίθετα, σε μια δυναμική κοινωνία «ελεύθερων» υποκειμένων, όπου τα σώματα ακολουθούν την αρχή της ισότητας, τα σύμβολα γύρω από το σώμα λειτουργούν ως τρόποι

έκφρασης ή και δημιουργίας της ατομικής ταυτότητας του εαυτού του υποκειμένου. Έτσι, το υποκείμενο και η «ψυχή» είναι προϊόντα ενός δικτύου από συμπαγείς πρακτικές μέχρι γλωσσικά σύμβολα, από κοινωνικές ιεραρχήσεις μέχρι ταξινομικούς κώδικες. «Το σώμα στη σύγχρονη κοινωνία αντιμετωπίζεται σαν ένα φαινόμενο (προϊόν) που μπορεί να διακοσμηθεί, μορφοποιηθεί και εκπαιδευτεί ως έκφραση της ταυτότητας του ατόμου. Το σώμα συνιστά μέρος του σχεδίου του εαυτού (self project) μέσα από το οποίο τα άτομα εκφράζουν τις προσωπικές συναισθηματικές τους ανάγκες μέσω της κατασκευής των σωμάτων τους»_(Shilling, 1993, σελ. 200).

Η υπερτροφία της εμπορικής παραγωγής στα πλαίσια του ύστερου καπιταλισμού, σύμφωνα με τον Csorda (1994, σσ.27-28), δίνει μεγάλη έμφαση στο εύπλαστο (plasticity) της προσωπικής ταυτότητας, στην ικανότητα των ανθρώπων να παράγουν μόνοι τους τις κοινωνικές τους ταυτότητες. Μια νέα πολιτική της προσωπικής χειραφέτησης όπου αμφισβητεί τους υπάρχοντες περιορισμούς της προσωπικής ελευθερίας, ασκώντας έτσι στο άτομο την εξουσία πάνω στο ίδιο του το σώμα και στις εκδηλώσεις του, όπως είναι η σεξουαλικότητα. Αυτό που διακυβεύεται στη μάχη για τον έλεγχο του σώματος αφορά ουσιαστικά, στον έλεγχο των κοινωνικών σχέσεων της προσωπικής παραγωγής. Το σώμα παραμένει έτσι, ο τόπος μερικών από τις πιο βασικές μορφές της κοινωνικής ανισότητας και ελέγχου.

Ο τρόπος με τον οποίο βιώνεται και γίνεται αντιληπτό το σώμα, αντανακλά τις πρακτικές και συμβολικές δομές του εξωτερικού περιβάλλοντος (Cowan, 1998, σελ.31 που αναφέρεται στον Bourdieu, 1977, σελ.87). Οι θεωρητικοί της φαινομενολογίας (Marcel, Sartre, Merleau-Ponty) τοποθέτησαν το σώμα στο πυρήνα του οντολογικού προβλήματος.

Απέρριψαν τις συμβατικές διχοτομίες, υποκειμένου-αντικειμένου, είμαι-έχω προκειμένου να υποστηρίξουν την ενότητα της ψυχικής και σωματικής εμπειρίας. Το σώμα δεν είναι αντικείμενο ή εργαλείο. Το σώμα συνιστά το μόνο αντικείμενο στο οποίο Εγώ εξασκώ άμεση εξουσία. Ως σωματοποιημένη συνείδηση, το σώμα είναι φορέας συμβολικής σπουδαιότητας. Το σώμα βρίσκεται στη καρδιά της κοινωνικής ζωής και αλληλόδρασης και στη καρδιά της προσωπικής ταυτότητας.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ-ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ

Η κατάδειξη, ανάλυση και «προβληματικοποίηση» των τρόπων σκέψης, των ιδεών, των νοημάτων και των μύθων που σκιαγραφούν τη σεξουαλική ζωή του μοντέρνου ανθρώπου, συνιστά βασικό παράγοντα προσδιορισμού της ταυτότητάς του. Όπως αναφέρει ο Weeks (1985, σελ. 6) πρέπει να αμφισβητηθούν οι ουσιοκρατικές και νατουραλιστικές ερμηνείες για τη σεξουαλικότητα, και να αναδειχθεί η σημασία του ιστορικού παράγοντα, θεωρώντας τη «σεξουαλικότητα» ως ένα σύγχρονο φαινόμενο το οποίο συνιστά προϊόν και κατασκευή ενός πλήθους αυτόνομων αλληλο-επιδρόντων παραδόσεων και κοινωνικών πρακτικών θρησκευτικών, ηθικών, οικονομικών, συγγένειας, ιατρικών και δικαστικών. Η σεξουαλικότητα σήμερα έχει γίνει πεδίο ηθικής και πολιτικής μάχης, μέσα από την εμπορευματοποίηση των σεξουαλικών ηδονών, τη σπειροειδή εξάπλωση των πιθανών επιθυμιών και την εμφάνιση νέων κοινωνικών κινημάτων και έμφυλων υποκειμένων. Η σημερινή εννοιολόγηση της σεξουαλικότητας έχει διαμορφωθεί ιστορικά, από

την χριστιανική οργάνωση σκέψης όπου αντιμετωπίζει το σεξ ως απειλητικό και μυσταγωγικό, από τη φιλελεύθερη άποψη ως ανατρεπτικό και ως καθοριστικός παράγοντας της ταυτότητας του σύγχρονου ατόμου. Σήμερα, τα βασικά ερωτήματα που εγείρονται αφορούν στη λεγόμενη σεξουαλική ταυτότητα, στις σχέσεις μεταξύ σεξουαλικού και κοινωνικού, στη θεωρητικοποίηση της σχέσης μεταξύ επιθυμίας και κοινωνικού καθώς και στις περιορισμένες και καθορισμένες επιδράσεις των κυρίαρχων επιστημονικών, ηθικών και πολιτικών λόγων για τη σεξουαλικότητα.

Σύμφωνα με τον Turner (1997, σελ.66) ο χωρισμός μεταξύ θηλυκού πάθους και αντρικής λογικής συνιστά την πολιτισμική πηγή της πατριαρχίας. Ενώ η πατριαρχία επιβιώνει ανεξάρτητα από τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής, η καπιταλιστική κοινωνία διατήρησε αυτόν τον διαχωρισμό, παρέχοντας μια σαφή διανομή της λογικής και της επιθυμίας μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού χώρου, μεταξύ της οικονομίας και της οικογένειας. Στον κοινωνικό διαχωρισμό μιας κοινωνίας αντιστοιχεί ένας σεξουαλικός διαχωρισμός, σύμφωνα με τον οποίο συγκεκριμένες δραστηριότητες (μητρότητα και εργασία) εμφανίζονται ως έμφυλα προσδιορισμένες.

Από τα τέλη του 17^{ου} αι. τα ποικίλα ρεύματα διάνοησης – καρτεσιανισμός, εμπειρισμός κ.α.- συνετέλεσαν στο να αμφισβητηθεί ριζικά η μέχρι τότε αντίληψη του σώματος. Αυτό ουσιαστικά σήμαινε, μεταξύ άλλων, την εγκατάλειψη των ανατομικών ισομορφισμών μεταξύ του άντρα και της γυναίκας. Οι κατηγορίες «αντρικό» και «γυναικείο» χρησιμοποιούνταν πλέον για τα δύο φύλα ως αντιθετικά και ασύγκριτα μεταξύ τους (Laqueur, 1990, σελ.154).

Ο Weeks (1985, σελ.91) καταδεικνύει πως οι πρώτες μελέτες που έγιναν και αφορούσαν το σεξ, εντοπίζονται περίπου στα τέλη του 19^{ου} αι. από σεξολόγους και ανθρωπολόγους. Χαρακτηρίζονται από μια «ουσιοκρατική» αντίληψη της σεξουαλικότητας, ως ενστικτώδους (βασισμένη στη βιολογία) δύναμης, βασικά αντρικής και ετεροσεξουαλικής. Η σεξολογία κυριάρχησε για πάνω από εκατό χρόνια, επηρεάζοντας πλήθος κοινωνικών οργανισμών (νομικούς, ιατρικούς κ.λ.π.), διαμορφώνοντας αντιλήψεις για τη γυναικεία και ανδρική σεξουαλικότητα και καθόρισε τα όρια του «φυσιολογικού» και μη φυσιολογικού (π.χ. ομοφυλοφιλία).

Αντίθετα, σύμφωνα πάντα με τον Weeks (1985, σελ.10) τις τελευταίες δεκαετίες, υποστηρίχθηκε ότι η σεξουαλικότητα συνιστά κοινωνιο-πολιτισμικό προϊόν όπου ξεπερνάει σε ένα βαθμό την ανθρώπινη συμπεριφορά ως «φυσική» και άρα δεδομένη. Μέσα από την στρουκτουραλιστική ανθρωπολογία, την ψυχανάλυση και τη μαρξιστική θεωρία, επιχειρήθηκε η αμφισβήτηση της νατουραλιστικής κοινωνικής θεωρίας όπου το υποκείμενο δεν συνιστά ένα ενιαίο σύνολο (unitary), αλλά αντίθετα, το άτομο αντιμετωπίζεται ως προϊόν κοινωνικών δυνάμεων και σχέσεων. Οι προσεγγίσεις για τη σεξουαλικότητα που προέρχονται από τους θεωρητικούς της διαντίδρασης (Gagnon & Simon), της ψυχανάλυσης (Lacan, Mitchell) και από την φουκοδική (discursive), παρόλο που είναι διαφορετικές, συγκλίνουν σύμφωνα με τον Weeks στα εξής σημεία: α. Απορρίπτουν την άποψη ότι το σεξ συνιστά αυτόνομο πεδίο, μια φυσική δύναμη με συγκεκριμένες συνέπειες, μια «επαναστατική ενέργεια» όπου το «κοινωνικό» ελέγχει β. Τίποτα δεν είναι ενστικτωδώς σεξουαλικό ή αλλιώς, οτιδήποτε μπορεί να γίνει ερωτογενές (be sexualized) γ. Αναγνώριση των κοινωνικών και ιστορικών πηγών των

σεξουαλικών καθορισμών δ. Η απόρριψη της άποψης ότι η ιστορία της σεξουαλικότητας μπορεί να ειπωθεί με όρους της «καταπίεσης», αλλά αντίθετα ότι η σεξουαλική συμπεριφορά οργανώνεται μέσα από κοινωνικούς καθορισμούς και ρυθμίσεις. Δίνεται δηλαδή βάρος, στο κεντρικό οργανωτικό ρόλο της σεξουαλικής κατηγοριοποίησης (φυσικό, αφύσικο, ανδρισμός, θηλυκότητα, ομοφυλόφιλος, τραβεστί κ.λ.π.) καθώς και στις ποικίλες κοινωνικές πρακτικές που συντηρούν αυτές τις κατηγορίες.

Η ψυχανάλυση εστιάζεται στη μελέτη του υποσυνειδήτου και της επιθυμίας. Βλέπει τη σεξουαλικότητα ως μια δύναμη που ενεργά συγκροτείται στο πρώτο στάδιο της κουλτούρας, της γλώσσας και του νοήματος. Σύμφωνα με τον Λακάν, ο «φυσικός άνθρωπος» εξαφανίζεται, αφού το άτομο συγκροτείται ως κοινωνικό ον στο κόσμο της γλώσσας και των συμβόλων. Η υποκειμενικότητα μορφοποιείται από τη στιγμή που τα άτομα αρχίζουν να έχουν συνείδηση της αποξένωσης από τους εαυτούς τους στο προ-οιδιπόδειο στάδιο. Κατά τη διάρκεια της οιδιπόδειας διαδικασίας, τα άτομα συνειδητοποιούν τις δομές της ανθρώπινης σεξουαλικότητας όπου την αποκτούν μέσα από την απόκτηση της γλώσσας (Weeks, 1985, σσ.170-171, που αναφέρεται στον Lakan).

Σύμφωνα με τον Foucault (1978, σελ.71) η χρήση της λέξης «σεξουαλικότητα» εμφανίζεται στις αρχές του 19^{ου} αι. και εδραιώνεται σε σχέση με άλλα φαινόμενα: διεύρυνση των διαφόρων γνωστικών πεδίων (βιολογία, κοινωνικές επιστήμες) και ακόμα τις αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο ωθούνται τα άτομα να δίνουν νόημα και αξία στη διαγωγή τους, στις απολαύσεις τους, στις αισθήσεις τους. Αναλύει τη «σεξουαλικότητα» - μεταξύ άλλων - σαν μια εμπειρία με ιστορική ιδιαιτερότητα.

Ο Foucault (1978, σελ.89) τονίζει ότι το χαρακτηριστικό στις νεότερες κοινωνίες, δεν είναι ότι καταδίκασαν το σεξ στην αφάνεια, αλλά ότι καταδικάστηκαν οι ίδιες να μιλάνε γι' αυτό αδιάκοπα, εξαίροντάς το σαν το μυστικό. Έτσι, τους τρεις τελευταίους αιώνες έχουμε μια έκρηξη Λόγων γύρω και σχετικά με το σεξ, στο ίδιο το πεδίο άσκησης της εξουσίας. «Αυτό το σχέδιο για ένα δια Λόγου έλεγχο του σεξ, μιας ομολογίας της σάρκας, είχε διαμορφωθεί μέσα από μια ασκητική παράδοση, τη χριστιανική ποιμαντορία όπου όριζε ως θεμελιακό καθήκον να περνάει κανείς καθετί που έχει σχέση με το σεξ από τον ατέρμονα μύλο του προφορικού λόγου, μέσω της εξομολόγησης».

Όπως επιπλέον επιχειρηματολογεί ο Foucault (1978, σελ. 128) τη τεχνική της χριστιανικής πνευματικότητας, στήριξαν και κάποιοι άλλοι μηχανισμοί. Ο πρώτος, αφορά ένα δημόσιο συμφέρον, όπου γύρω στον 18^ο αι. εμφανίζεται μια πολιτική και οικονομική παρότρυνση να μιλάς για το σεξ όχι για να το καταδικάσουμε, αλλά για να το διαχειριστούμε, να το εντάξουμε στα συστήματα ωφέλειας. Μέσα από την πολιτική οικονομία του πληθυσμού διαμορφώνεται ένα ολόκληρο ψηφιδωτό από παρατηρήσεις πάνω στο σεξ. Ένας άλλος μηχανισμός συνιστά η ιατρική και η ψυχιατρική, όταν αρχίζει να ψάχνει προς τη μεριά της «ασέλγειας», του αυνανισμού, της ικανοποίησης, των σεξουαλικών διαστροφών. Ένας τρίτος μηχανισμός αφορά στη ποινική δικαιοσύνη και σε όλους τους κοινωνικούς ελέγχους όπου ενδυναμώνουν την αίσθηση ενός αέναου κινδύνου γύρω από το σεξ. Μέχρι το τέλος του 18^{ου} αι. τη σεξουαλική πρακτική κυβερνούσαν, το εκκλησιαστικό δίκαιο, η χριστιανική ποιμαντορία και οι αστικοί νόμοι. Τον 19^ο και 20^ο αι. χαρακτηρίζει ο Φουκώ ως την εποχή της διασποράς των σεξουαλικότητων, μια πολλαπλή εμφύτευση

των «διαστροφών». Στο διάβα του αιώνα, οι διεστραμμένοι φέρνουν διαδοχικά το στίγμα «της ηθικής τρέλας», της «γεννητικής νεύρωσης», του «εκφυλισμού» ή της «ψυχικής ανισορροπίας». Η δικαιοσύνη παραιτείται πλέον συχνά υπέρ της ιατρικής. Μέσα από την ιατρικοποίηση, οι ιδιοτροπίες του σεξ υπάγονται στην αρμοδιότητα μιας τεχνολογίας της υγείας και του παθολογικού. Από τον 19^ο αι. η αλληλουχία, εξασφαλίζεται με τα αμέτρητα οικονομικά κέρδη που χάρη στην μεσολάβηση της ιατρικής, της ψυχιατρικής (ηδονή της ανάλυσης), της πορνείας, της πορνογραφίας συνδέθηκαν με την αναλυτική διάσπαση της ηδονής και με την ενίσχυση της εξουσίας που την ελέγχει. (Foucault, 1976, σσ. 53-66)

Η σεξουαλικότητα συνδέθηκε με μια εντατικοποίηση του σώματος, με την αξιοποίησή του ως αντικειμένου γνώσης και ως στοιχείου των σχέσεων εξουσίας. Μια προβληματική της σάρκας, της αίσθησης, της ηδονής. Όπως επιχειρηματολογεί ο Φουκώ (1978, σελ.193) το σεξ είναι το πιο ιδεατό, το πιο ενδόμυχο στοιχείο μέσα σε ένα σύστημα σεξουαλικότητας που η εξουσία επηρεάζει τα σώματα, την υλικότητά τους, τις αισθήσεις τους, τις ηδονές τους. Εναντία στο σύστημα της σεξουαλικότητας, το έρεισμα της αντεπίθεσης δεν πρέπει να είναι το σεξ-επιθυμία, αλλά τα σώματα και οι απολαύσεις.

Ο Foucault συνεχίζει να καταδεικνύει πως η σεξουαλική καταπίεση είναι ένας μύθος, αφού στην πραγματικότητα το σεξ συνιστά προϊόν των κρατούντων επιστημονικών συστημάτων σκέψης, όπως της ψυχανάλυσης, της βιολογίας και της ιατρικής επιστήμης, όπου ως σκοπό έχουν τον έλεγχο της σεξουαλικότητας. Η " γνώση" παρήγαγε την επιθυμία, προκειμένου να την ελέγξει. Η καρτεσιανή επανάσταση έδωσε στο πνεύμα μια προνομιούχα θέση ως καθοριστικό στοιχείο του ατόμου (Σκέφτομαι άρα υπάρχω) και αντίστοιχα

μια μη προνομιούχα θέση στο σώμα, θεωρώντας το ως μια απλή μηχανή. Ο Φουκώ «προκάλεσε» αυτήν την υπόθεση, μέσα από την άρνηση της αντικειμενικότητας καθώς και καθιστώντας το σώμα ως το βασικό χώρο εστίασης των μοντέρνων συστημάτων σκέψης. Ενώ στα πλαίσια της μοντέρνας βιομηχανικής κοινωνίας η σεξουαλική συμπεριφορά συχνά παρουσιάζεται ως ελεύθερη επιλογή ιδιωτικού καταναλωτικού πολίτη, υπάρχουν ρυθμίσεις που αφορούν την έκτρωση, τη παιδοκτονία, την ομοφυλοφιλία και την πορνεία. Η σεξουαλική παραγωγή δεν είναι ποτέ ανεξάρτητη ρυθμιστικού ελέγχου. Η σεξουαλικότητα κατανέμεται στην κοινωνία μέσω κοινωνικών σχέσεων κατοχής και ιδιοκτησίας και αυτές είναι που καθορίζουν ποια είδη σεξουαλικών ενώσεων είναι νόμιμα και επιθυμητά. Η σεξουαλικότητα εγγράφεται στα άτομα, όχι μέσα από το εσωτερικό σύστημα της φυσιολογίας του, αλλά μέσα από το εξωτερικό σύστημα της σεξουαλικής ιδεολογίας. (Turner, 1997, σελ.55 που αναφέρεται στον Foucault, 1978)

Σύμφωνα με τον Turner (1997, σελ.3), η έμφαση στην ευχαρίστηση (pleasure), επιθυμία (desire) και διαφορετικότητα (difference) που χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο καταναλωτισμό, συνιστούν μέρος ενός πολιτισμικού περιβάλλοντος το οποίο αναδείχθηκε μέσα από έναν αριθμό σχετικών εξελίξεων όπως ο μεταβιομηχανισμός, ο μεταφορντισμός και ο μεταμοντερνισμός. Η κυρίαρχη ηθική του αστικού βιομηχανικού καπιταλισμού που καταδίκασε τη σεξουαλική ευχαρίστηση, έχει κατά πολύ εξασθενήσει με τη διάβρωση της χριστιανικής ορθοδοξίας και την εξάπλωση του μαζικού καταναλωτισμού. Οι συνέπειες μίας μεταβιομηχανικής κουλτούρας είναι σημαντικές για την κοινωνιολογική κατανόηση του καταναλωτισμού, της

εμπορευματοποίησης και της ηδονής. Υπάρχει ένα δυνατό εμπορικό και καταναλωτικό ενδιαφέρον για το σώμα ως δείκτης πολιτισμικού κεφαλαίου. Στον πρώιμο καπιταλισμό υπήρχε μια στενή σύνδεση (μια `εκλεκτική συγγένεια` όπως το περιέγραψε ο Μαξ Βέμπερ) μεταξύ πειθαρχίας, ασκητισμού σώματος και καπιταλιστικής παραγωγής, ενώ στον ύστερο καπιταλισμό δίνεται μια εντελώς διαφορετική και διαβρωτική έμφαση στην ηδονή, την επιθυμία και την ευχαρίστηση. Όπως επιχειρηματολογεί ο Turner (1997, σελ.57), αυτό που ο καπιταλισμός έχει καταφέρει είναι η εμπορευματοποίηση των φαντασιώσεων και των επιθυμιών. Υπήρξε μια ορθολογικοποίηση της επιθυμίας μέσα από τη διαφήμιση, τα σούπερ μάρκετ και τη μαζική κατανάλωση. Η καταναλωτική κουλτούρα δεν απαιτεί τη συγκράτηση της επιθυμίας αλλά αντίθετα την κατασκευή και επέκτασή της. Με άλλα λόγια, αυτό που ο σύγχρονος καπιταλισμός απαιτεί είναι η ασφάλεια της παραγωγής, η τεχνολογία της κατανάλωσης και η εμπορική νομιμοποίηση της επιθυμίας. Μιας επιθυμίας όμως, που υποτάσσεται στην ορθολογικοποίηση του σώματος ως η τελική νίκη της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Τόσο ο χριστιανισμός όσο και η βιομηχανοποίηση μας κληροδότησαν την υπεροχή των διπολικών αντιθέσεων μεταξύ σκέψης και κουλτούρας, σώματος και ψυχής, σώματος και μυαλού, ύλης και πνεύματος, επιθυμίας και λογικής. Παρόλο που τα ανθρώπινα όντα είναι εξοπλισμένα με σεξουαλικές ορμές, αυτές οι βιολογικά καθορισμένες ομάδες βρίσκουν διέξοδο σε μια ποικιλία από θεσμούς και πρακτικές, όπως μονογαμία και πολυγαμία, ετεροσεξουαλικότητα και ομοφυλοφιλία, βιασμός και πορνεία. Από τα παραπάνω υπαινίσσεται ότι η ποικιλία της ανθρώπινης σεξουαλικότητας πρέπει να διοχετεύεται σε συγκεκριμένα κοινωνικά κατασκευασμένα πρότυπα

συμπεριφοράς, με σκοπό τη διατήρηση της κοινωνικής σταθερότητας. Στον κοινωνικό διαχωρισμό μιας κοινωνίας αντιστοιχεί ένας σεξουαλικός διαχωρισμός, σύμφωνα με τον οποίο συγκεκριμένες δραστηριότητες (μητρότητα και εργασία) εμφανίζονται ως έμφυλα προσδιορισμένες. (Turner, 1997, σελ.67, που αναφέρεται στον Foucault, 1976)

Κατά τον Giddens (1992, σσ.2, 182) η σεξουαλικότητα συνιστά ένα βασικό πεδίο πολιτικής διαμάχης και μέσο χειραφέτησης. Με την γενίκευση της εύπλαστης (plastic) σεξουαλικότητας, δημιουργείται μια ηθική της προσωπικής ζωής που κάνει εφικτή τη συνύπαρξη ευτυχίας, αγάπης και σεβασμού των άλλων. Έτσι, όπως ο Giddens επιχειρηματολογεί, οι προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις δεν στηρίζονται πλέον σε ένα συμβόλαιο ιδιοκτησίας αλλά, σε μια σειρά προσδοκιών που αφορούν στη προσωπική ικανοποίηση, μέσω της οικειότητας και της σεξουαλικής επαφής. Η σεξουαλική χειραφέτηση εν δυνάμει, συνιστά μέσο για ευρύτερη συναισθηματική αναδιοργάνωση της κοινωνικής ζωής, ως διαδικασία και δυνατότητα εκδημοκράτησης του προσωπικού πεδίου, όχι μόνο όσον αφορά το σεξουαλικό τομέα αλλά και άλλους όπως είναι αυτοί της φιλίας και της συγγένειας.

Η σεξουαλικότητα είναι σχεσιακή, υπάρχει δηλαδή μέσω της σχέσης της με άλλες έννοιες (τις μη σεξουαλικές). Σύμφωνα με τον Weeks (1989, σελ. 178) η κατασκευή κατηγοριών (φυσιολογικό-ανώμαλο, ανδρικό-γυναικείο, ομοφυλόφιλος-ετερόφυλος κ.λ.π.) δεν συνιστούν μια ουδέτερη επιστημονική ανακάλυψη κάποιου πράγματος που ήταν ήδη εκεί. Οι κοινωνικοί θεσμοί που σωματοποιούν και ενεργοποιούν αυτές τις κατηγορίες (θρησκεία, νόμοι, εκπαιδευτικό σύστημα κ.λ.π.) συγκροτούν τις σεξουαλικές ζωές των ατόμων.

«Οι αγώνες έτσι, γύρω από τη σεξουαλικότητα, στην ουσία αφορούν αγώνες γύρω από νοήματα».

Η έννοια της σεξουαλικότητας αφορά στην ευχαρίστηση και στη φυσιολογία, στη φαντασία και στην ανατομία, έχει να κάνει δηλαδή τόσο με το τομέα της ψυχολογίας όσο και με τον υλικό κόσμο (Bristow, 1997,σελ.1). Η *ψυχανάλυση* συνιστά το πρώτο σώμα θεωριών που προσφέρει μια λεπτομερή αναφορά του γιατί η σεξουαλικότητα θα πρέπει να κατανοηθεί ξέχωρα από την αναπαραγωγή, αναπτύσσοντας έτσι μοντέλα όπου τοποθετούν τις ρίζες της ερωτικής ευχαρίστησης και των σεξουαλικών ορμών, στη νηπιακή ηλικία.

Ο φαλλοκεντρισμός της ψυχανάλυσης έγινε αντικείμενο έντονων συζητήσεων μεταξύ των φεμινιστριών. Ενώ μερικές υποστηρίζουν ότι οι θεωρίες της ψυχανάλυσης συνιστούν σε μεγάλο βαθμό σύμπτωμα της πατριαρχικής κυριαρχίας, άλλες αντίθετα υποστήριξαν ότι η ψυχανάλυση προάγει σημαντικά συμπεράσματα σχετικά τόσο με τους πολιτισμικούς όσο και με τους ψυχικούς μηχανισμούς που βοηθούν στη διαίωνιση της σεξουαλικής ανισότητας, έτσι όπως έχει αναπτυχθεί στη Δύση. Πολλές μεταμοντέρνες θεωρητικοί (Butler, Rubin, Sedgwick) εστιάζουν στο πώς η μοντέρνα κοινωνία δέχεται ουσιοκρατικούς καθορισμούς για το αντρικό, γυναικείο, την ομοφυλοφιλία, την ετεροσεξουαλικότητα. (Bristow, 1997, σελ. 114)

ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΗΔΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΗΣΗ

Ο Campbell ισχυρίζεται ότι «κατά τη διαδικασία πολιτισμού (civilizing process)» ο παραδοσιακός ηδονιστής που ικανοποιείται με αισθησιακές ηδονές-απολαύσεις, μετατρέπεται (transmuted) σε μοντέρνο ηδονιστή όπου ικανοποιεί τον εαυτό του με το φανταστικό (imaginary) και το αισθηματικό. (Falk, 1997, σελ. 138, που αναφέρεται στον Campbell, 1987, σελ.70). Η εξελικτική διαδικασία ολοκληρώνεται όταν η «ψυχή» του μοντέρνου ηδονιστή κατοικεί στο κοσμικό σώμα του μοντέρνου καταναλωτή εμπορευμάτων. Σύμφωνα με τον Falk (1997, σελ.140) ο παραδοσιακός ηδονιστής μετατρέπεται σε καταναλωτή φανταστικών ικανοποιήσεων. Η αλλαγή αυτή στην έμφαση «από τις αισθήσεις στα συναισθήματα», υποδηλώνει ένα άνοιγμα του «εσωτερικού ψυχικού κόσμου» στον οποίο ο μοντέρνος ηδονιστής αναγνωρίζει τις απολαύσεις του σε ένα φανταστικό επίπεδο. Συνιστά τη λεγόμενη αυτό-κατανάλωση (self-consumption) –που ποτέ δεν αναγνωρίζεται ως τέτοια από το υποκείμενο- και που αντικαθιστά την αισθητική εμπειρία με τα συναισθήματα. Η επιθυμία επανακαθορίζεται με όρους απόλαυσης.

Ο Φουκώ αναφέρει ότι ο μοντέρνος ηδονιστής είναι κατά το ήμισυ ασκητικός αφού δεν παλεύει για την ύπαρξη των επιθυμιών αλλά αντίθετα παλεύει για τη διατήρηση της συνεχόμενης κατάστασης των επιθυμιών. Έτσι ότι κατέχεται (προϊόν) δεν μπορεί να είναι επιθυμητό και ό,τι είναι επιθυμητό δεν μπορεί να κατέχεται. Μόνο ότι είναι απών ή χαμένο (νοσταλγία) ή και μη αποκτήσιμο (ελπίδα, προσμονή, προσδοκία) μπορεί να γίνει αντικείμενο

επιθυμίας. Από την Αναγέννηση και μετά, οι ηθικού περιεχομένου λόγοι είχαν να κάνουν και με τους κινδύνους της φαντασίας γενικά. Η αλλαγή της εστίασης από την ανήθικη δημόσια επαφή -δηλαδή από τη σεξουαλική επαφή η οποία έπρεπε να διατηρείται στον ιδιωτικό μόνο χώρο- στη παραγωγή και κατανάλωση των αναπαραστάσεων συνεπάγεται μια αναδόμηση της ιεραρχίας των αισθήσεων (έμφαση του τομέα της φαντασίας ιδιαίτερα μέσα από την όραση) (Falk, 1997, σελ. 186, που αναφέρεται στον Foucault).

Παρόλο που η εμπορική βιομηχανία του σεξ έχει προσλάβει καινούργια χαρακτηριστικά στα πλαίσια του σημερινού παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, οι αφηγήσεις σχετικά με το θέμα δεν έχουν αλλάξει (σεξουαλική σκλαβιά, αθώα θύματα, αιχμαλωσία και διαφθορά) καθώς σχετίζονται συνήθως με την παράνομη εργασία μεταναστών. Οι γυναίκες που δουλεύουν στη βιομηχανία του σεξ, αντιμετωπίζονται με συμπάθεια ως θύματα, μόνο αν πρωταρχικά θεωρούνται ως μη σεξουαλικές είτε ως γυναίκες που θα προτιμούσαν να καθαρίσουν τουαλέτες από το να χορεύουν γυμνές (Soderlund Gretchen & Grant Emma, <http://eserver.org/bs/40/soderlund-grant.html>). Επιπλέον, σύμφωνα με τους παραπάνω συγγραφείς, οι νόμοι ενάντια στο εμπόριο λευκής σαρκός, λειτουργούν τελικά ενάντια για τις γυναίκες που υποτίθεται ότι προσπαθούν να προστατέψουν. Έχοντας το ίδιο πνεύμα με τους νόμους περί μετανάστευσης, που αρνούνται ανθρώπους με πολύ χαμηλό κεφάλαιο να εισαχθούν σε πλουσιότερες χώρες, συνιστούν εμπόδιο στο να αναπτυχθούν οργανισμοί εκπορνευόμενων γυναικών, με συνέπεια να μην κατοχυρώνονται επαγγελματικά σύμφωνα με το νόμο, παροχή ασφαλών τόπων εργασίας, πρόσβαση σε προφυλακτικά κ.ο.κ. Οι

νόμοι αυτοί δίνουν έμφαση στην εγκληματοποίηση, παρά στη νομιμοποίηση τόσο των ξένων όσο και των γηγενών εργαζομένων στο πεδίο του σεξ.

Συγκεκριμένα, αυτός ο γενικός χαρακτήρας, μπορεί να γίνει εμφανής μέσα και από τη μελέτη του ελληνικού νόμου που συστάθηκε τον Οκτώβριο του 2002 και αφορά γενικά στην εμπορία ανθρώπων, τη πορνογραφία – ασέλγεια με ανήλικο και μαστροπεία. (Παρατίθεται στο τέλος της εργασίας).

Διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις αντιμετωπίζουν από τη δικιά τους σκοπιά το ζήτημα της πορνείας. Υπάρχουν οι υλιστικές αναλύσεις (Engels, Davis κ.α.), όπου εστιάζουν στο σύστημα της πορνείας, τη σχέση του με την πυρηνική οικογένεια και ιδιαίτερα με το καπιταλισμό. Έτσι η πορνεία παρουσιάζεται ως το αποτέλεσμα μιας υλιστικής-οικονομικής ανάγκης των γυναικών να πουλήσουν το κορμί τους λόγω οικονομικής στενότητας που προκαλεί το καπιταλιστικό σύστημα. Η πορνεία αναπαριστά τα δύο πεδία εξουσίας, του φύλου και της κοινωνικής τάξης (Edwards, 1996, σελ.90). Η ουσιοκρατική προσέγγιση (Ellis, Krafft-Ebing, Freud κ.α.) παρουσιάζει τόσο την σεξουαλική υποταγή των γυναικών, όσο και την τάση της ανδρικής σεξουαλικότητας προς την κακοποίηση, ακόμα και το βιασμό ως δεδομένη και «φυσική» (Edwards, 1996, σελ.94).

Σε αντίθεση με την ουσιοκρατική προσέγγιση βρίσκεται η στρουκτουραλιστική (Foucault, Irigaray, Lacan) όπου βασικός της στόχος συνιστά η αναγνώριση και διερεύνηση των βαθύτερων δομών που διαμορφώνουν τη σεξουαλική διαφορά, εκτιμώντας το ρόλο του λόγου (discourse) και της γλώσσας ως καθοριστικών, για τη φύση των σχέσεων μεταξύ των δύο φύλων. Για τον Φουκό για παράδειγμα, το πεδίο της πορνείας

είναι καθορισμένο με ένα συγκεκριμένο τρόπο μέσα από την αρσενική ιατρική και τους πολιτισμικούς λόγους (Edwards, 1996, σελ.95,96).

Από την άλλη πλευρά, οι *φεμινιστικές αναφορές* (Barry, Cameron & Fraser), σε γενικές γραμμές, εμφανίζονται ιδιαίτερα επικριτικές των ουσιοκρατικών απόψεων, υποστηρίζοντας ότι οι εξηγήσεις της αντρικής σεξουαλικότητας με βάση την ατομική παθολογία ή τους κοινωνικούς ρόλους, προπαγανδίζουν έναν πολιτισμικά καθιερωμένο μισογυνισμό, όπου οι άντρες έχουν το "θείκό" δικαίωμα να καθορίζουν τον κόσμο των σεξουαλικών σχέσεων όπως επιθυμούν (Edwards, 1996, σσ.96,97).

Όπως υποστηρίζει η Tong (1997, σσ. 114-118), οι *μαρξίστριες φεμινίστριες* (Glenn κ.α.) αντιμετώπιζανε το ζήτημα της πορνείας ως συνέπεια των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών του καπιταλισμού όπου η εκδιδόμενη γυναίκα συνιστά αντικείμενο διπλής καταπίεσης. Οι *σοσιαλίστριες φεμινίστριες*, θεωρούν ότι άσχετα ποιο οικονομικό σύστημα υπάρχει, όσο η πατριαρχική ιδεολογία κυριαρχεί, οι άντρες θα συνεχίζουν να ζητούν πόρνες και οι γυναίκες θα συνεχίζουν να ανταποκρίνονται στη ζήτηση. Για τις *ριζοσπάστριες φεμινίστριες* (Atkinson, Friedan, Greer) αυτό που έχει σημασία είναι το πώς η σεξουαλική επιθυμία θεσμοποιείται στα πλαίσια της δυτικής καπιταλιστικής κοινωνίας. Οι πόρνες δεν γεννιούνται πόρνες. Αντίθετα, γίνονται μέσα από τη κοινωνικοποίηση των ανδρών ως υποκειμένων με σεξουαλικές ανάγκες και την αντίστοιχη κοινωνικοποίηση των γυναικών ως αντικειμένων των φαντασιώσεων και επιθυμιών των ανδρών. Τέλος, υπάρχουν και εκείνες οι φεμινίστριες, που δίνουν μια εντελώς διαφορετική οπτική της πορνείας, ως ηθελημένης πράξης, μέσω της οποίας η

πόρνη είναι η πραγματικά απελευθερωμένη γυναίκα που προκαλεί τις υπάρχουσες ηθικές της κοινωνίας της.

Αντιλήψεις που κυριαρχούσαν παλιότερα και ως ένα βαθμό ισχύουν μέχρι και σήμερα, υποστηρίζουν ότι η εκδιδόμενη γυναίκα είναι πουτάνα, μισαμένη, καθώς παράλληλα συμβολίζει και ενσωματώνει για την κοινωνία την ασθένεια που φέρει, έτσι ώστε η πορνεία να χαρακτηρίζει την αστική παθολογία. Από το 19^ο αι. και μετά η πορνεία αντιπροσώπευε εκτός από ανηθικότητα και βλασφημία, αλλά και το «κοινωνικό κακό» (social evil). Οι πόρνες θεωρούνταν ως μη παραγωγικό προϊόν αφού πήγαιναν με πολλούς άντρες που δεν έτρεφαν αισθήματα για αυτούς, με αποτέλεσμα να θεωρείται ότι τα παραγωγικά τους όργανα είναι άχρηστα και έτσι σε κάθε περίπτωση δεν μπορούσαν να φέρουν στο κόσμο παιδιά και να εκπληρώσουν το ρόλο τους ως γυναίκες (Laqueur, 1990, σελ.230). Επιπλέον, προέρχονται από τις χαμηλότερες τάξεις για να ικανοποιήσουν τις εγγενείς φυσικές ανάγκες των ανδρών των υψηλότερων κοινωνικών τάξεων.

Γενικά κυριαρχεί η εικόνα των πόρνων, ως κακών κοριτσιών όπου δελεάζουν και αποσπούν τους άντρες από τα καθήκοντά τους με αποτέλεσμα να τους οδηγούν έξω από το δρόμο της ηθικής. Σύμφωνα με την Tong (1984 σσ. 107-125) οι απόψεις υπέρ της εγκληματοποίησης, αναφέρονται σε θέσεις περί ηθικών κωδίκων που πρέπει να υπάρχουν ώστε να προστατεύεται η υγεία της κοινωνίας, καθώς επίσης ότι η πορνεία οδηγεί και σε μια σειρά εγκλημάτων. Οι απόψεις περί από-εγκληματοποίησης αφορούν σε εφαρμοζόμενες πρακτικές, όπως ο περιορισμός αυτών των γυναικών σε οίκους ανοχής.

Σύμφωνα με τον Corbin (1987, σσ. 209-219) το σύστημα αυτό των αντιλήψεων οδήγησε σε μια σειρά από αρχές που δόμησαν την πολιτική απέναντι στη πορνεία: α. Ανεκτικότητα για την ύπαρξη της πορνείας, υπό την έννοια ότι όσο βρώμικο είναι τόσο και απαραίτητο για την επιβίωση του κοινωνικού σώματος αφού σχετίζεται με σωματικές ανάγκες β. Η περιφρούρηση του δημόσιου χώρου μέσα από τον περιορισμό των πόρνων σε ειδικούς οίκους γ. Η απομόνωση και ο συνεχής έλεγχος των εκδιδόμενων γυναικών θα εξάλειπτε την απειλή μετάδοσης του μιάσματος. Έτσι περιορισμένη η πόρνη, θα πρέπει να συνεχίσει να είναι αναγνωρίσιμη (π.χ. κόκκινα φώτα, συγκεκριμένα μαγαζιά) προκειμένου για την αποφυγή λαθών και παρεξηγήσεων. Οι πολιτικές που ρυθμίζουν ζητήματα όπως την πορνεία, δεν είναι αμετάβλητες και α-ιστορικές. Αντίθετα, συνοδεύουν την εξέλιξη των εθίμων.

ΠΟΡΝΕΙΑ – ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Σε όλες τις κοινωνίες σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, γυναίκες και κορίτσια υπόκεινται σε φυσική, σεξουαλική και ψυχολογική εκμετάλλευση, ανεξαρτήτου τάξης και κουλτούρας. Το εμπόριο λευκής σαρκός συνιστά τη πιο κεκαλυμμένη μορφή εκμετάλλευσης. Σύμφωνα με το Ν 3064/2002/Α-248 γενετήσια εκμετάλλευση συνίσταται στην επιχείρηση από κερδοσκοπία οποιασδήποτε ασελγούς πράξης ή στη χρησιμοποίηση από κερδοσκοπία του σώματος, της φωνής ή της εικόνας προσώπου για τη πραγματική ή

προσπονητή επιχείρηση τέτοιας πράξης ή για τη παροχή εργασίας ή υπηρεσιών που αποσκοπούν στη γενετήσια διέγερση.

Η εμπορία γυναικών δεν συνιστά σύγχρονο φαινόμενο. Σε όλες τις ιστορικές περιόδους, γυναίκες αγοράζονταν, πουλιόντουσαν και πέφτανε θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Πρόσφατες όμως εξελίξεις οδήγησαν στην εξάπλωσή του. Από το 1970 και ιδιαίτερα κατά τη δεκαετία του '90 μετατράπηκε σε μια επικερδής βιομηχανία με τεράστια κέρδη στην Ασία και την Ευρώπη και ιδιαίτερα στις βαλκανικές χώρες. Σύμφωνα με έρευνες (Πουλόπουλος, 2003, σελ.273) η Ελλάδα συνιστά ένα βασικό τόπο προορισμού για το εμπόριο γυναικών με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευση, το οποίο αφορά σε ένα σοβαρό και πολύπλοκο κοινωνικό, οικονομικό και ποινικό πρόβλημα. ^{1/2/04} Η ακριβής έκταση του προβλήματος είναι άγνωστη, λόγω των αναστολών που έχουν τα θύματα να απευθυνθούν στην αστυνομία ή – μεταξύ άλλων – και λόγω της υποκρισίας του πληθυσμού να αναφέρει περιπτώσεις που γνωρίζει. Το μεγαλύτερο ποσοστό των θυμάτων του εμπορίου λευκής σαρκός έχουν ξένη υπηκοότητα και τα περισσότερα βρίσκονται στην Αθήνα παράνομα.

Σημαντική είναι η λεγόμενη «κεκαλυμμένη πορνεία» η οποία καλύπτεται κάτω από κοινωνικά αποδεκτές ενασχολήσεις όπως είναι σερβίρισμα, μασάζ, και χορός σε sex show (Πουλόπουλος, 2003, σελ.277). Χώρες προέλευσης συνιστούν συνήθως αυτές της κεντρικής Ευρώπης καθώς και αυτές του πρώην ανατολικού μπλοκ (Ουκρανία, Ρωσία, Βουλγαρία, Αλβανία, Ρουμανία, Γιουγκοσλαβία κ.α.). Οργανωμένα δίκτυα πορνείας προωθούν νεαρές γυναίκες και αγόρια να δουλέψουν σε οίκους ανοχής και σε sex clubs στην Αθήνα. Ένα μεγάλο ποσοστό των γυναικών αυτών δεν γνωρίζουν ότι θα

δουλέψουν στη βιομηχανία του σεξ. Βασικοί λόγοι που φεύγουν από τη χώρα τους προσδοκώντας να ζήσουν καλύτερα και να βγάλουν λεφτά για να στείλουν στις οικογένειές τους συνίστανται στους εξής: α. Ανισομερή ανάπτυξη μεταξύ χωρών που έχει ως συνέπεια, οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες β. Εκτεταμένη φτώχεια και στέρηση βασικών συνθηκών διαβίωσης γ. Σημαντικά πολιτικά γεγονότα, όπως πόλεμοι, διαφθορά των ποινικών και κοινωνικών δομών, καταπιεστική πολιτική ή θρησκευτική εξουσία, πολιτικές διάκρισης κ.α. (Πουλόπουλος, 2003, σσ.280-283)

Η ζωή και οι εργασιακές συνθήκες των θυμάτων είναι δραματικές καθώς καταπατούν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες, υποχρεώνοντας τις γυναίκες να δουλεύουν ασταμάτητα πολλές ώρες την ημέρα με ελάχιστα χρήματα και εκβιάζοντας ότι αν αναφέρουν κάτι στην αστυνομία (που στην περίπτωση των αλλοδαπών γυναικών υπάρχει επιπλέον και το πρόβλημα της γλώσσας) θα φύγουν από τη χώρα. Οι έμποροι χρησιμοποιώντας έτσι φυσική και ψυχολογική βία, πουλάνε τα θύματά τους σε ιδιοκτήτες – μάνατζερ ιδιωτικών κλαμπ και τις ωθούν στη πορνεία. Στην Ελλάδα υπάρχουν ειδικά πρακτορεία που εισάγουν γυναίκες ως χορεύτριες που πολλές φορές καταλήγουν στην πορνεία (Πουλόπουλος, 2003, σσ.286-287). Στην Ελλάδα ο ρόλος του κράτους είναι «ρυθμιστικός». Η πορνεία είναι αποδεκτή ως κοινωνική σχέση. Η πόρνη όταν δηλώνεται υπόκειται σε ελέγχους, ενώ ο πελάτης είναι «αόρατος». Μεταξύ άλλων, η ελλιπής νομοθεσία, η αρνητική στάση της αστυνομίας απέναντι στα θύματα και η αδιαφορία του κόσμου, δυσκολεύει στην ανεύρεση και σύλληψη των εμπόρων λευκής σαρκός (Πουλόπουλος, 2003, σσ. 299-301).

ΧΟΡΟΣ – ΩΣ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ SEX SHOW

Ο χορός υπάρχει σε τρεις διαστάσεις του χώρου, του χρόνου και της φαντασίας. Σύμφωνα με την Hanna (1998, σσ. 46, 242) η ανθρώπινη εμπειρία της σωματοποιημένης (corporeal) ζωής μετατρέπει το σώμα που χορεύει σε βασικό επικοινωνιακό όχημα που ανακαλύπτει, ενισχύει, προκαλεί και αμφισβητεί. Ο χορός αφορά σε μια παγκόσμια-καθολική δραστηριότητα λόγω της έμφυτης σεξουαλικότητάς του. Πολλές φορές ο χορός συνιστά μέσο επίδειξης του σεξουαλικού εαυτού, μια γιορτή της σεξουαλικότητας. Η σεξουαλικότητα αντηχεί στο σώμα και στη ψυχή, αγγίζει βασικούς φόβους και χαρές και πλημμυρίζει το χορό.

Ιστορικά, οι γυναίκες που ασχολούνταν με το χορό, θεωρούνταν ανήθικες και η δουλειά τους περιφερειακή της κύριας οικονομίας. Τα γυναικεία σώματα έχουν αντιμετωπιστεί ως διαποτισμένα με σεξουαλικότητα και όπου κυβερνώνται από το παράλογο και το συναίσθημα, με συνέπεια να δικαιολογούνται να εκφράζονται μέσω του χορού, ενώ οι άντρες μέσα από τέχνες της διάνοησης και του πνεύματος. Η Hanna (1998, σελ.148) επιχειρηματολογεί επίσης ότι το σώμα συνιστά υποκείμενο και φορέα μηνυμάτων. Έτσι παρόλο που ο χορός παγκόσμια καλλιεργεί της δημιουργικότητα και προκαλεί το status quo, παράλληλα εμπεριέχει, εκφράζει και πυροδοτεί προκαταλήψεις της ευρύτερης κοινωνίας σχετικά με τους έμφυλους ρόλους. Χειριζόμενοι τα σώματά τους οι χορευτές επιβεβαιώνουν ή

προκαλούν τις κοινωνικές και πολιτισμικές κατασκευές του φύλου. Σε κάθε κοινωνία, ο χορός εκφράζει ερωτικές φαντασιώσεις, και πραγματικότητες. Ο χορός συνιστά το μέσο για την εξερεύνηση των μεταβαλλόμενων συνθηκών της σεξουαλικότητας, της ταυτότητας και των ρόλων των δύο φύλων.

Είναι αναγκαίο να προσεγγίζεται ο χορός όχι μόνο σαν ένα «θέαμα» όπου τα σώματα που χορεύουν «διαβάζονται» σαν «σημεία», αλλά και σαν μια διαδικασία διυποκειμενικότητας, από τη σκοπιά του δρώντος υποκειμένου, ως επιτέλεση και συγχρόνως ως βίωμα. Σύμφωνα με την Cowan (1998, σελ.10) το χορευτικό γεγονός συνιστά μια χρονικά, χωρικά και εννοιολογικά «οριοθετημένη» σφαίρα αλληλεπίδρασης. Το χορευτικό γεγονός προσεγγίζεται έτσι, ως ένα υλικό και εννοιολογικό πεδίο, στο οποίο οι συμμετέχοντες δρουν με έμφυλους τρόπους και βιώνουν τους εαυτούς τους ως έμφυλα υποκείμενα.

Ο χορός συνιστά μια δραστηριότητα κατά την οποία το σώμα είναι τόπος εμπειρίας (για το χορευτή) και σημείο (για τους θεατές) και στην οποία είναι βαθιά εγγεγραμμένη η σεξουαλικότητα – ένα πολιτισμικά προσδιορισμένο σύμπλεγμα ιδεών, αισθημάτων και πρακτικών. Τα σώματα που χορεύουν βρίσκονται στο επίκεντρο μιας εξονυχιστικής δημόσιας εξέτασης και ταυτόχρονα είναι μέσο εμπειρίας. Τα χορευτικά γεγονότα, εκτός από τη συμβολική και πολιτική σημασία τους, αποτελούν και έντονες αισθαντικές και αισθητικές εμπειρίες, καθώς την ίδια στιγμή καθορίζονται από σχέσεις εξουσίας. Εδώ γίνονται αντικείμενα διαπραγμάτευσης ζητήματα όπως η φύση των έμφυλων ταυτοτήτων, σχέσεις εξουσίας κ.λ.π. Ο εκφραστικός λόγος των χορευτικών γεγονότων είναι και ηθικός λόγος Cowan (1998, σσ.10, 11).

Μια νομιμοποιημένη μορφή εμπορευματοποίησης της ηδονής συνιστά ο χορός στα sex show. Τα stripclubs θεωρούνται ως μαγαζιά που προσφέρουν ακίνδυνη διασκέδαση όπου πελάτες (κυρίως άντρες) πηγαίνουν να δουν και να μιλήσουν με γυναίκες (Reed, 1997, σσ. 179-188). Παράλληλα όμως, έχουν γίνει αντικείμενο κριτικής, ως χώροι όπου οι άντρες ασκούν κοινωνική, σεξουαλική και οικονομική εξουσία πάνω στις γυναίκες που είναι εξαρτημένες από αυτούς και ως χώροι όπου οι γυναίκες αντιμετωπίζονται ως αντικείμενα όπου πραγματοποιούν σεξουαλικές πράξεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις των αντρών (Ciriello, 1993, σελ. 265). Οι χορεύτριες «πουλάνε» τη σεξουαλικότητά τους με σαφές χρηματικό αντίτιμο. Σε πολλές περιπτώσεις, ο χορός στα sex show παίρνει τη μορφή της κεκαλυμμένης πορνείας, αφού ωθούνται σε ολοκληρωμένες σεξουαλικές πράξεις με τους πελάτες.)

Ως «εξωτική χορεύτρια» ορίζεται αυτή που βγάζει όλα ή μερικά από τα ρούχα της με ένα σεξουαλικά υπαινικτικό τρόπο μπροστά σε ένα κοινό που πληρώνει (Skipper & McCaghy, 1970, σσ.391-393). Σύμφωνα με τους Ronai και Ellis (1989, σσ. 271-280), ο εξωτικός χορός πληρώνεται καλά αλλά και κοστίζει ακριβά για τις ίδιες τις χορεύτριες, λόγω του αρνητικού κοινωνικού στίγματος που συνδέεται με τον εξωτικό χορό.

Όταν ένα επάγγελμα θεωρείται παράνομο, ανήθικο ή μη πρέπων, η κοινωνική αποδοχή δεν είναι δεδομένη. Για τους Thompson & Harred (1992, σσ. 291 -311) οι χορεύτριες αποκαλύπτουν μόνο ένα μέρος από τη ταυτότητά τους προκειμένου να αποφύγουν ιδιότητες και χαρακτηρισμούς που είναι φορτισμένοι και στιγματισμένοι αρνητικά και που συνδέονται με τον εξωτικό χορό. Επιπλέον, οι χορεύτριες υιοθετούν συγκεκριμένες τεχνικές ουδετεροποίησης (neutralization) προκειμένου να ορθολογικοποιήσουν και να

δικαιολογήσουν (justify) το επάγγελμά τους. Όπως υποστηρίζουν οι Reid, Epstein & Benson (1994, σσ. 1-15), πολλές χορεύτριες έχουν προσαρμοστεί στο ρόλο τους, αλλά μπορεί να μην αισθάνονται ότι ο ρόλος τους ως εξωτική χορεύτρια αντανακλά επακριβώς αυτό που είναι πραγματικά. Ο χορός είναι απλά ένας τρόπος για να βγάλει κάποιος χρήματα, θεωρώντας δηλαδή ότι το επάγγελμά τους δεν συνιστά καθοριστικό στοιχείο της ταυτότητάς τους.

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«ΚΑΛΛΙΤΕΝΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ – ΠΟΡΝΕΙΑ (SEX SHOW) &
ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ»**

1. Γενικά στοιχεία για την ποιοτική ανάλυση: Η μέθοδος των

Συεντεύξεων & Επιτόπια Παρατήρηση

Ποιοτικές μέθοδοι, όπως οι ποιοτικές συεντεύξεις και η παρατήρηση, αναδεικνύουν τα νοήματα της κοινωνικής δράσης σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο. Η παρατήρηση, όπως όλες οι μέθοδοι που εντάσσονται στην κατηγορία των ποιοτικών μεθόδων, εφαρμόζεται όταν η έρευνα έχει στόχο τη μελέτη σε βάθος των κοινωνικών φαινομένων. Αυτό σημαίνει ότι ο ερευνητής συγκεντρώνεται σε λίγες περιπτώσεις του υπό έρευνα φαινομένου και, μέσω της ανάλυσης, επιχειρεί να ανακαλύψει όσον το δυνατόν περισσότερα κοινά στοιχεία. (Παππάς, 1994, σσ. 27-31). Πιο συγκεκριμένα, η παρατήρηση εφαρμόζεται όταν μας ενδιαφέρει να μελετήσουμε τα κίνητρα που ωθούν τους ανθρώπους σε συγκεκριμένες ενέργειες και συμπεριφορές. (Κυριαζή, 2000, σελ.246)

Στα πλαίσια της ερμηνευτικής παράδοσης, ο ερευνητής δεν επιβάλλει εννοιολογικές κατηγορίες και δεν καθορίζει a priori το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας – η θεωρία αναδύεται από τα δεδομένα μέσα από τη διαδοχική αποσαφήνιση εννοιολογικών κατηγοριών (Κυριαζή, 2000, σ. 247). Η αναπαράσταση της κοινωνικής πραγματικότητας από τον ερευνητή δημιουργείται μέσα από τα δεδομένα, απεικονίζεται στα δεδομένα. Ο «ορισμός της κατάστασης» από τα υποκείμενα είναι συνάρτηση προσωπικής ιστορίας και βιωμάτων, της ίδιας της κατάστασης και των λεκτικών και μη λεκτικών στοιχείων της διαντίδρασης. Επιπλέον, ο

ερευνητής δεν παρατηρεί και καταγράφει απλώς τη κοινωνική πραγματικότητα, αλλά με την ανάμιξή του συμμετέχει στη κατασκευή της. (Κυριαζή, 2000, σ. 278).

Ο στοχασμός προϋποθέτει απελευθέρωση από τα προκατασκευασμένα σχήματα που βάζουν όρια ανάμεσα στο λογικό και το παράλογο, στο κατανοητό και το ακατανόητο, στο φυσιολογικό και μη φυσιολογικό. Σε όλη τη διάρκεια της μελέτης του, θα διαπιστώσει ότι η ετεροπαρατηρησία συνεπάγεται συγχρόνως και αυτοπαρατηρησία και συχνά επαναπροσδιορισμό της ίδιας της ύπαρξής του. Έχει όμως μεγάλη σημασία, να μην ξεχνά ότι υπάρχει μια ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στο υποκείμενο που ζει τις καταστάσεις και στις δευτερογενείς δικές του τυποποιήσεις και ότι η πλήρης ταύτιση της θέασης των πραγμάτων και των καταστάσεων δεν μπορεί να υπάρξει. (Λυδάκη, 2001, σσ. 158, 159, 225)

Η μέθοδος των συνεντεύξεων διαχωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο αφορά στη διεξαγωγή της συνέντευξης και το δεύτερο στην ερμηνεία αυτής. Ο ερευνητής υποβάλλει στο υποκείμενο κάποιες ερωτήσεις, με απαντήσεις προκαθορισμένες από τον ίδιο (κλειστή μορφή) ή με τη δυνατότητα ελεύθερης διατύπωσης της απάντησης από τον ερωτώμενο (ανοιχτή μορφή) και στη συνέχεια ακολουθεί η απομαγνητοφώνηση (Scheurich, 1991, σελ.61). Έρευνες με ποιοτικό προσανατολισμό ταιριάζουν καλύτερα με την ανοιχτή μορφή που επιτρέπει πιο πλούσια και σε βάθος διερεύνηση των θεμάτων. Η ελεύθερη συνέντευξη παίρνει τη μορφή της συζήτησης που κατευθύνεται από το συνεντευκτή, αλλά με ερωτήσεις που μεταβάλλονται, διαμορφώνονται ή προστίθενται κατά τη διάρκεια της συνέντευξης (Κυριαζή, 2000, σελ.123).

Ιδιαίτερη σημασία έχει η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ του συνεντευκτή και του συνεντευξιζόμενου καθώς παράλληλα καθίσταται απαραίτητη η έμφαση στο απόρρητο των στοιχείων (Duverger, 1976, σελ.236).

Όπως επιχειρηματολογεί η Παπαγαρουφάλη (2002, σσ. 29,39) οι αφηγήσεις που συναλλάσσουμε σε μια συνέντευξη-συνομιλία είναι πολιτισμικά και χρονικά επηρεασμένες σωματικές προδιαθέσεις και πρακτικές. Ο ερευνητής-συνομιλητής πρέπει να είναι προετοιμασμένος να αποδεχτεί τη σημασιολογική αβεβαιότητα και απροσδιοριστία, τα ερωτηματικά και τις εκκρεμότητες, ως αναπόσπαστο μέρος της διαλογικής έρευνάς του, επειδή η γλώσσα είναι εμπειρία που βιώνεται διάσπαρτα μέσα στο πολιτισμικά επηρεασμένο χωροχρόνο. Επομένως, δεν ανησυχεί ότι θα «χάσει» υλικό επί τόπου ή αργότερα με την απομαγνητοφώνηση, διότι γνωρίζει ότι αυτό που κάνει κατά τη συνέντευξη είναι ήδη μερικό και παροδικό. Οι λεκτικές χειρονομίες του ομιλούντος, όπως όλες οι άλλες πρακτικές του, επιτελούν αυτό που δηλώνουν, αλλά αυτό που δηλώνουν είναι από την αρχή ως το τέλος σχέσεις και άρα έχει πολυπρόσωπο και χωροχρονικά διάσπαρτο παρελθόν, μερικό παροντικό νόημα και αβέβαιο μέλλον. Έτσι μια δήλωση του συνεντευξιζόμενου εξαρτάται από το πώς συναισθάνεται/ερμηνεύει τις σχέσεις εξουσίας που έχει ενσωματώσει και που βιώνει/ μοιράζεται με πρόσωπα και θεσμούς, φανταστικά και πραγματικά μέσα στο χρόνο.

Μεθοδολογία και δείγμα

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι ημι-δομημένες συνεντεύξεις ανοιχτών ερωτήσεων. Πριν από κάθε συνέντευξη είχαν δημιουργηθεί κάποιες ερωτήσεις με βάση α. το στόχο και το αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας β. θεωρητικό πλαίσιο και γ. τη βιβλιογραφική επισκόπηση των θεωρητικών προσεγγίσεων. Ωστόσο κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, ορισμένες ερωτήσεις προστέθηκαν ή τροποποιήθηκαν ανάλογα με τις απαντήσεις των γυναικών και τη διάθεσή τους να εκθέσουν τις εμπειρίες τους. Λόγω της δυσκολίας να εντοπιστεί ο υπό έρευνα πληθυσμός, το δείγμα επιλέχτηκε με βάση τη μέθοδο της χιονοσιβάδας (snowball sample). Ένα άτομο δηλαδή με προκαθορισμένα χαρακτηριστικά, όπου στη προκειμένη εργασία ήταν χορεύτρια σε sex show, με παρέπεμψε σε άλλη χορεύτρια κ.ο.κ.

Η συγκεκριμένη φύση του επαγγέλματος και ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του θέματος, όπου απαιτούσε διακριτικότητα κινήσεων και τήρηση κάποιων ισορροπιών, αποτέλεσαν βασικά μεθοδολογικά προβλήματα στον εντοπισμό του δείγματος, δηλαδή στον εντοπισμό –ύστερα από αρκετές απορρίψεις– πέντε (5) γυναικών που εργάζονται ως χορεύτριες σε sex show. Λόγω αυτού, τα ευρήματα της συγκεκριμένης μελέτης δεν μπορούν να γενικευτούν στον ευρύτερο πληθυσμό. Οι συνεντευξιζόμενες παρουσιάζονται με γραμματικά σύμβολα και όχι με τα πραγματικά τους ονόματα.

Η Α είναι 35 ετών από τη Σουηδία και τα τελευταία πέντε χρόνια μένει μόνιμα στην Ελλάδα. Είναι έγγαμη με δύο παιδιά. Εργαζόταν σε sex show για 12 χρόνια σε διάφορες χώρες της Ευρώπης και στην Ελλάδα και έχει

σταματήσει εδώ και δύο χρόνια. Ο άντρας της είναι ατζέντης και έχουν μια μικρή βιοτεχνία ρούχων για χορεύτριες στα sex show.

Η Β είναι 33 ετών από το Λονδίνο. Τα τελευταία δύο χρόνια μένει στην Αθήνα και συζητεί τον σύντροφό της. Είχε τελειώσει σχολή χορού και δούλεψε ως χορογράφος πριν ξεκινήσει να εργάζεται σε sex show μέχρι και σήμερα. Έχει εργαστεί και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και σε διάφορα μέρη της Ελλάδας.

Η Γ είναι 38 ετών από μια επαρχία της Αγγλίας και δουλεύει περίπου δώδεκα χρόνια σε sex show σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις αλλά κυρίως στο Λονδίνο. Είναι άγαμη με ένα αγοράκι 4 ετών και συζητεί με το σύντροφο και πατέρα του παιδιού της. Στην Ελλάδα έχει έρθει μόνο εδώ και κάποιους μήνες με σκοπό να δουλέψει και στη χειμερινή σεζόν.

Η Δ είναι 23 ετών, ο πατέρας της είναι από τη Νότια Αμερική, η μητέρα της είναι Κινέζα και η ίδια έχει μεγαλώσει στην Ολλανδία. Είναι άγαμη και συζητεί με το σύντροφό της στην Αθήνα. Η πρώτη της δουλειά σε sex show ήταν στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στη Κρήτη πριν από ενάμισι περίπου χρόνο.

Η Ε είναι 36 ετών, έχει μεγαλώσει στην Αγγλία από Ιρλανδό πατέρα και Ελληνίδα μητέρα. Ο άντρας της πέθανε από αλκοόλ και έμεινε χήρα με τρία παιδιά. Ξεκίνησε να δουλεύει σε sex show στην Ισπανία πριν από περίπου δέκα χρόνια, ενώ προηγουμένως δούλεψε ως μοντέλο για αρκετά χρόνια. Εδώ και πέντε χρόνια μένει στην Αθήνα με το σύντροφό της.

Υποθέσεις εργασίας

Στόχος της ποιοτικής έρευνας δεν είναι η διαμόρφωση γενικών κανόνων, αλλά η διατύπωση «υποθέσεων εργασίας» για το τι είναι πιθανό να ανακαλύψει κανείς σε χώρους παρόμοιους με εκείνον που ερευνήθηκε (Κυριαζή, 2000, σελ.281). Ύστερα από βιβλιογραφική επισκόπηση και το πέρας των συνεντεύξεων, οι υποθέσεις εργασίας του υπό διερεύνηση θέματος, διαμορφώθηκαν ως εξής:

Με πιο τρόπο και μέσα από ποιες διαδικασίες μεταμορφώνεται το «φυσικό» σώμα σε καταναλώσιμο αντικείμενο ηδονής και εμπορευματοποίησης

Πώς προσλαμβάνεται από τις χορεύτριες των sex show και οριοθετείται η δική τους σεξουαλικότητα που παράγουν ως έργο και παρέχουν προς κατανάλωση, τόσο στο χώρο εργασίας όσο και σε σχέση με τη προσωπική τους ζωή

Ποια είναι τα κίνητρα – λόγοι για την επιλογή του συγκεκριμένου επαγγέλματος

Πώς αντιλαμβάνονται οι εργαζόμενες τη σεξουαλικότητα των πελατών τους

Κατά πόσο οι γυναίκες που εμπορεύονται το σώμα τους αναπτύσσουν κάποιες τεχνικές περιφρούρησης, διατηρούν για παράδειγμα κάποια

σημεία-μέρη του σώματος, ή τρόπους του σώματος ως καθαρά ιδιωτικά

Με ποιες τεχνικές και πρακτικές επιτυγχάνεται η διαδικασία αποπροσωποποίησης (depersonalization) προκειμένου οι εργαζόμενες – χορεύτριες σε sex show να διαχωρίσουν την επαγγελματική από τη προσωπική τους ζωή, ως τεχνικές απόστασης; (π.χ. χρήση ψευδωνύμων)

Αν, με ποια μορφή και σε ποιο βαθμό βιώνεται κάποιου είδους κοινωνικός αποκλεισμός από τις εργαζόμενες σε sex show, είτε στο χώρο της εργασίας είτε στα πλαίσια της ευρύτερης κοινωνίας

Πώς διαμορφώνονται οι σχέσεις με τους πιθανούς ερωτικούς συντρόφους. Στάσεις και αντιδράσεις

Πώς επηρεάζει η αναπαράσταση της «κοινής γνώμης» περί του ανήθικου του συγκεκριμένου επαγγέλματος, στην κατασκευή της δικιάς τους αναπαράστασης για τον εαυτό τους; Πώς χειρίζονται τις αντιδράσεις της «κοινής γνώμης» ή των συγγενικών τους προσώπων στη καθημερινότητά τους

Κατά πόσο και σε ποιο βαθμό συνδέεται το συγκεκριμένο επάγγελμα με τη πορνεία

Πώς χαρτογραφείται η εθνική ταυτότητα μέσα από το συγκεκριμένο επάγγελμα. Πώς διαπλέκεται η εθνότητα και το σώμα

2. ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ «ΑΛΛΟΥ»

Ένα συμπληρωματικό κομμάτι της συγκεκριμένης εργασίας, αφορά στη μέθοδο της συμμετοχικής παρατήρησης. Με τη μέθοδο αυτή τα κοινωνικά φαινόμενα μελετώνται καθώς διαδραματίζονται στο φυσικό τους περιβάλλον. Μέσα από τη συγκεκριμένη μέθοδο θεωρείται ο ερευνητής ότι προσεγγίζει περισσότερο τις νοηματικές τυποποιήσεις των ερευνώμενων, όπως ακριβώς απαιτεί η ερμηνευτική παράδοση (Κυριαζή, 2000, σσ. 245,250). Η συμμετοχική παρατήρηση επικεντρώνεται τόσο στους ανθρώπους και τη δράση τους, όσο και στα πράγματα.

Σε αυτή την ενότητα, γίνεται προσπάθεια καταγραφής κομβικών σημείων που αφορά στη μη λεκτική διάσταση του φαινομένου που είναι υπό διερεύνηση. Θα ακολουθήσει η χαρτογράφηση του χώρου των sex show (συγκεκριμένα ενός που βρίσκεται στην περιοχή της Αθήνας στη Λ. Συγγρού), καθώς επίσης η καταγραφή και ερμηνεία συγκεκριμένων κινήσεων, πραγμάτων και συμπεριφορών που εκτυλίχτηκαν κατά τη διάρκεια των

συνεντεύξεων και που ως επί το πλείστον έλαβαν χώρα στα σπίτια που διαμένουν οι χορεύτριες.

Όπως εύστοχα υποστηρίζει η Παπαγαρουφάλη (2002, σσ. 34-35) η συνομιλία που διαμείβεται, για παράδειγμα σε μια συνέντευξη, είναι ένας «σωματικός τρόπος προσοχής», μια πολιτισμικά επεξεργασμένη μορφή προσοχής με το σώμα μας και προς το σώμα το δικό μας και αυτών που μας περιβάλλουν με τη φυσική ή μη παρουσία τους. Αυτό σημαίνει ότι, το νόημα κατασκευάζεται μόνο διυποκειμενικά και πάντα μέσω πολιτισμικά επεξεργασμένων σωματικών, λεκτικών και μη, προδιαθέσεων. Το να προσέξει κανείς μια λεκτική ή άλλη χειρονομία δεν σημαίνει ότι τη παρατηρεί σαν να ήταν ξεχωριστό αντικείμενο, αλλά ότι στρέφεται προς τη κατάστασή της μέσα στο κόσμο, ότι παρατηρείς το διυποκειμενικό πλαίσιο που παρήγαγε αυτή τη χειρονομία. Το λεγόμενο υποκειμενικό/ατομικό είναι εξαρχής και πάντα διυποκειμενικό, σχεσιακό, κοινωνικό.

Όπως επιχειρηματολογεί η Λυδάκη (2001, σελ.179-180), όπως αντλώντας πληροφορίες και κατανοώντας έτσι έναν άνθρωπο μέσα από τις σχέσεις του με τους άλλους, κατά τον ίδιο τρόπο μπορούμε να πληροφορηθούμε για το ποιόν του, παρατηρώντας το χώρο μέσα στον οποίο ζει και κινείται, στον οποίο ανελίσσεται η ζωή του, χρονική και χωρική. Είναι ζωτικής σημασίας, ο ερευνητής να παρατηρεί και να καταγράφει όχι μόνο τα συμβάντα, αλλά και το μέρος εντός του οποίου αυτά συμβαίνουν. Ο χώρος τόσο ο ιδιωτικός όσο και ο δημόσιος, και τα αντικείμενα γενικότερα (ο υλικός πολιτισμός) μαρτυρούν σχέσεις, δραστηριότητες, στάσεις ζωής.

Στο χώρο των sex Clubs

Σάββατο βράδυ, ώρα 1:00 και οι δρόμοι στο κέντρο της Αθήνας έχουν πλημμυρίσει από αυτοκίνητα και ανθρώπους αναζητώντας κάποιο μέρος για τη νυχτερινή τους διασκέδαση. Σε έναν από τους κεντρικούς δρόμους, στη Λεωφόρο Συγγρού, στήνεται ένα σκηνικό διαφορετικό από αυτό της ημέρας. Φωτισμένες ταμπέλες των μαγαζιών με εικονιζόμενα πρόσωπα, διαδέχονται η μια την άλλη. Στο παράδρομο της Λεωφόρου, σε απόσταση αναπνοής από το Πάντειο Πανεπιστήμιο, εξωτικές ανδροπρεπείς φιγούρες με γυναικεία ενδυμασία έλκουν τα βλέμματα των διερχομένων, προσφέροντας το σώμα τους αντί χρηματικής αμοιβής προκειμένου να εξασφαλίσουν τα προς το ζειν.

Κατά το μήκος της Λεωφόρου υπάρχει σεβαστός αριθμός μαγαζιών – κλαμπ (sex show), όπου προσφέρουν μια διαφορετικού είδους διασκέδαση, «πουλώντας» σεξουαλικότητα. Από τις συνεντεύξεις γνωρίζω ότι υπάρχουν περίπου 42 τέτοιου είδους μαγαζιά, μόνο στη περιοχή της Αθήνας. Κατευθύνομαι σε ένα από αυτά (μετά από πρόσκληση μιας από τις συνεντευξιαζόμενες) και παραγγέλνω ποτό για μένα και τον φίλο μου.

Το κλαμπ είναι έτσι χωρικά διαμορφωμένο –σχεδόν αμφιθεατρικά- ώστε όπου και να κάθεται ο πελάτης, το βλέμμα του να προσανατολίζεται σε μια κεντρική υπερυψωμένη σκηνή. Στο πίσω μέρος της σκηνής βρίσκεται ένας τεράστιος καθρέφτης και ακριβώς από πίσω βρίσκονται τα καμαρίνια. Απέναντι από τη σκηνή και πίσω από τα τραπέζια είναι τοποθετημένοι κυκλικοί καναπέδες. Φωτισμός χαμηλός σε κόκκινες αποχρώσεις και δυνατή αισθησιακή μουσική συνιστούν αναπόσπαστα στοιχεία ενός sex club.

Το κλαμπ έχει κατακλυστεί κατά κύριο λόγο από αντρικό πληθυσμό όλων των ηλικιών, αλλά κυρίως (λόγω Σαββάτου) κυριαρχεί η εικόνα αντρο-παρέων πέντε έως έξι ατόμων ηλικίας από 18 μέχρι 30 ετών. Ανάμεσα από τα τραπέζια κοπέλες με ισχνή ενδυμασία φορώντας συνήθως μόνο το κάτω μέρος ενός μπικίνι, κινούνται με ερωτικό τρόπο γύρω από τους καλοντυμένους πελάτες και περιμένουν ένα νεύμα τους για να χορέψουν μπροστά τους.

Η μουσική χαμηλώνει για λίγο και ο d.j. ανακοινώνει την επόμενη χορεύτρια που θα βγει στη σκηνή. Το show της κάθε χορεύτριας διαρκεί από 2 έως 5 λεπτά. Προηγούνται τα μονά show και ακολουθούν τα διπλά με τη βοήθεια διαφόρων σαδομαχιστικών εξαρτημάτων, όπως αλυσίδες, φωτιές, κεριά, μάσκες, δονητές κ.α. Τα βλέμματα όλων καθλώνονται όταν προς το τέλος του τραγουδιού, μια χορεύτρια μένει τελείως γυμνή και προβάλλει με σεξουαλικές κινήσεις το στήθος και τα οπίσθια. Οι πελάτες όμως «ενθουσιάζονται» ιδιαίτερα στα λεγόμενα σκληροπυρηνικά show, όταν δηλαδή δύο χορεύτριες κάνουν σεξ πάνω στη σκηνή, ρίχνοντας λιωμένο κερί η μια στο σώμα της άλλης, είτε εισχωρώντας διάφορα αντικείμενα (μπανάνες, δονητές) στο αιδοίο και στο πρωκτό.

Οι χορεύτριες κυμαίνονται από 18 έως και 40 ετών και είναι διαφόρων εθνικοτήτων, Ελληνίδες, Αγγλίδες, Ρωσίδες, Ρουμάνες, Ολλανδέζες. Αξιοπρόσεχτο συνιστά το γεγονός ότι τα καμαρίνια είναι διαχωρισμένα ανάλογα με την εθνικότητα των χορευτριών. Οι Ελληνίδες και Ευρωπαίες μοιράζονται τα ίδια καμαρίνια που είναι σε απόσταση από τα καμαρίνια των υπολοίπων χορευτριών. Στα καμαρίνια οι χορεύτριες ντύνονται, βάφονται και προετοιμάζονται για το show που θα ακολουθήσει.

Μόλις μια χορεύτρια τελειώσει το στριππίζ πάνω στη σκηνή, κατεβαίνει κάτω στα τραπέζια και «παίζει» με τους πελάτες. Τους προσεγγίζει και τους ρωτάει εάν θέλουνε παρέα. Εάν δεν αντιληφθεί κάτι η ίδια η χορεύτρια, ο σερβιτόρος είναι το άτομο που την κατευθύνει προς τους πελάτες που τη ζητήσανε. Εάν ένας πελάτης ζητήσει ιδιωτικό χορό, τότε η κοπέλα τον πηγαίνει στους καναπέδες που είναι τοποθετημένοι πίσω από τα τραπέζια, του κάνει στριππίζ και χορεύει ακουμπώντας το σώμα της πάνω του.

Το σώματα των χορευτριών επενδυμένα με έντονη σεξουαλικότητα, διαφοροποιούνται πάνω στη σκηνή από ότι κάτω στα τραπέζια, παρόλο που είναι εξίσου γυμνά. Έτσι ενώ κάτω στα τραπέζια υπερισχύει το άγγιγμα από τους πελάτες αντίθετα, πάνω στη σκηνή δίνουν ένα είδος παράστασης, αφού συνήθως υποδύονται κάποιο συγκεκριμένο ρόλο (σέξι καλόγρια, μαθήτρια, διάβολο κ.α.). Οι χορεύτριες διαδέχονται η μια την άλλη πάνω στη σκηνή συνοδευόμενες από χειροκροτήματα και προσφωνήσεις σεξουαλικού περιεχομένου από το κοινό.

Το ξημέρωμα φτάνει, το κλαμπ αδειάζει και οι χορεύτριες αποχωρούν. Καθώς έχω πάρει το δρόμο της επιστροφής για το σπίτι, ανάμεικτα συναισθήματα και σκέψεις με πλημμυρίζουν. Μου έρχεται στο μυαλό η πληθώρα των γυμνών και ημίγυμνων σωμάτων των χορευτριών καθώς και τα βλέμματα και αγγίγματα των πελατών. Καινούργια ερωτήματα εγείρονται και αναμένω εναγωνίως την επόμενη συνέντευξη.

Στον οικείο χώρο του «άλλου»

Οι τέσσερις από τις πέντε συνεντεύξεις διενεργήθηκαν στα σπίτια που διαμένουν οι χορεύτριες. Στην αρχή αισθανόμουν αρκετά αμήχανα στην ιδέα ότι θα τις συναντήσω σε έναν μη ουδέτερο χώρο, όπως θα ήταν σε μια καφετέρια ή κάπου αλλού, αλλά αντίθετα στον «οικείο» τους χώρο. Επηρεασμένη από διάφορες αφηγήσεις για το «κόσμο που δουλεύει στη νύχτα» και ιδιαίτερα λόγω της φύσης του συγκεκριμένου επαγγέλματος (χορός σε sex show), ήμουν διστακτική και παράλληλα περίεργη για την επικείμενη συνάντηση.

Μου έκανε εντύπωση το γεγονός ότι σε ελάχιστο χρονικό διάστημα η αμηχανία που είχα αρχικά, διαλύθηκε. Επιπλέον, η επίσκεψη στα σπίτια των χορευτριών αποτέλεσε τελικά πλεονέκτημα για την εργασία μου, αφού οι ίδιες ένωσαν μεγαλύτερη άνεση στο να μου μιλήσουν ανοιχτά για ζητήματα που γι' αυτές είναι ιδιαίτερα προσωπικά, όπως για το πώς διαχειρίζονται το σώμα τους και τη σεξουαλικότητά τους όταν δουλεύουν στο sex club καθώς και στην ιδιωτική τους ζωή.

Με απλό καθημερινό ντύσιμο (τζην, φόρμες) και με καθόλου βάψιμο, σχεδόν ατημέλητες, σου έδιναν την εντύπωση του ανθρώπου της «διπλανής πόρτας». Με καλοδέχτηκαν και αμέσως προθυμοποιήθηκαν να με κεράσουν καφέ, αναψυκτικό ή ότι άλλο επιθυμούσα. Τα σπίτια τους ήταν απλά και λιτά διακοσμημένα με αρκετό γούστο. Κανένας χώρος του σπιτιού δεν διακρινόταν από οποιουδήποτε είδους υπερβολή.

Με κατευθύνανε στο σαλόνι του σπιτιού και η συνέντευξη ξεκίνησε. Η διαδικασία της συνέντευξης προέκυψε ως ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα, γιατί δεν

αφορούσε μόνο στον αφηγηματικό λόγο των συνεντευξιαζόμενων αλλά και στη μη λεκτική διάσταση αυτής. Ως επαγγελματίες χορεύτριες, χειρίζονταν στρατηγικά το σώμα τους και κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Οι κινήσεις τους, έντονες και αναπαραστατικές, συνόδευαν τη κάθε τους πρόταση. Αναφέρομαι αναλυτικότερα σε αυτές σε σχετικά σημεία της ανάλυσης.

Ένα τελευταίο σημείο, άξιο παρατήρησης, συνιστά το γεγονός ότι όλες οι χορεύτριες μετά τη συνέντευξη, ήταν πρόθυμες να μου δείξουν φωτογραφίες από show που έχουν κάνει στο παρελθόν στην Ελλάδα και στην Ευρώπη καθώς και να μου επιδείξουν διάφορα κοστούμια που φοράνε καθώς και διάφορα εξαρτήματα όπως μάσκες, ψιλοτάκουνα παπούτσια κ.α. τονίζοντάς μου ότι τα περισσότερα από αυτά στοιχίζουν πολύ ακριβά και ότι τα πιο πρωτότυπα τα φέρνουν από το εξωτερικό, προκειμένου να εντυπωσιάσουν το ελληνικό κοινό των sex show. Ολοκληρώνοντας την εκάστοτε συνέντευξη και φεύγοντας από τα σπίτια τους, ένιωθα τυχερή που με αφορμή τη διπλωματική εργασία, είχα τη δυνατότητα να προσεγγίσω τον κόσμο του «άλλου» και να θέσω υπό κριτική σκέψη προηγούμενες προσωπικές αντιλήψεις και εννοιολογικές κατηγορίες.

3. Τα ευρήματα της έρευνας

Στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι η παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων του εμπειρικού κομματιού, όπως αυτά προέκυψαν μέσα από τις συνεντεύξεις με τις γυναίκες (5) που εργάζονται ως χορεύτριες σε sex show.

1^η ενότητα

Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΣΩΜΑΤΩΝ

‘ Πρώτο τραγούδι. Βγάζουν τα ρούχα τους. Οι πελάτες κοιτάζουν και πίνουν το ποτό τους, καπνίζουν το τσιγάρο τους. Όταν βγαίνει το σουτιέν όλοι σταματάνε αυτό που κάνουνε και κολλάνε το βλέμμα τους πάνω σου. Λένε «όλα τώρα, Ω! μεγάλος κώλος Α! καύλα» κ.α.. Όταν φτάνει η στιγμή που μένεις γυμνή όλοι σε κοιτάνε και δεν μιλάνε με το στόμα ανοιχτό ‘

Οι συνθήκες εργασίας για τις χορεύτριες που χορεύουν σε sex show διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό με τις αντίστοιχες, μιας ημερήσιας δουλειάς. Μια πρώτη σημαντική διαφορά συνιστά η ανυπαρξία κάποιου είδους οργανισμού όπου να έχει ρόλο ρυθμιστικό και βασικά προστατευτικό για τα άτομα που ασκούν το συγκεκριμένο επάγγελμα. Μια δεύτερη εξίσου σημαντική διαφορά αφορά στο ότι την εργατική τους δύναμη συνιστά το σώμα τους, επενδυμένο

με έντονη σεξουαλικότητα. Οι χορεύτριες προσλαμβάνονται να εργαστούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες παρά σαν υπάλληλοι. Ως ελεύθεροι όμως επαγγελματίες, οι χορεύτριες δεν δικαιούνται να υποβάλλουν αξιώσεις διάκρισης, να λαμβάνουν εργατική αποζημίωση και επίδομα ανεργίας, σε αντίθεση με τους ιδιοκτήτες των stripclub, όπου αποδεσμευμένοι από φορολογικές υποχρεώσεις και δεν πληρώνουν την υγειονομική περίθαλψη των εργαζομένων (Fischer & Benson, 1996, σσ.521-554).

Τα βασικά προσόντα που χρειάζονται είναι μια καλή εμφάνιση και ένα καλοσχηματισμένο σώμα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών που εργάζονται στο συγκεκριμένο χώρο, δεν έχουν προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία στο χορό. Οι ηλικίες των χορευτριών κυμαίνονται από 16 ετών (παρόλο που η νόμιμη ηλικία άσκησης του επαγγέλματος είναι στα 18) μέχρι και 40 ακόμα και 45 ετών ανάλογα με τη σωματική τους κατάσταση. Η διαδικασία εύρεσης εργασίας σε ένα sex show αφορά στη γνωριμία με έναν ατζέντη που θα τις προωθήσει σε συγκεκριμένα sex clubs – με χρηματικό φυσικά αντίτιμο – είτε στη συμφωνία κατευθείαν με τον ιδιοκτήτη ενός sex club. Ένας μεγάλος ατζέντης στην Ελλάδα μπορεί να έχει από 50 έως 100 γυναίκες. Σήμερα, ο αριθμός των ατζέντηδων μειώνεται όλο και περισσότερο, αφού λόγω της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πιο ασφαλές για τις χορεύτριες να έρθουν και να δουλέψουν νόμιμα. Την εκπαίδευση των καινούργιων χορευτριών (όπου διαρκεί περίπου δύο ώρες) αναλαμβάνουν άλλες χορεύτριες που δουλεύουν στο club και έχουν εμπειρία στο χώρο.

Στα stripclubs προσφέρεται μια ποικιλία χορών. Είναι ο λεγόμενος χορός στα τραπέζια (table dancing), όπου εκτελείται σε χαμηλό τραπέζι κοντά στο κάθισμα του πελάτη. Το στήθος και τα γεννητικά όργανα της χορεύτριας είναι

στο ύψος των ματιών των πελατών. Δεύτερον, είναι ο χορός σε καναπέ (couch dancing), όπου η χορεύτρια στέκεται και χορεύει πάνω στο πελάτη, κουνώντας το στήθος της και την ηβική περιοχή στο πρόσωπό του. Τρίτον, είναι ο χορός στα γόνατα (lap dancing), όπου απαιτείται από τη χορεύτρια να στέκεται με τα πόδια ανοιχτά και να τρίβεται πάνω στα γόνατα των πελατών. Τέλος, είναι το λεγόμενο ζωντανό σεξ (live sex show), όπου δύο ή παραπάνω χορεύτριες επιδίδονται σε σεξουαλικές πράξεις πάνω στη σκηνή.

Το ύψος του μισθού των χορευτριών είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων. Ο βασικός μισθός διαφέρει στα διάφορα sex clubs καθώς επίσης διαφέρει τραγικά μεταξύ Ευρωπαϊών χορευτριών (συμπεριλαμβανομένων και των Ελληνίδων) και αυτών που προέρχονται από τις χώρες του πρώην ανατολικό μπλοκ (εκτενή αναφορά γίνεται σε επόμενη ενότητα). Έτσι, για τις Ευρωπαίες, ο βασικός μισθός κυμαίνεται από 75€ σε 220€ συν τα ποσοστά από το χορό στα τραπέζια και τα ποτά με το σύστημα των καρτών. Η μια κάρτα για να χορέψει μια κοπέλα σε πελάτη είναι 10€. Από το κάθε show πάνω στη σκηνή παίρνουνε άλλα 15€. Τα διπλά show είναι 15€ και αν το show περιλαμβάνει μαστίγια, φωτιές ή και διείσδυση ενός αντικειμένου στο αιδοίο ή στο πρωκτό (δονητές, μπανάνες κ.α.) η τιμή αυξάνεται στα 30€. Από τα παραπάνω, συμπεραίνεται ότι υπάρχει καθαρή θέση ορίων και τιμής, όπου το «μέσα» πληρώνεται πιο ακριβά. Επιπλέον, μια επαγγελματίας χορεύτρια σε sex show δαπανεί αρκετά χρήματα για την αγορά κουστουμιών που μπορεί να φτάνουν και τα 400€ το ένα.

Σύμφωνα με τις μαρτυρίες των συνεντευξιαζόμενων, πρόκειται για μια σκληρή σωματική δουλειά αφού παρουσιάζονται συχνά προβλήματα με τις αρθρώσεις, τους μύες ή δισκοπάθειες και συχνά κρυώματα, λόγω της

διαφοράς θερμοκρασίας που εκτίθεται το σώμα, από θερμό πάνω στη σκηνή λόγω χορού σε κρύο κάτω στα τραπέζια λόγω του κλιματισμού. Επιπλέον, ο προσωπικός τους χρόνος είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Χαρακτηριστικές των συνθηκών εργασίας είναι οι δηλώσεις της Α:

‘Δουλεύεις σαν σε ένα κυκλικό χρόνο. Βασικά ξυπνάς κατά τις 3 με 4 το απόγευμα, κάνεις ένα μπάνιο, τρως κάτι, ετοιμάζεσαι και πηγαίνεις στη δουλειά. Τρέχεις για 7 με 8 ώρες πάνω σε πολύ ψηλά τακούνια και το σώμα σου νιώθει πάρα πολύ κουρασμένο’

Για να προετοιμαστούν οι χορεύτριες για το show (make up, χτένισμα μαλλιών κ.α.) χρειάζονται από 20 λεπτά έως μισή ώρα και περίπου άλλη μισή για την επιλογή των κουστουμιών και των εξαρτημάτων (μάσκες, δονητές, μπανάνες, μαστίγια, σχοινιά, φωτιές κ.α.). Τα πιο σκληροπυρηνικά show βγαίνουν πιο αργά στη σκηνή. Η Γ αναφέρει χαρακτηριστικά:

‘Για παράδειγμα το show που κάνω με τις φωτιές, όπου κρεμιούνται αλυσίδες με φωτιές από τα σκουλαρίκια που έχω στο αιδούο. Άλλο είναι το λεγόμενο “flower show” που βάζω και βγάζω λουλούδια από το αιδούο μου, το “banana show” όπου τοποθετώ μπανάνα στο αιδούο και στα οπίσθια... Τα λεφτά είναι σχετικά καλά... εξαρτάται από τον αριθμό των show που θα κάνω και από τους χορούς στα τραπέζια (table dances)’

Στη διάρκεια ενός show, οι χορεύτριες μπορεί να κάνουν στριπτίζ, ακροβατικά, χορό καθώς να περπατάνε και να κάθονται προβάλλοντας τα

γεννητικά τους όργανα. Το κοινό ανταποκρίνεται είτε χειροκροτώντας, φωνάζοντας, γιουχαΐζοντας είτε σφυρίζοντας ανάλογα τη μουσική υπόκρουση, την εμφάνιση και τις ικανότητες της χορεύτριας.

2^η ενότητα

ΚΙΝΗΤΡΑ – ΛΟΓΟΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Από τα λεγόμενα του συνόλου των συνεντευξιαζόμενων χορευτριών, προέκυψε ότι τα κίνητρα και οι λόγοι που τις ώθησαν να ασκήσουν το συγκεκριμένο επάγγελμα, είναι σχεδόν κοινοί. Ο λόγος που προβάλλεται ως κύριος είναι ο οικονομικός σε συνδυασμό με το ξεχωριστό τρόπο ζωής που μπορεί να προσφέρει ο χορός σε sex show, σύμφωνα με τα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Α:

‘Καταρχήν είναι πολλά τα λεφτά. Επιπλέον γενικότερα ο τρόπος ζωής που σου προσφέρει (lifestyle) ειδικά όταν εγώ ξεκίνησα το συγκεκριμένο επάγγελμα, όπου ήταν κάτι διαφορετικό από ότι είναι σήμερα. Ήταν φυσιολογικό κάποιος να έρχεται να σε πάρει με μια λιμουζίνα, να σε κερνάει σαμπάνια, απλά να του κάνεις παρέα και φυσικά να παίρνεις καλά χρήματα γι’ αυτό. Βασικά είναι τα λεφτά που βγάζεις. Είναι εύκολο χρήμα’.

Παρόλο που αλλού αναφέρονται και κάποιοι άλλοι λόγοι, όπως η επιθυμία ενασχόλησης με το χορό, ο οικονομικός παράγοντας είναι αυτός που τελικά προβάλλεται ως πρωτεύων για την επιλογή του συγκεκριμένου επαγγέλματος. Οι Β και Γ αναφέρουν χαρακτηριστικά:

‘...Ήμουνα σε κολέγιο χορού και δεν είχα λεφτά για να συνεχίσω το χορό. Ζούσα στο Λονδίνο, τα έξοδα ήταν πολλά, έπρεπε να πληρώνω τα δίδακτρα της σχολής’

‘...Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου πάντα ήθελα να χορεύω. Ποτέ δεν είχα σωστή ευπρεπή (proper) δουλειά. Ποτέ. Πάντα έκανα είτε χορό είτε stage performance.....Δεν ξέρω. ...τα λεφτά είναι πολύ καλά όταν κάνεις στριππίζ’

Η Ε που δούλευε πριν δέκα χρόνια ως μοντέλο, έχασε τον άντρα της στα 26 της και είχε τρία παιδιά να αναθρέψει, αναφέρει και αυτή τα λεφτά που βγάζει μια στριπτιζέρ, ως το βασικό κίνητρο αλλά αυτή τη φορά για καθαρά λόγους επιβίωσης:

‘... Ήθελα να ξεκινήσω μια άλλη ζωή και πήγα στην Ισπανία. Στην αρχή έπιασα μια κανονική δουλειά και μια μέρα πήγα σε ένα strip club έριξα μια ματιά και είπα στον εαυτό μου ότι και εσύ μπορείς να το κάνεις. Στα 26 μου πήγα στην Ισπανία και ξεκίνησα αυτή τη δουλειά, ναι για τα χρήματα, αλλά επίσης για τις ευκαιρίες που σου δίνει να ταξιδεύεις, να γνωρίζεις ανθρώπους. Η ζωή μπορεί να γίνει έτσι πιο εύκολη όταν βγάζεις λεφτά κάθε μέρα’

Πηγαίνοντας λίγο παραπέρα η Δ συνιστά ειδική περίπτωση, αφού το να αρχίσει να δουλεύει σε sex show συντέλεσε ως βασική διέξοδος για τη διακοπή από τη προηγούμενη δουλειά της:

Βασικά για τα λεφτά.... Ναι...βασικά συνέβαινε και κάτι άλλο. Όταν ήμουν 18 χρονών άρχισα να εκπορνεύομαι στην Ολλανδία. Αυτό γινότανε για ένα χρόνο. Μετά σταμάτησα. Νομίζω ότι ήταν εύκολα χρήματα. Άνθρωποι από παντού και με πολλά λεφτά ερχόντουσαν και σε αντιμετώπιζαν σαν βασίλισσα'

Συμπερασματικά, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η εργασία σε sex show προσέφερε στις γυναίκες συνεντευξιαζόμενες που συνειδητά επιλέξανε, ένα συνδυασμό ενός συγκεκριμένου τρόπου ζωής (life style) που ξεφεύγει από αυτό που σου προσφέρει μια συμβατική δουλειά γραφείου, με ικανοποιητικές παράλληλα, χρηματικές απολαβές.

3^η ενότητα

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΧΟΡΕΥΤΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΖΩΗ

Σύμφωνα με τις λεκτικές εξιστορήσεις των συνεντευξιαζόμενων, η άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος επηρεάζει άμεσα τον τρόπο πρόσληψης της σεξουαλικότητάς τους στην ιδιωτική τους ζωή. Λόγω της φύσης της δουλειάς όπου καθημερινά απαιτείται από τις χορεύτριες, όχι μόνο να δείχνουν σεξουαλικές κινήσεις στριπτίζ ή και χορεύοντας στους πελάτες, αλλά και να έρχονται σε ολοκληρωμένη σεξουαλική επαφή πάνω στη σκηνή, δεισιδύοντας διάφορα αντικείμενα η μια στην άλλη κατά τη διάρκεια των διπλών show, λειτουργεί πολλές φορές αρνητικά για την προσωπική ερωτική

τους ζωή. Η Α όπου δούλευε 12 χρόνια σε sex show σε διάφορα μέρη της Ευρώπης, αναφέρει χαρακτηριστικά:

‘Μερικές φορές έχω πρόβλημα σε σημείο που δεν θέλω να με αγγίζει ούτε ο άντρας μου. Κοίταξε...πρέπει να αρνείσαι το σώμα σου και τα συναισθήματά σου όταν κάνεις αυτή τη δουλειά, χάνοντας πολλά από τη σεξουαλικότητά σου...’

Αυτή η άρνηση των συναισθημάτων και του σώματός τους που έχει και ως συνέπεια τη μειωμένη σεξουαλική επαφή στην ιδιωτική ζωή των χορευτριών, γίνεται ανάγλυφη και στα λόγια της Β και Δ:

‘...να επηρεάζει τη προσωπική μου ζωή. Μερικές φορές μπορεί να επηρεάσει θετικά γιατί αισθάνεσαι πιο ανοιχτή, τολμάς περισσότερο. ...αλλά μερικές φορές νιώθω να χάνω τη σεξουαλικότητά μου γιατί πολύ απλά το κάνω όλη την ώρα. Κάθε μέρα στη δουλειά πρέπει να δείχνω σεξουαλική, να προσποιούμαι ότι είμαι καλά...Όταν δεν έκανα αυτή τη δουλειά αισθανόμουν περισσότερο σεξουαλική και ερεθιστική στη προσωπική μου ζωή’

‘Στην ιδιωτική μου ζωή δεν κάνω συχνά σεξ. Κοίταξε...κάνω σεξ πάνω στη σκηνή σχεδόν κάθε βράδυ, έτσι όταν έρχομαι σπίτι που μένω με τον φίλο μου, πολλές φορές δεν μπορώ να κάνω. Βαριέμαι να το κάνω’

Λίγο παραπέρα η Γ όπου είναι μητέρα ενός τετράχρονου αγοριού, προσθέτει μια σημαντική παράμετρο στην αίσθηση απώλειας της σεξουαλικότητάς της, αυτή της μητρότητας:

‘Δεν αισθάνομαι πλέον ερεθιστική και ιδιαίτερα σεξουαλική στην ιδιωτική μου ζωή. Δεν ξέρω γιατί. Έχω να κάνω έρωτα με το αγόρι μου περίπου ένα χρόνο τώρα...μπορεί ίσως και το παιδί να έχει παίξει κάποιο ρόλο. Μετά από την γέννηση του γιου μου δεν αισθάνομαι το ίδιο σεξουαλική’

Όσον αφορά τις πιθανές αντιδράσεις των ερωτικών συντρόφων των γυναικών που δουλεύουν σε sex show, αυτές δεν διαφοροποιούνται μεταξύ τους καθώς γνωρίζοντας όλοι από την αρχή τη φύση του επαγγέλματος και μη προβάλλοντας ιδιαίτερες αντιρρήσεις, στη συνέχεια της σχέσης εκφράζουν με τη μορφή επιθυμίας ακόμα και απαίτησης, τη διακοπή της συγκεκριμένης εργασίας. Η Ε που συζητεί με το σύντροφό της εδώ και τέσσερα χρόνια λέει χαρακτηριστικά:

‘Για τέσσερα χρόνια το αγόρι μου λέει γιατί δεν σταματάω αυτή τη δουλειά και ενώ κάνω διάφορα στο κλαμπ μετά δεν έχω όρεξη να κάνω κάτι μαζί του. Δεν θέλει να κάνω διπλά show γιατί δεν του αρέσει. Αλλά με συνάντησε σε strip club! Στην αρχή δεν είχε πρόβλημα. Μετά όμως από λίγο ζήλευε απίστευτα’

Χαρακτηριστικά της αντίδρασης των ερωτικών συντρόφων είναι και τα λόγια της Δ:

‘Όλοι τους θέλανε να σταματήσω αυτή τη δουλειά. Εγώ τους το λέω από την αρχή με τι ακριβώς ασχολούμαι. Η δουλειά μου είναι, δεν ντρέπομαι γι’ αυτό. Τώρα με το αγόρι μου έχω πρόβλημα και του λέω ότι δεν μπορώ να σταματήσω αυτή τη στιγμή τη δουλειά γιατί από του χρόνου θέλω να μπω σε σχολή φωτογραφίας και ποιος θα μου πληρώσει τα δίδακτρα;’

Η αρχική ανεκτικότητα των ερωτικών συντρόφων, εξηγείται από τις ίδιες τις χορεύτριες, ως αποτέλεσμα των σχετικά υψηλών οικονομικών αποδοχών από την άσκηση της συγκεκριμένης εργασίας. Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις, παρατηρείται τόσο συναισθηματική όσο και οικονομική εκμετάλλευση από τη πλευρά των εκάστοτε συντρόφων. Η Α παρόλο που τώρα με τον άντρα της –ατζέντης ο ίδιος- δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα, αναφέρει:

‘ Όταν όλη σου η ζωή είναι σε αυτή τη δουλειά, η αυτοεκτίμηση και ο αυτοσεβασμός περιορίζεται όταν είσαι μόνο μέσα στο κλαμπ που νιώθεις βασίλισσα και έξω νιώθεις πολλές φορές ένα τίποτα και έτσι είναι εύκολο να σε εκμεταλλευτεί κάποιος...Ο κάθε άντρας-που ήμουνα μαζί δεν εξέφραζε μεγάλη αντίρρηση γιατί τα λεφτά που έπαιρνα ήταν πολύ καλά. Γενικότερα υπάρχει μεγάλη οικονομική εκμετάλλευση από τους ερωτικούς συντρόφους’

Τέλος, σύμφωνα με τις συνεντευξιαζόμενες τα βασικά χαρακτηριστικά ενός ιδανικού ερωτικού συντρόφου, συνιστούν η συντροφικότητα, η προστατευτικότητα και κυρίως η κατανόηση και η μη απορριπτική στάση για το επάγγελμά τους.

4^η ενότητα

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΡΟΥΡΗΣΗΣ ΟΡΙΩΝ

Μια σύγχρονη μορφή εμπορευματοποίησης της σεξουαλικής ηδονής συνιστά ο χορός – στριπτίζ των sex show. Οι εργαζόμενες χορεύτριες καθημερινά καλούνται να διαχειριστούν καταστάσεις και συναισθήματα που είναι σε μεγάλο βαθμό επώδυνα για τις ίδιες. Όπως επιχειρηματολογεί η Edwards (1996, σσ.89, 103) οι εκπορνευόμενες γυναίκες, στη προσπάθειά τους να διατηρήσουν την αυτονομία τους και τον ιδιωτικό τους χώρο καθορίζουν αυστηρά συγκεκριμένα είδη επαφής και συμπεριφοράς με τους πελάτες, τοποθετώντας όρια γύρω από συγκεκριμένα μέρη του σώματος, ιδιωτικοποιώντας συγκεκριμένες όψεις αυτού που ονομάζεται σεξ και οικειότητα. Έτσι, στην ερώτηση στο αν υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα μέρη – σημεία του σώματος όπου τα διατηρούν ως καθαρά ιδιωτικά, μην επιτρέποντας δηλαδή στους πελάτες να τους αγγίξουν, η πλειοψηφία των συνεντευξιαζόμενων έδωσε θετική απάντηση. Οι Α και Β αναφέρουν συγκεκριμένα:

Α: Πάντα έχω τον χώρο μου καθαρό, πάντα έχω τον χώρο μου καθαρό, πάντα έχω τον χώρο μου καθαρό.

‘Ναι. Οι ρώγες και το αιδοίο. Βέβαια ακόμα και στις ρώγες εξαρτάται από το πώς σε πιάνει ο άλλος. Άλλο απλά να σε αγγίζει στο στήθος και άλλο να στο ζουλάει’

‘Δεν τους αφήνω να με αγγίζουνε στο αιδοίο και ακόμα και στο στήθος έχω βρει κόλπο. Αν κάποιος πάει να μου πιάσει το στήθος δεν το αρνούμαι αλλά εγώ η ίδια το πιάνω έτσι ο πελάτης πιάνει τα χέρια μου’

Παρατηρούμε ότι και στα σημεία του σώματος που επιτρέπουν οι χορεύτριες στους πελάτες ενός sex show να τις αγγίζουν, όπως είναι το στήθος, δεν είναι άνευ ορίων. Ο τρόπος αγγίγματος είναι επίσης αυτός που καθορίζει τις αντιδράσεις των χορευτριών. Η Δ αναφέρεται συγκεκριμένα:

‘Το στήθος μπορούν να το αγγίξουνε για λίγο αλλά όχι και να το ζουλήξουνε. Αν προχωρήσουν παραπάνω τους σταματάω’

Χαρακτηριστικά είναι επίσης τα λόγια της Ε η οποία πλέον δεν χορεύει κάτω στα τραπέζια, κάνοντας μόνο show πάνω στη σκηνή, ύστερα από συμφωνία με τον ιδιοκτήτη του μαγαζιού, αρνούμενη κατηγορηματικά κάθε είδους αγγίγματος από τους πελάτες:

‘Κοίταξε...πρώτος κανόνας που έχω. Αν κάποιος αγγίξει ακόμα και το χέρι μου ή το πόδι μου, θα τον καρφώσω κατευθείαν με τα μάτια μου και τον ρωτάω τι θέλει και να με αφήσει ήσυχη. Έτσι χειρίζομαι τους πελάτες. Δεν θέλω να με αγγίζουν καθόλου. Αυτοί είναι οι κανόνες της Λίζας. Οι πελάτες που με ξέρουν χρόνια, γνωρίζουν ότι δεν χορεύω στα τραπέζια ούτε μπορούν να περάσουν καλά αγγίζοντάς με....Μια φορά είχα σπάσει δύο δάχτυλα ενός πελάτη γιατί ήθελε να με αγγίξει στο αιδοίο. Και του είπα ότι αν το κάνει θα του σπάσω τα δάχτυλα. Δεν με άκουσε και έτσι του γύρισα τα δάχτυλα. Αλλά ήρθε την επόμενη εβδομάδα να μου ζητήσει συγγνώμη’

Επιπλέον, σύμφωνα με τα ευρήματα της εν προκειμένω έρευνας, πολλές χορεύτριες σε sex show, όπως και άλλες εργαζόμενες που δουλεύουν στη βιομηχανία του σεξ, προκειμένου να διαχωρίσουν την επαγγελματική από τη προσωπική τους ζωή, ενεργοποιούν τεχνικές απόστασης όπως είναι η χρήση ψευδονύμων. Η Α αναφέρει συγκεκριμένα:

‘ Τα περισσότερα κορίτσια έρχονται από το εξωτερικό, έχουν δύσκολα ονόματα και για να τις αναγνωρίζουν εύκολα οι πελάτες χρησιμοποιούν ψευδώνυμο. Άλλες κοπέλες που θέλουν να κάνουν καριέρα ως χορεύτριες χρησιμοποιούν ψευδώνυμο προκειμένου να γίνουν διάσημα. Για παράδειγμα το όνομα που με ξέρουν δεν είναι το πραγματικό. Εντάξει...βέβαια ο άντρας μου ξέρει το αληθινό μου όνομα. Κοίταξε... χρησιμοποιώντας το ψευδώνυμο προστατεύω την ιδιωτική μου ζωή, γιατί με αυτό είμαι κάποια άλλη ’

Πολλές κοπέλες είτε αλλάζουν το πραγματικό τους όνομα, ειδικά το πρώτο διάστημα που εργάζονται σε stripclub και που λειτουργεί ουσιαστικά σαν μηχανισμός άμυνας απέναντι στις κοινωνικές αντιδράσεις, είτε προκειμένου να γίνουν γνωστές με ένα κατάλληλο για το χώρο όνομα. Η Ε αναφέρει ειδικά:

‘ Εγώ χρησιμοποιώ το κανονικό μου όνομα τώρα. Αλλά αρχικά το είχα αλλάξει πιο πολύ για να προστατέψω την ιδιωτική μου ζωή και ήταν πιο κατάλληλο για αυτή τη δουλειά. Πιο εντυπωσιακό ’

Σύμφωνα με τα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων, το συγκεκριμένο επάγγελμα λειτουργεί πολλές φορές καταλυτικά στο ψυχισμό των χορευτριών. Πρόκειται για ένα επάγγελμα που συνεπάγεται συγκρούσεις και εν δυνάμει βία καθώς απαιτείται καθημερινή σωματική επαφή με τους πελάτες. Στο ερώτημα ποια είναι τα συναισθήματά τους όταν τις αγγίζουν οι πελάτες, η Α λέει χαρακτηριστικά:

Μμμ...απλά εκείνη τη στιγμή κλειδώνεις το σώμα σου και σταματάς να το νιώθεις. Έτσι πρέπει...είναι πολύ σημαντικό να το κλειδώνεις '

Αυτό το «κλείδωμα» του σώματος και των συναισθημάτων, γίνεται έκδηλο και μέσα από τα λόγια της Δ η οποία αναφέρει χαρακτηριστικά:

' Κοίταξε... δεν κάνεις απλά ότι κάνεις, παίρνεις τα χρήματα και δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Όσο και να πιστεύεις ότι έχεις απομονώσει το σώμα σου, δεν γίνεται. Τα πάντα γράφονται μέσα σου. Μέσα στο μυαλό σου ακόμα και αν πιστεύεις ότι τα έχεις σβήσει και φρικάρεις. Λες τι κάνω εγώ εδώ '

Μια από τις στερεοτυπικές εικόνες που ακολουθούν τις εργαζόμενες που κάνουν στριπτίζ σε ανάλογα clubs, είναι αυτή της υπερσεξουαλικής και ανήθικης γυναίκας, όπου πάντα δέχονται τα αγγίγματα των πελατών με ευχαρίστηση και χωρίς κάποιο συναισθηματικό κόστος για τις ίδιες. Σύμφωνα όμως με τις συνεντεύξεις, ο διαχειρισμός της διαπλοκής μεταξύ σώματος και συναισθημάτων από τις ίδιες τις χορεύτριες, αποδεικνύεται αρκετά δύσκολος

και σύνθετος. Στο αν κάποιες στιγμές νιώθουν ότι οι πελάτες τους κοιτάνε σαν αντικείμενα ηδονής, τα λόγια επίσης της Δ είναι χαρακτηριστικά:

‘ Όταν το νιώθω έτσι σταματάω για λίγες μέρες να δουλεύω. Γιατί αν αρχίσεις να αισθάνεσαι έτσι δεν μπορείς να συνεχίσεις. Έτσι παίρνεις δύο τρεις μέρες άδεια, χαλαρώνεις και μετά ξεκινάς φρέσκια. Σκέφτεσαι ότι δεν με νοιάζει πώς με κοιτάνε, εγώ κάνω απλά τη δουλειά μου ‘

Παρατηρούμε συμπερασματικά ότι, προκειμένου οι χορεύτριες να διασφαλίσουν συναισθηματική ηρεμία και να περιφρουρήσουν ένα ακέραιο και «καθαρό» εαυτό, είτε οδηγούνται σε φάσεις «αποτοξίνωσης» είτε αναπτύσσουν συγκεκριμένες τεχνικές και πρακτικές απόστασης.

5^η ενότητα

ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ

Η εργασία σε sex show είναι αρκετά επίπονη για τις χορεύτριες όχι μόνο σωματικά αλλά κυρίως στο συναισθηματικό επίπεδο. Πολλές φορές η χρήση ουσιών όπως αλκοόλ, χόρτου, κόκας και άλλων ναρκωτικών ουσιών καθίσταται σχεδόν απαραίτητη προκειμένου, για τη διευκόλυνση των χορευτριών, χειρισμού των προκλήσεων σε όρια σώματος – συναισθήματος. Τα λόγια της Β είναι αρκετά κατατοπιστικά:

Τα συναισθήματά μου όταν με αγγίζουν είναι μπερδεμένα. Μερικές φορές δεν μπορούσα να το ανεχτώ. Παλιά συνήθιζα να πίνω πολύ αλκοόλ προκειμένου να το αντέξω...Μερικές κοπέλες βρίσκουν πολύ δύσκολη τη δουλειά ακόμα και όταν βρίσκονται πάνω στη σκηνή...και ναι παίρνουν ναρκωτικά προκειμένου να νιώσουν λιγότερο άβολα και να μιλάνε πιο άνετα με τους πελάτες όταν αυτοί σε κερνάνε ποτό και θέλουνε να τους κάνεις παρέα'

Χαρακτηριστικές είναι και οι δηλώσεις της Δ:

Έγώ παλιά έπινα αλκοόλ και έτσι δεν σκεφτόμουνα τίποτα. Αλλά όταν είμαι στη σκηνή πρέπει να έχω καθαρό μυαλό προκειμένου να είμαι συγκεντρωμένη'

Πηγαίνοντας λίγο παραπέρα η Α αναφέρει ότι πολλές κοπέλες που χορεύουν σε sex show, άρχισαν να παίρνουν ναρκωτικές ουσίες προκειμένου να ανταποκριθούν όχι στη διάρκεια του show αλλά περισσότερο έξω από το κλαμπ, γεγονός που γίνεται φανερό και μέσα από τα λόγια της Γ:

Δεν μπορώ να κάνω ούτε χόρτο πριν βγω στη σκηνή γιατί μου φέρνει παρανοϊκές σκέψεις. Αν θέλω να κάνω, το κάνω πάντα στο τέλος της νύχτας όταν χαλαρώνω στο σπίτι'

Οι χορεύτριες εκτίθενται σχεδόν καθημερινά στα βλέμματα και στα αγγίγματα των πελατών. Η χρήση ουσιών συνιστά για τις χορεύτριες, συμπληρωματικό μέσο αποφόρτισης συναισθημάτων και ενίοτε χαλάρωσης.

6^η ενότητα

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ – ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΟΡΕΥΤΡΙΕΣ

' Αυτό που έχω να σου πω είναι ότι δύο χρόνια ως στριπτιζέρ ισοδυναμούν με πτυχίο ψυχολογίας. Μπορείς να καταλάβεις τα πάντα από τη στάση του σώματος του άλλου και από το βλέμμα του τι ακριβώς είναι '

Σύμφωνα με τα λεγόμενα των ερωτώμενων, τα διάφορα strip clubs στην Ελλάδα αλλά ειδικότερα στην Αθήνα, προσελκύουν μεγάλο αριθμό πελατών, όπου στη πλειοψηφία τους είναι άντρες κάθε κοινωνικής τάξης και ηλικίας. Τα τελευταία μόνο χρόνια, παρατηρείται μια αυξανόμενη αύξηση προσέλευσης γυναικείου κοινού, αλλά αυτό το φαινόμενο συναντάται κυρίως στις μεγάλες πόλεις του ελλαδικού χώρου από ότι σε επαρχιακές περιοχές. Η Α αναφέρει σχετικά:

' Βλέπεις όλες τις κατηγορίες ανθρώπων, από 18 ετών έως 70 ετών, αλλά βασικά εξαρτάται από το κλαμπ. Όταν για παράδειγμα θα πας σε κλαμπ στην επαρχία είναι φυσικό να δεις πιο μεγάλους άνδρες από 45 ετών και πάνω '

Η Α και η Ε οι οποίες έχουν μια πολύχρονη εμπειρία στο χώρο των sex show, εντοπίζουν κάποιες χαρακτηριστικές κατηγορίες κοινού:

‘ Πρώτα απ’ όλα έχεις τους «παρθένους» αυτούς δηλαδή που δεν έχουν ξαναπάει σε τέτοιου είδους κλαμπ, μετά είναι αυτοί που αγγίζουν πολύ και που πιστεύουν ότι αφού πληρώνουνε μπορούν να σε έχουν σαν δούλα. Ειδικά αυτό συμβαίνει στην Ελλάδα. Και τέλος είναι αυτοί που βγαίνουν παρέα με φίλους και απλά θέλουν να περάσουν καλά και αυτούς τους λατρεύω ‘

‘ Το 80% βασικά είναι άντρες. Μπορείς να δεις από 16 χρονών μέχρι 70 χρονών. Εξαρτάται και από το κλαμπ. Μπορείς να δεις από κανονικούς μέχρι αρκετά πλούσιους. Αλλά οι πλούσιοι πιστεύουν ότι επειδή έχουν χρήματα μπορούν να κάνουν ότι θέλουν. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι όλοι οι ευκατάστατοι γενικά συμπεριφέρονται άσχημα και υπεροπτικά. Εξαρτάται πιστεύω από το άτομο ‘

Λίγο παραπέρα στην ερώτηση για την άποψή της για το κοινό, η Γ αναφέρει:

‘ Δεν έχω πρόβλημα γιατί αυτοί πληρώνουν ουσιαστικά το μισθό μου. Δεν με νοιάζει τι είναι. Προσπαθώ όταν είμαι στη σκηνή να μην τους κοιτάζω εξεταστικά γιατί είμαι αφοσιωμένη στο show που θα κάνω ‘

Από την άλλη μεριά, υπάρχουν και οι λεγόμενοι «σταθεροί» πελάτες όπου επισκέπτονται το sex club τρεις έως και τέσσερις φορές την εβδομάδα και που αποζητούν – σύμφωνα πάντα με τις συνεντευξιαζόμενες – κάποιο άτομο για να μιλήσουν και να εκμυστηρευτούν στις χορεύτριες, κυρίως ζητήματα της συναισθηματικής και ερωτικής τους ζωής. Το γεγονός ότι

επισκέπτονται τακτικά τα sex show άτομα, που εκφράζουν έντονη την επιθυμία να μιλήσουν για τη προσωπική τους ζωή, όχι μόνο γίνεται αποδεκτό από τις χορεύτριες αλλά επιπλέον θεωρούν ότι ο ρόλος του «εξομολογητή» συνιστά ένα αδιάλειπτο κομμάτι των απαιτήσεων του επαγγέλματός τους, αποτρέποντας έτσι δυσάρεστα κοινωνικά φαινόμενα, όπως είναι ο βιασμός. Η Α λέει χαρακτηριστικά:

‘ Πιστεύω ότι ειδικά στην Ελλάδα λόγω της πληθώρας των κλαμπς εμείς οι χορεύτριες βοηθάμε στο να μειωθεί η συχνότητα και ο αριθμός βιασμών και των σεξουαλικών κακοποιήσεων, γιατί δίνουμε πολύ μεγάλη βοήθεια γιατί έχουν την ευκαιρία να μιλήσουνε, να νιώσουνε μια γυναίκα κοντά τους. Μπορεί να είναι παντρεμένοι και να έχουν προβλήματα με τη γυναίκα τους, γι’ αυτό εξάλλου έρχεται σε εμάς. Γι’ αυτό υπάρχει το επάγγελμά μας ‘

Η πεποίθηση ότι συμβάλλουν στην αποτροπή κάποιων πελατών – ανδρικού φύλου συγκεκριμένα – να προβούν σε βίαιες σεξουαλικές πράξεις, γίνεται έκδηλη και μέσα από τα λόγια της Ε:

‘ Μπορείς να δεις τα μάτια τους και να καταλάβεις τι είναι ο καθένας. Κοίταξε...για μένα ένα strip club ισοδυναμεί με κελί φυλακής. Λειτουργεί σκόπιμα σαν κελί φυλακής. Οι άνθρωποι έχουν έντονες σεξουαλικές επιθυμίες και ορμές και χρειάζονται να τις τιθασεύσουνε. Πιστεύω ότι με το να έρχονται σε τέτοια κλαμπ, δεν θα σηκωθούν την επόμενη μέρα και θα ψάχνουν κοπέλες στο δρόμο για να τις παρενοχλήσουν σεξουαλικά ή και να τις βιάσουν ‘

Όλες οι συνεντευξιαζόμενες, υποστήριξαν ότι μέσα από το συγκεκριμένο επάγγελμα, μαθαίνουν πολλά πράγματα για τη ψυχολογία του κοινού αλλά και για τον ίδιο τους τον εαυτό. Ενδιαφέρουσα είναι η άποψη της Ε και για το ελληνικό γυναικείο κοινό των sex club:

' Οι ελληνίδες γυναίκες μου φαίνονται μια χαρά. Έρχονται στο κλαμπ και με χειροκροτούν και με ρωτάνε με περιέργεια πώς αισθάνομαι που το κάνω κ.λ.π. Πολύ καλές. Τις θαυμάζω. Είναι δυνατές γυναίκες '

Από τα λεγόμενα των χορευτριών, συμπεραίνουμε ότι η άποψή τους για τα άτομα που πηγαίνουν σε sex clubs, εξαρτάται από την ηλικία, το φύλο καθώς και τους λόγους που τους ωθούν να αποζητήσουν αυτού του είδους τη διασκέδαση.

7^η ενότητα

ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗ ΠΟΡΝΕΙΑ

'...το να δουλεύεις ως χορεύτρια σε sex show είναι ούτως ή άλλως ένα είδος πορνείας από τη στιγμή που βγάζεις λεφτά χρησιμοποιώντας το σώμα σου.

Είναι «επίσημη» πορνεία '

Ένα είδος πορνείας στα πλαίσια της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας και όχι μόνο, συνιστά η λεγόμενη «κεκαλυμμένη πορνεία», η

οποία καλύπτεται κάτω από κοινωνικά αποδεκτές ενασχολήσεις όπως είναι σερβίρισμα, μασάζ, και χορός σε sex show. Στην Ελλάδα υπάρχουν ειδικά πρακτορεία που εισάγουν γυναίκες, ως χορεύτριες που πολλές φορές καταλήγουν στην πορνεία (Πουλόπουλος, 2003, σσ.286-287).

Σύμφωνα με τις λεκτικές εξιστορήσεις των συνεντευξιζόμενων, υπάρχει μια σημαντική διάκριση μεταξύ των ευρωπαϊών και ελληνίδων χορευτριών που εργάζονται σε stripclubs και των χορευτριών που προέρχονται από χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, όπως ρωσίδες, ουκρανές, αλβανίδες, γιουγκοσλάβες κ.α. Οι τελευταίες γίνονται πολλές φορές θύματα στυγνής σεξουαλικής και οικονομικής εκμετάλλευσης. Εξαρτώμενες από τους διάφορους ατζέντηδες, όπου τους απειλούν ότι θα τις στείλουν πίσω στη χώρα προέλευσής τους και μην ξέροντας συνήθως οι ίδιες να χειρίζονται την ελληνική γλώσσα, μη μπορώντας έτσι να απευθυνθούν σε κάποια αρμόδια αρχή –αν υπάρχει- προκειμένου να προστατευτούν, φαίνεται να μην υπάρχει τρόπος διαφυγής. Η Α αναφέρει χαρακτηριστικά, τονίζοντας ότι για αυτό το ζήτημα όσα λιγότερα γνωρίζει κανείς τόσο το καλύτερο:

Μερικές έχουν πειστεί να κάνουν αυτή τη δουλειά λόγω της οικονομικής ανέχειας που υπάρχει στη Ρωσία, μερικές από αυτές προωθούνται στη πορνεία ...γιατί αυτό δυστυχώς υπάρχει και μέσα στο κλαμπ. Χάνουν όλο τους τον εαυτό, χάνουν τα πάντα, δεν υπάρχει διέξοδος για τις περισσότερες από αυτές. Οι κοπέλες που έρχονται από μικρά ορεινά χωριά στη Ρωσία που δεν ξέρουν καν τι σημαίνει ένα τέτοιου είδους κλαμπ. Μετά έρχονται κάτω στα σύνορα, έχοντας μόνο τα ρούχα τους...και βασικά αυτές οι κοπέλες δουλεύουν

ουσιαστικά για το τίποτα, μερικές δεν παίρνουν και καθόλου μισθό...
υποχρεούνται να κάνουνε περισσότερα πράγματα στο κλαμπ '

Σύμφωνα με άλλες συνεντευξιαζόμενες, το αν συνδέεται το συγκεκριμένο επάγγελμα με τη πορνεία, έχει να κάνει με συγκεκριμένα clubs και εκεί που συμβαίνει, ο πελάτης πρέπει να πληρώσει διπλά, είτε έχει να κάνει με τις ίδιες τις κοπέλες. Η Γ αναφέρει συγκεκριμένα:

'...δεν χρειάζεται απαραίτητα να συνδέεται με τη πορνεία γιατί η δουλειά σου είναι να χορεύεις και όχι να κάνεις σεξ. Αλλά πολλές κοπέλες πηγαίνουν μετά από τη δουλειά με τους πελάτες και κάνουν σεξ. Βασικά εξαρτάται από αυτές '

Η Ε η οποία εργάζεται σε strip clubs εδώ και δώδεκα χρόνια, μας αναφέρει ότι οι ιδιοκτήτες αυτών των club κλείνουνε κάποια δωμάτια ξενοδοχείων προκειμένου να στέλνουν χορεύτριες σε διάφορους πελάτες, ζητώντας τους να ικανοποιήσουν τις διάφορες σεξουαλικές τους επιθυμίες:

'...κανονικά δεν θα έπρεπε να συνδέεται αντίθετα να περιορίζεται στο χορό και στο στριππίζ ...Ένα κλαμπ για παράδειγμα έχει κάποιες κοπέλες ευρωπαϊκές και από άλλες χώρες. Η κάθε κοπέλα επιλέγει αν θα δει πελάτες εκτός του κλαμπ ή όχι. Αλλά οι ρωσίδες πιέζονται για να το κάνουν. Δεν έχουν επιλογή. Πολλά κλαμπ χρεώνουν τις κοπελιές να φύγουν για μια ώρα με ένα πελάτη σε μέρος που έχει κλείσει το ίδιο το κλαμπ για αυτές τις δουλειές. Κλείνουν κάποια δωμάτια σε ξενοδοχείο. Ο πελάτης θα πληρώσει περίπου 40 €. Η κοπέλα παίρνει τα 10 € και το αφεντικό τα 30 €. Έρχονται πολλές φορές πίσω οι

κοπέλες στο κλαμπ και είναι χτυπημένες ή καμένες με τσιγάρα ...και άλλες τέτοιες μαλακίες και αυτός συνεχίζει να έρχεται στο κλαμπ σαν πελάτης'

Επίσης, ενδιαφέρουσα είναι η άποψη της Β όπου χαρακτηρίζει το χορό σε sex show ως μια μορφή «επίσημης» πορνείας και τονίζει τη κατάσταση που υπάρχει ειδικά στα clubs της Ελλάδας:

'...αλλά και πάλι χρησιμοποιώ σεξουαλικά το σώμα μου για να βγάλω χρήματα....αλλά υπάρχει πορνεία σε αυτά τα κλαμπ ειδικά στην Ελλάδα. Εδώ γίνονται πολλές παρεκτροπές σε σύγκριση για παράδειγμα με την Αγγλία. Μπορώ να πω ότι τουλάχιστον οι μισές από τις κοπελιές που δουλεύουμε στο ίδιο κλαμπ πληρώνονται και για να κάνουν σεξ '

Τα τελευταία ειδικά χρόνια, σύμφωνα με τις συνεντεύξεις, ο χορός στα sex show συνδέεται σε πολλές περιπτώσεις άμεσα με τη πορνεία, χωρίς να υπάρχει κάποια κρατική επέμβαση, δεδομένου και της ανυπαρξίας κάποιου οργανισμού που να προστατεύει τα δικαιώματα των εργαζομένων γυναικών σε τέτοιου είδους νομιμοποιημένα μαγαζιά εμπορευματοποίησης της σεξουαλικής ηδονής.

8^η ενότητα

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

Ο χορός σε sex show αφορά σε ένα είδος επαγγέλματος όπου έχει συνδεθεί άμεσα με την αναπαράσταση των γυναικών που το ασκούν, ως

ανήθικων και ενίοτε διεφθαρμένων, ιδιαίτερα στα πλαίσια της ελληνικής κοινωνίας. Η Β η οποία έχει γεννηθεί, μεγαλώσει και δουλέψει στο Λονδίνο και εδώ και τρία χρόνια διαμένει και εργάζεται στην Αθήνα, τονίζει τη διαφορά της κοινωνικής αντίδρασης για το επάγγελμά της μεταξύ Ελλάδας και Αγγλίας:

‘ Πιστεύω ότι είναι συντηρητική η ελληνική κοινωνία σε σχέση για παράδειγμα με την Αγγλία όπου το επάγγελμά μας αντιμετωπίζεται με περισσότερο σεβασμό και ακόμα και θαυμασμό. Αλλά πιστεύω ότι και εδώ τα πράγματα αλλάζουν σιγά σιγά. Για παράδειγμα δεν πηγαίνουν πλέον μόνο άντρες σε τέτοιου είδους κλαμπ αλλά και γυναίκες που θέλουν να περάσουν καλά, συνήθως βέβαια νέες σε ηλικία γυναίκες ‘

Από την άλλη πλευρά, οι αντιδράσεις του οικογενειακού και φιλικού περιβάλλοντος των συνεντευξιζόμενων στην απόφασή τους να ασκήσουν το εν λόγω επάγγελμα, ποίκιλαν από πλήρη αποδοχή έως και πλήρη απόρριψη. Η Α αναφέρει συγκεκριμένα:

‘...εντάξει φυσικά αρχικά σοκαριστήκανε αλλά όχι σε υπερβολικό βαθμό γιατί πάντα θεωρούμουν το μαύρο πρόβατο της οικογένειας. Τελικά το αποδεχτήκανε γιατί ήμουνα show girl, βλέπανε φωτογραφίες σε περιοδικά, στη τηλεόραση. Όσον αφορά τους φίλους μου δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα γιατί όταν ξεκίνησα εγώ αυτή τη δουλειά, θεωρούνταν σαν κάτι εξωτικό και ξεχωριστό ‘

Λίγο παραπέρα η Δ, προερχόμενη από την Ολλανδία λέει επίσης χαρακτηριστικά:

‘ Η μητέρα μου ήθελε αρχικά να με βγάλει έξω από τη διαθήκη της (γέλια). Μου έλεγε ότι δεν πιστεύω ότι η κόρη μου κάνει κάτι τέτοιο μπλα μπλα μπλα. Αλλά όταν είδε ότι έχω μεγάλη οικονομική άνεση, μου είπε ότι ΟΚ απλά πρέπει να ζήσω σύμφωνα με τις επιλογές μου. Ο πατέρας μου είναι στη νότια Αμερική και δεν έχουμε επαφή. Όσον αφορά τον πατριό μου δεν με ενδιαφέρει η γνώμη του. Ο αδερφός μου τον οποίο τον λατρεύω μου είπε ότι δεν ήθελε να ασχολούμαι με κάτι τέτοιο όχι επειδή είμαι αδερφή του αλλά ότι δεν είναι καλό για μένα προσωπικά ‘

Υπάρχουν βέβαια και οι περιπτώσεις των χορευτριών που δεν αποκάλυψαν από την αρχή ή και ποτέ, στην οικογένειά τους με τι ακριβώς ασχολούνται επαγγελματικά, γνωρίζοντας ότι θα δεχτούν σκληρή κριτική. Η Γ αναφέρει τα εξής:

‘ Όσον αφορά τη μητέρα μου, δεν ήξερε ότι έκανα στριππίζ, δεν της το είπα ποτέ. Με ρώταγε πώς τα βγάζω οικονομικά και της απαντούσα θα σου πω αργότερα. Ήξερε ότι κάνω stage shows, αλλά ποτέ δεν της είπα τι ακριβώς είναι αυτά τα show που κάνω γιατί φυσικά θα φρίκαρε. Τώρα η μητέρα μου πέθανε πέρυσι και ποτέ δεν το έμαθε ‘

Περίπτωση πλήρης αποδοχής από το οικογενειακό περιβάλλον, είναι αυτή της Ε, της οποίας η μητέρα την ώθησε αρχικά να ασχοληθεί με το μόντελιγκ και στη συνέχεια όταν αποφάσισε να δουλέψει σε sex show (όντας χήρα με τρία παιδιά) αντιμετώπισε θετικές αντιδράσεις:

‘ Όσον αφορά το στριπτιζ τους το είπα από την αρχή και μου είπαν ότι αν εγώ δεν έχω πρόβλημα που το κάνω τότε αυτοί γιατί να έχουν πρόβλημα. Ο γιος μου στο σχολείο που τους ρωτάνε ποιο είναι το επάγγελμα των γονιών τους, απαντάει ότι ο πατέρας μου έχει πεθάνει και η μητέρα μου είναι μοντέλο και είναι φημισμένη ερωτική χορεύτρια (erotic dancer), ταξιδεύει πολύ, φωτογραφίζεται σε περιοδικά....είναι περήφανος για μένα. Δεν ντρέπεται για μένα. Η κόρη μου το ίδιο. Καταλαβαίνουν τα πάντα. Γενικότερα η οικογένειά μου έχει πολύ καλή στάση απέναντι στη δουλειά μου ‘

Στην ερώτηση εάν έχουν αισθανθεί κάποιου είδους κοινωνικό αποκλεισμό, οι συνεντευξιαζόμενες δήλωσαν ότι το να κάνεις στριπτιζ σίγουρα δεν προκαλεί τις ίδιες αντιδράσεις από μια δουλειά ημέρας. Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια της Α:

‘ Φυσικά και αισθάνεσαι. Είσαι διαφορετικός από τους άλλους...Μια γραμματέας για παράδειγμα δεν θα φανταζότανε ποτέ μια δουλειά σαν αυτή...και με τη καλή και τη κακή έννοια ‘

Το γεγονός ότι οι συνεντευξιαζόμενες προέρχονται από άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τώρα μένουν και εργάζονται σε μια ξένη χώρα και ειδικά σε μια μεγάλη και χαοτική πόλη όπως είναι η Αθήνα, τα πράγματα γι’ αυτές είναι πιο εύκολα όσον αφορά τις κοινωνικές αντιδράσεις. Η Β λέει συγκεκριμένα:

‘ Όχι ιδιαίτερα γιατί εδώ στην Ελλάδα είμαι μια ξένη και η Αθήνα είναι μεγάλη πόλη με συνέπεια να μην με ξέρουν ‘

Επιπλέον, οι συνεντευξιαζόμενες θεωρούν την ελληνική κοινωνία ότι είναι συντηρητική σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες καθώς και περισσότερο υποκριτική. Οι Α λέει χαρακτηριστικά αναφερόμενη στην ελληνική πραγματικότητα:

‘ Όταν κάποιος πηγαίνει το βράδυ σε sex show και κάνει τα χειρότερα και την επόμενη μέρα πηγαίνει στην εκκλησία... αυτό είναι υποκρισία ‘

9^η ενότητα

ΑΥΤΟΑΝΤΙΛΗΨΗ

‘ Τις περισσότερες φορές δεν μπορείς να δεις γιατί τα φώτα είναι στραμμένα πάνω σου ‘

Στην ερώτηση των συνεντευξιαζόμενων για το πώς προσλαμβάνουν τον εαυτό τους τόσο στο χώρο εργασίας των sex clubs όσο και στη προσωπική τους ζωή, διαφαίνεται καθαρά ότι μετά από αρκετά χρόνια δουλειάς άλλες έχουν αποδεχτεί σε μεγαλύτερο βαθμό και άλλες λιγότερο, τη κοινωνική τους ταυτότητα. Η κοινωνική ταυτότητα ορίζεται ως το σύνολο των κοινωνικών ταυτίσεων στις οποίες έχει προβεί το άτομο, η επίγνωση δηλαδή ότι το άτομο

ανήκει σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, όπως η κοινωνική τάξη, η επαγγελματική ομάδα κ.α. (Παπαστάμου, 2001). Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια της Β και Ε οι οποίες έχουν αποδεχτεί τον τρόπο ζωής τους:

‘ Κοίταξε...για μένα ο καθένας κάνει τη ζωή του και θα πρέπει να νιώθει καλά με αυτό που κάνει, να είναι καλά και ευτυχισμένος. Έτσι και εγώ είμαι ευχαριστημένη από το δικό μου τρόπο ζωής, όχι φυσικά χωρίς να υπάρχουν και αρνητικά σημεία ‘

‘ Μπορεί κάποιος που έχουν έρθει στο κλαμπ να με αναγνωρίζουνε στο δρόμο και να με ρωτάνε αν είμαι πράγματι αυτή. Εγώ τους απαντάω ότι ναι εγώ είμαι και μιλάμε. Δεν έχω πρόβλημα. Δεν ντρέπομαι για αυτό που κάνω ‘

Λίγο παραπέρα, η Δ η οποία αν και υπερασπίζεται την επαγγελματική της επιλογή παράλληλα εκφράζει την επιθυμία για μια άλλη «φυσιολογική» ζωή:

‘ Μερικές φορές αναρωτιέμαι γιατί να μην έχω και εγώ μια φυσιολογική ζωή, όπου να δουλεύω το πρωί να έρχομαι το απόγευμα στο σπίτι, να έχω μια φυσιολογική σχέση κ.λ.π. Αλλά τις περισσότερες φορές νιώθω πολύ καλά γιατί βγάζω χρήματα, δουλεύω τη νύχτα άρα τη μέρα μπορώ να κάνω ό,τι θέλω. Γιατί να ανησυχώ; Δεν είμαι καλύτερη από τους άλλους αλλά ούτε και χειρότερη. Αυτό είμαι και σε όποιο δεν αρέσει δικό του το πρόβλημα ‘

Υπάρχουν όμως και χορεύτριες που χρησιμοποιούν συγκεκριμένη στρατηγική αναπαράστασης και αποσιώπησης της εργασίας τους σε sex show, συνειδητά. Η Γ λέει χαρακτηριστικά:

‘ Όταν πρωτογνωρίζω ανθρώπους ποτέ δεν λέω με τι ασχολούμαι, απλά ότι είμαι χορεύτρια. Όσες φορές είπα την αλήθεια οι περισσότεροι μένανε σοκαρισμένοι, άλλοι είχαν θετική και άλλοι αρνητική αντίδραση ‘

Από τις συνεντεύξεις επίσης προέκυψε, ότι καθοριστικός παράγοντας για το βαθμό άνεσης και εξοικείωσης με το επάγγελμά τους ως χορεύτριες σε sex clubs, συνιστά το θέμα του αγγίγματος από τους πελάτες, όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά η Α και Β:

‘...δουλεύεις με ανθρώπους που σε αγγίζουν. Μπορεί να σε αγγίξουν και εκατό φορές σε μια νύχτα...στα οπίσθια, στο στήθος και σε πιο ιδιωτικά σημεία, μπορεί να μιλάνε για πολύ ενοχλητικά πράγματα... τα πάντα από την ερωτική ζωή με τη γυναίκα τους μέχρι την ερωτική ζωή που θα θέλανε να ζήσουν μαζί σου. Είναι πολύ σημαντικό να διαχωρίσεις την ιδιωτική σου ζωή από τη δουλειά ‘

‘ ...κάποιος μπορεί να σε αγγίζει στα ίδια μέρη όπως και κάποιος άλλος αλλά να αισθάνεσαι τελείως διαφορετικά. Τις πρώτες ειδικά φορές δεν αισθανόμουνα καθόλου καλά γιατί όταν χόρευα στην Αγγλία δεν επιτρεπόταν να σε αγγίζουν μόνο να σε κοιτάνε. Όσο καλά μπορεί να είναι κάποιες φορές τόσο αηδίαστικά κάποιες άλλες ‘

Προκειμένου να κατανοηθεί ο τρόπος που προσλαμβάνουν τον εαυτό τους στο χώρο εργασίας τους, τέθηκε στις συνεντευξιαζόμενες το ερώτημα ποια ήταν οι σκέψεις και τα συναισθήματά τους όταν βγαίνουν στη σκηνή για να κάνουν στριπτίζ. Η Α αναφέρει συγκεκριμένα:

‘ Είναι η αδρεναλίνη που πλημμυρίζει το σώμα σου όταν βγαίνεις στη σκηνή. Κοίταξε.. είμαι επιδειξιμανής. Όταν βγαίνω στη σκηνή είμαι εκεί (το τονίζει) και αλίμονο σε όποιον δεν με κοιτάζει...Είναι ευχάριστο γιατί μπορείς να παίξεις μαζί τους. Αν είσαι καλή στη δουλειά σου μπορείς να παίξεις με το κοινό μόνο με τα μάτια ‘

Από τη άλλη μεριά, η Δ αναφέρει ότι παρόλο που πολλές φορές ότι αισθάνεται υπέροχα όταν χορεύει – σαν «βασίλισσα» - παράλληλα τονίζει το συναισθηματικό φόρτο που συνεπάγεται το συγκεκριμένο επάγγελμα:

‘ Άνθρωποι από παντού και με πολλά λεφτά ερχόντουσαν και σε αντιμετώπιζαν σαν βασίλισσα. ...βέβαια δεν ήταν πάντα πολύ καλά και ειδικά όταν ερχόντουσαν πολύ μεγάλοι σε ηλικία άντρες που ήταν τις περισσότερες φορές αηδιαστικοί. Κοίταξε... δεν κάνεις απλά ότι κάνεις, παίρνεις τα χρήματα και δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Όσο και να πιστεύεις ότι έχεις απομονώσει το σώμα σου, δεν γίνεται. Τα πάντα γράφονται μέσα σου. Μέσα στο μυαλό σου ακόμα και αν πιστεύεις ότι τα έχεις σβήσει και φρικάρεις. Λες τι κάνω εγώ εδώ ‘

Χαρακτηριστικές είναι επίσης οι απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων σχετικά με τον τρόπο που βίωσαν τη πρώτη τους εμπειρία ως εργαζόμενες σε sex club. Όλες δηλώσανε ότι είχανε τρομερή νευρική και άγχος αλλά παράλληλα μεγάλη ικανοποίηση. Η Β συγκρίνοντας τα πρώτα με τα μετέπειτα συναισθήματα πάνω στη σκηνή, αναφέρει:

‘ Την πρώτη φορά ένιωθα τρομερά αμήχανη, πολύ άγχος λίγο ντροπή... Ήμουνα συνηθισμένη να χορεύω γιατί ήμουνα σε σχολή χορού, αλλά το στριππίζ δεν έχει να κάνει τόσο με χορό. Τώρα πλέον όταν χορεύω στη σκηνή και όλοι με κοιτούν αισθάνομαι πολύ καλά και πολύ δυνατή γιατί ξέρω ότι είμαι καλή στα σόου. Ξέρω τώρα ότι με κοιτάζουν σοκαρισμένοι γιατί κάνω σόου που είναι τελείως πρωτόγνωρα για τα δεδομένα της Ελλάδας ‘

Παρόμοιες σκέψεις εκφράζει και η Δ για τη πρώτη φορά που χόρεψε σε strip show:

‘ Σοκαρίστηκα, έτρεμα και όταν βγήκα έκανα λίγες βόλτες απάνω στη σκηνή και αυτό ήταν όλο. Δεν κοίταζα κανέναν από κάτω. Αλλά αργότερα διαπίστωσα ότι ήταν τέλειο να σε κοιτάνε όταν είσαι πάνω στη σκηνή. Αλλά αυτό συμβαίνει μόνο όταν είμαι πάνω στη σκηνή. Στη καθημερινή μου ζωή, δεν θέλω οι άνθρωποι να με κοιτάνε ‘

Συμπερασματικά, μέσα από τις λεκτικές εξιστορήσεις των συνεντευξιαζόμενων, καταδεικνύεται ότι το θέμα της αυτοαντίληψης είναι

συνέπεια μιας σύνθετης διαδικασίας εσωτερικών συγκρούσεων, αντιθετικών σκέψεων και συναισθημάτων.

10^η ενότητα

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ – ΕΘΝΟΤΗΤΑ & ΣΩΜΑ

' Όλοι οι Έλληνες άντρες νομίζουν ότι είναι ο Μεγάλος Αλέξανδρος και ουσιαστικά είναι ένα τίποτα '

Στην Ελλάδα το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών που εργάζονται σε sex show είναι ξένης εθνικότητας. Σύμφωνα με τα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων, υπάρχει άνιση σχέση μεταξύ των ευρωπαϊών και των χορευτριών που προέρχονται από χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, τόσο στο οικονομικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο της αντιμετώπισής τους από τους ατζέντηδες και τους ιδιοκτήτες των sex club. Οι ευρωπαίες είναι περισσότερο προνομιούχες και πληρώνονται καλύτερα. Η Α περιγράφει συγκεκριμένα:

' Οι ευρωπαίες είναι οι καλύτερα πληρωμένες, τις αντιμετωπίζουν με σεβασμό αλλά είναι και περισσότερο επαγγελματίες. Έχουν λάβει εκπαίδευση στο χορό, έχουν επενδύσει πολλά λεφτά σε κοστούμια και σόου. Αλλά οι Ρωσίδες έχουν από πίσω τους ατζέντηδες που τους παίρνει όλα τα λεφτά και σε περίπτωση

που υπάρχει βασικός μισθός, τον παίρνει ο ατζέντης για να κανονίσει τα χαρτιά παραμονής τους. Οι Ρωσίδες είναι ουσιαστικά δούλες '

Αυτή η διαφορά αντιμετώπισης γίνεται εμφανής και χωροταξικά, αφού οι ευρωπαϊές μοιράζονται διαφορετικά καμαρίνια από ότι οι υπόλοιπες χορεύτριες. Το επίπεδο και ο βαθμός εκμετάλλευσης των μη ευρωπαϊών χορευτριών, εκδηλώνεται χαρακτηριστικά μέσα από τα λόγια της Ε:

' Κοίταξε, πηγαίνουν σε ένα ατζέντη στη Ρωσία, και τους λένε ότι χρειάζονται χρήματα προκειμένου να ζήσουν οι ίδιες και οι οικογένειές τους. Αυτός τους λέει ότι θα τους στείλει σε ένα κλαμπ στην Ελλάδα και εκεί απλά θα χορεύεις και θα πίνεις ένα ποτό με τους πελάτες. Τίποτα άλλο. Δεν τους λένε ότι θα πρέπει να χορεύουν πάνω στα πόδια του πελάτη. Δεν τα γνωρίζουν αυτά καθώς και ότι θα είναι ίσως κλειδωμένες μέσα σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου και θα δέχονται πελάτες χωρίς να τους επιτρέπεται να βγουν. Για όλα αυτά φταίνε όχι τόσο οι ρώσοι ατζέντηδες αλλά οι έλληνες. Τους πιέζουν να κάνουν άσχημα πράγματα ...καταλαβαίνεις σεξουαλικές μαλακίες '

Οι έλληνες ατζέντηδες προωθούν πολλές μη ευρωπαϊές γυναίκες να δουλέψουν σε sex club, καθώς συνιστούν πιο κερδοφόρο «εμπόρευμα» σε σχέση με τις ευρωπαϊές επαγγελματίες χορεύτριες, αφού για τα ίδια χρήματα που παίρνει μια ευρωπαϊά ως βασικό μισθό, μπορούν να έχουν δέκα ρωσίδες.

Μια άλλη εξίσου σημαντική διάσταση του συγκεκριμένου επαγγέλματος, αφορά στην εθνική διάσταση του αγγίγματος των πελατών των sex club.

Συνιστά άξιο παρατήρησης το γεγονός ότι, όλες ανεξαιρέτως οι συνεντευξιαζόμενες τόνισαν πως στην Ελλάδα το αντρικό κοινό των sex show, αγγίζει πολύ περισσότερο σε σύγκριση με το κοινό άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Όπως λέει η Ε:

'...είναι γνωστό ότι εδώ αγγίζουν περισσότερο από οπουδήποτε αλλού...Στις άλλες χώρες δεν επιτρέπεται καν να σε αγγίζουν. Εδώ είναι μπέρδεμα. Στο εξωτερικό υπάρχει προστασία, ακόμα και κάμερες. Εδώ δεν υπάρχουν όρια και κανόνες. Είναι βασικά οι έλληνες άντρες. Είναι εκτός ελέγχου '

Χαρακτηριστικά είναι επίσης τα λόγια της Δ:

' Εγώ σταμάτησα να χορεύω στα τραπέζια γιατί θέλουν να αγγίζουν πολύ, ειδικά εδώ στην Ελλάδα '

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι, η αναπαράσταση του ελληνικού ανδρισμού από τις συνεντευξιαζόμενες χορεύτριες, είναι αρνητική.

Θεωρώ ότι οι δηλώσεις της Ε είναι καταλυτικές:

' Αλλά τους άντρες δεν μπορώ να τους αντέξω. Είναι γουρούνια. Μιλάνε σαν γουρούνια και λειτουργούνε σαν γουρούνια. Όποιον Έλληνα άντρα και να έχω συναντήσει νομίζει ότι θα με γαμήσει την επόμενη το πρωί. Δεν έχουν τίποτα άλλο στο μυαλό τους πέρα από το σεξ. Αλλά εγώ τους το κόβω με τον τρόπο μου '

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η σεξουαλικότητα σήμερα έχει γίνει πεδίο ηθικής και πολιτικής μάχης, μέσα από την εμπορευματοποίηση των σεξουαλικών ηδονών και τη σπειροειδή εξάπλωση των πιθανών επιθυμιών. Μια μορφή νομιμοποιημένης εμπορευματοποίησης των σεξουαλικών επιθυμιών, συνιστά και ο χορός – στριππίζ στα sex clubs.

Βασικό εργαλείο εργασίας των χορευτριών συνιστά το σώμα τους όπου, επενδυμένο με σεξουαλικά ρούχα και αξεσουάρ, μεταμορφώνεται σε καταναλώσιμο αντικείμενο ηδονής. Οι χορεύτριες «πουλάνε» σεξουαλικότητα με σαφές αντίτιμο «καρτών» ή και ευρώ. Σύμφωνα με τις συνεντευξιαζόμενες, πρωταρχικό κίνητρο για την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος, συνιστούν οι ικανοποιητικές χρηματικές απολαβές.

Οι συνθήκες όμως εργασίας που περιγράφηκαν από τις συνεντευξιαζόμενες δεν ισχύουν για τις χορεύτριες που προέρχονται από χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ, οι οποίες συνιστούν πολύ συχνά, θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης από τους πελάτες καθώς και στυγνής οικονομικής εκμετάλλευσης από τους έλληνες ατζέντηδες και ιδιοκτήτες των περισσότερων sex club τόσο στην Αθήνα όσο και στις επαρχιακές πόλεις.

Επιπλέον, από τα ευρήματα της έρευνας διαπιστώνεται ότι, συγκεκριμένες νοηματοδοτήσεις της σεξουαλικότητας συνδέονται με μηχανισμούς κοινωνικού αποκλεισμού στα πλαίσια της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας. Η ελληνική κοινωνία αναπαρίσταται από τις ίδιες τις συνεντευξιαζόμενες ως συντηρητική και βασικά υποκριτική, από τη στιγμή

που καταδικάζει ως «ανήθικες» τις χορεύτριες των sex show, παραβλέποντας ή ακόμα και συγκαλύπτοντας περιπτώσεις χορευτριών όπου ωθούνται, χωρίς τη θέλησή τους, σε ολοκληρωμένες σεξουαλικές πράξεις με τους πελάτες.

Τέλος, όλες οι συνεντεύξεις δείχνουν πως οι γυναίκες που εμπορεύονται το σώμα τους, όπως είναι και οι χορεύτριες των sex show, αναπτύσσουν συγκεκριμένες τεχνικές περιφρούρησης και θέτουν όρια και κανόνες οι οποίοι όμως, τίθενται και υποστηρίζονται με σοβαρό κόστος για τις ίδιες. Έλλειψη εγγύτητας ή και μειωμένη σεξουαλικότητα στις προσωπικές τους σχέσεις, χρήση ουσιών, αίσθηση αηδίας που οδηγεί σε φάσεις «απτοξίνωσης», συνιστούν μερικές από τις αρνητικές συνέπειες που οι χορεύτριες βιώνουν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στα πλαίσια της μεταβιομηχανικής κουλτούρας σημαντική για τη κατανόηση του καταναλωτισμού, συνιστά η εμπορευματοποίηση της ηδονής και της επιθυμίας. Μέσα από την νομιμοποιημένη μορφή που παίρνει η εμπορευματοποίηση της σεξουαλικότητας, όπως είναι ο χορός σε sex show, προωθείται στον ελλαδικό χώρο -ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια- ένα είδος «κεκαλυμμένης» πορνείας, ειδικά για τις χορεύτριες που προέρχονται από τις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ.

Τόσο μέσα από τα λεγόμενα των συνεντευξιαζόμενων όσο και την επιτόπια παρατήρηση, προέκυψε ότι το στριππίζ που προσφέρουν τα sex club δεν έχει να κάνει τόσο με το χορό ως καλλιτεχνικό είδος, αλλά με ένα είδος «επίσημης» πορνείας από τη στιγμή που το επενδυμένο με σεξουαλικότητα σώμα των χορευτριών εμπορευματοποιείται και σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις, γίνεται αντικείμενο σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Επιπλέον, ενδιαφέρον έχει το πώς οι ίδιες οι χορεύτριες χειρίζονται τη σεξουαλικότητά τους, καθώς και οι τεχνικές που αναπτύσσουνε –με το αντίστοιχο φυσικά προσωπικό κόστος- προκειμένου να περιφρουρήσουν την αυτονομία τους.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι τα ευρήματα της εν λόγω έρευνας δεν μπορούν να έχουν γενικευτικό χαρακτήρα. Ωστόσο μπορούν να προσφέρουν την αφορμή για περαιτέρω προβληματισμό και συζήτηση πάνω στο θέμα της εμπορευματοποιημένης ηδονής και πώς αυτή συνδέεται με μηχανισμούς κοινωνικού αποκλεισμού, στα πλαίσια της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας.

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Berg, Br. (1998), *Qualitative Research. Methods for the Social Sciences*, Allyn & Bacon, U.S.

Bristow J., (1997), *Sexuality*, Routledge, London & New York.

Ciriello, Sarah (1993), "Commodification of Women: Morning, Noon, Night" σσ. 264-281 στο Buchwald E., Fletcher P., Roth M., *Transforming a Rape Culture*, Milkweed Ed., Mineapolis.

Corbin, A. (1987), "Commercial Sexuality in Nineteenth-Century France: A System of Images and Regulations" σσ. 209-219 στο Galagher C. Laquer T., *The Making of Modern Body: Sexuality and Society in the Nineteenth Century*, University of California Press.

Cowan, J. (1998), *Η Πολιτική του Σώματος. Χορός & Κοινωνικότητα στη Βόρεια Ελλάδα*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα.

Csordas J. Th., (1994), "Introduction: the body as representation & being-in-the-world", σσ. 1 – 24 στο Csordas J., *Embodiment and Experience. The existential ground of culture & self*, Cambridge University Press, Cambridge.

Duverger, M. (1976), *Μέθοδοι Κοινωνικών Επιστημών*, Ε.Κ.Κ.Ε., Αθήνα.

Edwards, S. (1996), "Selling the Body, Keeping Soul", Vol.6 σσ. 89-104, στο Scott S. Morgan D., *Body Matters*, The Falmer Press, London.

Falk, P. (1997), "Consuming Desire", Vol. 5, σσ. 93-145 στο Falk, P. *The Consuming Body*, Sage Publications, London.

Falk, P. (1997), «Corporeality & History», Vol. 3, σσ. 44-67 στο Falk, P. *The Consuming Body*, Sage Publications, London.

Fischer & Benson C. (1996), "Employee Rights in Sex Work: The Struggle for Dancers' Rights as Employees", *Journal of Theory and Practice*, Vol.14.

Foucault, M. (1978), *Ιστορία της Σεξουαλικότητας. I. Η Δίψα της Γνώσης*, εκδ. Ράππα, Αθήνα.

Foucault, M. (1978), *Ιστορία της Σεξουαλικότητας II. Η Χρήση των Απολαύσεων*, εκδ. Ράππα, Αθήνα.

Foucault, M. (1978), *Ιστορία της Σεξουαλικότητας III. Η Μέριμνα για τον Εαυτό μας*, εκδ. Ράππα, Αθήνα.

Giddens, Anth. (1992), *The Transformation Of Intimacy*, Polity Press, UK

Hanna, Judith L. (1998), *Dance, Sex & Gender. Signs of Identity, Dominance, Desire*, The University of Chicago Press, Chicago & London.

Laqueur, Th. (1990), *Making Sex. Body and Gender from Greeks to Freud*, Harvard University Press, U.S.

Pouloupoulos, Ira Em. (2003), «Trafficking in Women and Girls for the Sex Trade: The Case of Greece», *The Greek Review of Social Research*, Vol.110, Athens.

Reed, Stacy (1997), "All Stripped Off" σσ. 179-188, στο Nagle Jill., *Whores and Other Feminists*, Routledge, New York.

Reid, S., Jonathon Epstein, & D.E.Benson (1994), «Role Identity in a Devalued Occupation: The Case of Female Exotic Dancers», *Sociological Focus*, Vol. 1

Ronai, C.R. & C. Ellis (1989), «Turn-ons for Money: Interactional Strategies of the Table Dancer», *Journal of Contemporary Ethnography*, Vol. 18

Rubin, H. & Rubin, Ir. (1995), *Qualitative Interviewing*, Sage Publications, U.S. Rubin, H. & Rubin, Ir. (1995), *Qualitative Interviewing*, Sage Publications, U.S.

Scheurich, J. (1991), *Research Method in the Postmodern*, Falmer Press, London

Shilling, Ch. (1993), *The Body & Social Theory*, Sage Publications, London.

Skipper, J. & C. McCaghy (1970), «Stripteasers: The Anatomy and Career Contingencies of a Deviant Occupation», *Social Problems*, Vol. 17

Synnott, A. (1993), "Body" Vol. 1 σσ. 1-37 στο Synnott, A. *The Body Social. Symbolism, Self & Society*, Routledge, New York.

Thompson, W. & J.L. Harred (1992), «Topless Dancers: Managing Stigma in a Deviant Occupation», *Deviant Behavior: An Interdisciplinary Journal*, Vol. 23

Tong, R. (1984), "Prostitution", σσ. 107-125 στο Gruen I. Panichas G, *Sex Morality and the Law*, Routledge, London.

Turner, Br. (1996), *The Body & Society*, Sage Publications, London.

Weeks, J. (1985), *Sexuality & its Discontents. Meanings, Myths & Modern Sexualities*, Routledge, London & New York.

Weeks, J. (1989), "Sexuality and the Historian", σσ. 1-18, στο Weeks, J. *Sex, Politics & Society*, Longman Group UK Ltd.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κυριαζή, Ν. (2000), *Η Κοινωνιολογική Έρευνα. Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Λυδάκη, Αν. (2001), *Ποιοτικές Μέθοδοι της Κοινωνικής Έρευνας*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα.

Παπαγαρουφάλη, Ελ. (2002), «Η Συνέντευξη ως Σωματική Επικοινωνία των Συνομιλητών και Πολλών Άλλων», *Επιθ. Κοιν. Ερευνών*, Τεύχ.107, εκδ. ΕΚΚΕ, Αθήνα.

Παπαστάμου Σ. (2001), *Μειονότητες και Εξουσία: Μια Κοινωνιοψυχολογική και Πειραματική Προσέγγιση της Κοινωνικής Επιρροής και Συμπεριφοράς των Μειονοτήτων*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Πατπιάς, Π. (1994), *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*, Σπουδαστήριο Κοινωνιολογίας ΠΑΣΠΕ & ΕΚΚΕ, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

ΑΡΘΡΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Fitzgerald Tony, *Εισαγωγή στις Βασικές Κοινωνιολογικές Θεωρίες για την Κοινωνιολογία του Σώματος*

<http://www.sociologyonline.co.uk/body-essays/ModBodies1.htm>

Ridgway Stephan, 1997 *Σεξουαλικότητα & Μοντερνικότητα*

<http://www.isis.aust.com/stefan/writings/sexuality/enli.htm>

Soderlund Gretchen & Grant Emma, *Girls (forced to) Dance Naked. The Politics & Presumptions of Anti-Trafficking Laws*

<http://eserver.org/bs/40/soderlund-grant.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ

1. Έτος Γέννησης: 1968
2. Τόπος Γέννησης: Σουαβία (χωριό)
3. Φύλο: Γυναίκα
4. Μορφωτικό Επίπεδο: Λύκειο - Σχολή Μανικίν.
5. Οικογενειακή Κατάσταση: Παντρεμένη με 2 παιδιά
6. Εργασία (ωράριο, βασικές ευθύνες): Βιοτεχνία ^{για} ~~με~~ ^{σε} ~~ροούχα~~ ^{sex show}
+ προώθηση ~~ροούχων~~ ^{στα εلبόζ.}
(9μ.μ - 6μ.μ) (10μ.μ - 2μ.μ)
7. Τίτλος αμέσως προηγούμενης εργασίας και χρόνος:
Χαρώνια σε sex show για 12 χρόνια
8. Βαθμός θρησκευτικότητας (κάθε Κυριακή, μεγάλες γιορτές μόνο, ποτέ):
Προτεσταντικό

Συμφωνώ να χρησιμοποιηθεί ανώνυμα η συνέντευξη που παρέχω στις 9.1.5./
2003, στην Μπεμπέλη Δήμητρα για λόγους ερευνητικούς καθώς και να
συμπεριληφθεί σε τυχόν δημοσίευση των αποτελεσμάτων.

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ

1. Έτος Γέννησης: 1970
2. Τόπος Γέννησης: Λουδίνο
3. Φύλο: ♂
4. Μορφωτικό Επίπεδο: Λύκειο - 2 χρόνια κερών (4 χρόνια)
5. Οικογενειακή Κατάσταση: Άγαμη - (Ζούει με τον σύζυγό της)
6. Εργασία (ωράριο, βασικές ευθύνες): 1:00. με 6:00 το πρωί
7. Τίτλος αμέσως προηγούμενης εργασίας και χρόνος: Χορογράφος μουζέου χορού
8. Βαθμός θρησκευτικότητας (κάθε Κυριακή, μεγάλες γιορτές μόνο (ποτέ)).
Πιστεύω σε μια ανώτερη δύναμη.

Συμφωνώ να χρησιμοποιηθεί ανώνυμα η συνέντευξη που παρέχω στις 4/6/..., 2003, στην Μπεμπέλη Δήμητρα για λόγους ερευνητικούς καθώς και να συμπεριληφθεί σε τυχόν δημοσίευση των αποτελεσμάτων.

Α.:

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ

1. Έτος Γέννησης: 1964
2. Τόπος Γέννησης: Newcastle - England
3. Φύλο: Θ.
4. Μορφωτικό Επίπεδο: Λύκειο - κολλέγιο κομμουνιστών
- Σχολιά Μόρτζελιγκ (2 χρόνια)
5. Οικογενειακή Κατάσταση: Άγαμη - με 1 παιδί
Συζητώ με τον σύζυγό μου και
πατέρα του παιδιού
6. Εργασία (ωράριο, βασικές ευθύνες):
7. Τίτλος αμέσως προηγούμενης εργασίας και χρόνος: Show και go dancing
8. Βαθμός θρησκευτικότητας (κάθε Κυριακή, μεγάλες γιορτές μόνο, (ποτέ))
Δεν πιστεύω

Συμφωνώ να χρησιμοποιηθεί ανώνυμα η συνέντευξη που παρέχω στις 17/6/2003, στην Μπεμπέλη Δήμητρα για λόγους ερευνητικούς καθώς και να συμπεριληφθεί σε τυχόν δημοσίευση των αποτελεσμάτων.

I.

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ

1. Έτος Γέννησης: 1980
2. Τόπος Γέννησης: Νότια Αφρική (θαλάσσια κινέζα),
αλλά μεγάλωσε στην Ολλανδία
3. Φύλο: Γυναίκα
4. Μορφωτικό Επίπεδο: Λύκειο
5. Οικογενειακή Κατάσταση: Άγαμη, συζεί με το αγοράκι της.
6. Εργασία (ωράριο, βασικές ευθύνες): Πράκτορας 11:00 - strip show
7. Τίτλος αμέσως προηγούμενης εργασίας και χρόνος: 1 χρόνο δουλέω στην
Ολλανδία ως λέγουσα
8. Βαθμός θρησκευτικότητας (κάθε Κυριακή, μεγάλες γιορτές μόνο, ποτέ):
Καθολικά - «Πιστώσα στο Θείο εγστ».

Συμφωνώ να χρησιμοποιηθεί ανώνυμα η συνέντευξη που παρέχω στις 20/6/03
2003, στην Μπεμπέλη Δήμητρα για λόγους ερευνητικούς καθώς και να
συμπεριληφθεί σε τυχόν δημοσίευση των αποτελεσμάτων.

L

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΑΖΟΜΕΝΟΥ

1. Έτος Γέννησης: 1967
2. Τόπος Γέννησης: Folkestone Kent - England.
Ιρλανδός πατέρας - Ελληνίδα μητέρα.
3. Φύλο: ♂
4. Μορφωτικό Επίπεδο: Λύκειο - Σκοδή μακρινό (4 χρόνια)
5. Οικογενειακή Κατάσταση: Χώρα με τρία παιδιά.
Συζύγιο των συντρόφων εδώ και
τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα.
6. Εργασία (ωράριο, βασικές ευθύνες): 12:00 - 4:30
7. Τίτλος αμέσως προηγούμενης εργασίας και χρόνος: Μόντελινγκ για 10 χρόνια.
8. Βαθμός θρησκευτικότητας (κάθε Κυριακή, μεγάλες γιορτές μόνο ποτέ):
Πιστός στο Θρόνο.

Συμφωνώ να χρησιμοποιηθεί ανώνυμα η συνέντευξη που παρέχω στις 22/6/2003, στην Μπεμπέλη Δήμητρα για λόγους ερευνητικούς καθώς και να συμπεριληφθεί σε τυχόν δημοσίευση των αποτελεσμάτων.

L

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Α

Πώς και γιατί επέλεξες αυτό το επάγγελμα (ανάγκη, λεφτά, δόξα, συνδυασμός)

Καταρχήν είναι πολλά τα λεφτά. Επιπλέον γενικότερα ο τρόπος ζωής που σου προσφέρει (lifestyle) ειδικά όταν εγώ ξεκίνησα το συγκεκριμένο επάγγελμα, όπου ήταν κάτι διαφορετικό από ότι είναι σήμερα. Ήταν φυσιολογικό κάποιος να έρχεται να σε πάρει με μια λιμουζίνα, να σε κερνάει σαμπάνια, απλά να του κάνεις παρέα και φυσικά να παίρνεις καλά χρήματα γι' αυτό.

Αρα είναι ίσως η δόξα το πιο σημαντικό κίνητρο;

Κοίταξε...βασικά είναι τα λεφτά που βγάζεις. Είναι εύκολο χρήμα.

Σε ποια ηλικία ξεκίνησες να χορεύεις;

Ήμουν 21 ετών και μάλιστα μπορώ να πω ότι άργησα κιόλας σε σύγκριση με τα κορίτσια σήμερα όπου ξεκινάνε πολύ νέα. Σύμφωνα με το νόμο επιτρέπεται μετά τα 18 χρόνια, αλλά στη πραγματικότητα περίπου από τα 16. Δουλεύεις σαν σε ένα κυκλικό χρόνο. Βασικά ξυπνάς κατά τις 3 με 4 το απόγευμα, κάνεις ένα μπάνιο, τρως κάτι, ετοιμάζεσαι και πηγαίνεις στη δουλειά. Συνήθως δουλεύεις από τις δέκα το βράδυ μέχρι έξι ώρα το πρωί.

Γιατί ξυπνάς τόσο αργά το απόγευμα;

Πολύ απλά γιατί συνήθως έχει προηγηθεί έντονο ξενύχτι(hangover) με πολύ αλκοόλ και είσαι απίστευτα κουρασμένη γιατί είναι μια πολύ πολύ σκληρή δουλειά για το σώμα (physically). «Τρέχεις» για 7 με 8 ώρες πάνω σε πολύ ψηλά τακούνια και το σώμα σου νιώθει πάρα πολύ κουρασμένο. Εγώ έχω πάθει δισκοπάθεια και έχω πρόβλημα με τις αρθρώσεις μου.

Αν κάποια γυναίκα θέλει να γίνει χορεύτρια, θα πρέπει να διαθέτει συγκεκριμένα προσόντα;

Βασικά χρειάζεται ένα χαριτωμένο πρόσωπο και ένα καλοσχηματισμένο σώμα. Αυτά μόνο χρειάζεσαι. Μετά πηγαίνεις σε ένα κλαμπ και ζητάς δουλειά ή αλλιώς βρίσκεις έναν ατζέντη, όπως είναι ο άντρας μου, και συνήθως στο κλαμπ κάνεις μια μικρή εκπαίδευση (περίπου δύο ώρες) στο πώς να χορεύεις. Βρίσκουν μια παλιά στο χώρο χορεύτρια και την πληρώνουν προκειμένου να εκπαιδεύσει νέα κορίτσια.

Θα ήθελα να μου περιγράψεις τις βασικές συνθήκες εργασίας σου.

Χρειάζεσαι μια ώρα για να μακιγιαριστείς και μετά άλλη μισή ώρα για να ετοιμάσεις και να επιλέξεις τα κοστούμια σου για το show.

Πόση ώρα είσαι πάνω στη σκηνή;

Για δύο τραγούδια και μετά αλλάζεις γρήγορα για να κατέβεις στα τραπέζια, για να πεις ποτό με τους πελάτες και να χορέψεις ατομικά στους πελάτες. Αυτή η εναλλαγή από τη ζέστα πάνω στη σκηνή στο κρύο κάτω στα τραπέζια λόγω εξαερισμού είναι επώδυνο για το σώμα. Πολλές φορές αρρωσταίνεις λόγω αυτού καθώς επίσης έχεις και πολλούς τραυματισμούς στους μύες και στο υπόλοιπο σώμα.

Ήθελα να μου πεις αν είναι απαραίτητο να χρησιμοποιείς κάποιο ψευδώνυμο και γιατί;

Τα περισσότερα κορίτσια χρησιμοποιούν ψευδώνυμο

Αυτό συμβαίνει για τη προστασία της ιδιωτικής τους ζωής;

Και ναι και όχι. Τα περισσότερα κορίτσια έρχονται από το εξωτερικό, έχουν δύσκολα ονόματα και για να τις αναγνωρίζουν εύκολα οι πελάτες χρησιμοποιούν ψευδώνυμο. Άλλες κοπέλες που θέλουν να κάνουν καριέρα ως χορεύτριες χρησιμοποιούν ψευδώνυμο προκειμένου να γίνουν διάσημα. Για παράδειγμα το όνομα που με ξέρουν δεν είναι το πραγματικό. Εντάξει... βέβαια ο άντρας μου ξέρει το αληθινό μου όνομα. Κοίταξε... χρησιμοποιώντας το ψευδώνυμο προστατεύω την ιδιωτική μου ζωή, γιατί με αυτό είμαι κάποια άλλη.

Γιατί είναι τόσο σημαντικό για σένα να διαχωρίζεις τη δουλειά από τη προσωπική σου ζωή;

Πολύ απλά διότι αν κουβαλήσεις το επάγγελμά σου στο σπίτι θα είναι καταστροφή. Θα έχεις πολύ σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα γιατί δουλεύεις με ανθρώπους που σε αγγίζουν. Μπορεί να σε αγγίζουν και εκατό φορές σε μια νύχτα... στα οπίσθια, στο στήθος και σε πιο ιδιωτικά σημεία, μπορεί να μιλάνε για πολύ ενοχλητικά πράγματα... τα πάντα από την ερωτική ζωή με τη γυναίκα τους μέχρι την ερωτική ζωή που θα θέλανε να ζήσουν μαζί σου. Είναι πολύ σημαντικό να διαχωρίσεις την ιδιωτική σου ζωή από τη δουλειά.

Βλέπεις μερικές φορές τον εαυτό σου στο ρόλο του ψυχολόγου;

Πιστεύω ότι ειδικά στην Ελλάδα λόγω της πληθώρας των κλαμπς εμείς οι χορεύτριες βοηθάμε στο να μειωθεί η συχνότητα και ο αριθμός βιασμών και των σεξουαλικών κακοποιήσεων, γιατί δίνουμε πολύ μεγάλη βοήθεια γιατί έχουν την ευκαιρία να μιλήσουνε, να νιώσουνε μια γυναίκα κοντά τους. Μπορεί να είναι παντρεμένοι και να έχουν προβλήματα με τη γυναίκα τους, γι' αυτό εξάλλου έρχεται σε εμάς. Γι' αυτό υπάρχει το επάγγελμά μας.

Τι συναισθήματα σου προκαλεί η εμφάνισή σου στη σκηνή;

Να είμαι ειλικρινής είναι το μόνο πράγμα που έχω πεθυμήσει. Είναι η αδρεναλίνη που πλημμυρίζει το σώμα σου όταν βγαίνεις στη σκηνή. Κοίταξε.. είμαι επιδειξιμανής. Όταν βγαίνω στη σκηνή είμαι εκεί (το τονίζει) και αλίμονο σε όποιον δεν με κοιτάζει.

Πώς αισθάνεσαι όταν όλα τα βλέμματα είναι στραμμένα πάνω σου;

Δεν βλέπω το κοινό, μόνο πολύ λίγο λόγω των φώτων που πέφτουν πάνω μας όταν χορεύουμε και βασικά το κοινό που είναι κοντά στη σκηνή. Είναι ευχάριστο γιατί μπορείς να παίξεις μαζί τους. Αν είσαι καλή στη δουλειά σου μπορείς να παίξεις με το κοινό μόνο με τα μάτια.

Μπορείς να διακρίνεις από τα βλέμματα αν τους αρέσεις ή όχι;

Φυσικά. Το νιώθεις. Τις πιο πολλές φορές είναι θετική η αντίδραση. Βέβαια σήμερα δεν υπάρχει η ίδια επαφή με το κοινό που υπήρχε παλιότερα και γι' αυτό φτάνει κατά πολύ και οι κοπέλες, γιατί δεν είναι επαγγελματίες.

Τι εννοείς δεν είναι επαγγελματίες;

Μερικά χρόνια πριν ήρθαν εκατοντάδες, ακόμα και χιλιάδες ρωσίδες κοπέλες με καθόλου εκπαίδευση, που δεν ξέρουν πώς να μιλήσουν ή να κινηθούν στο χώρο.

Γιατί όμως αυτό συμβαίνει;

Μερικές έχουν πιεστεί να κάνουν αυτή τη δουλειά λόγω της οικονομικής ανέχειας που υπάρχει στη Ρωσία, μερικές από αυτές προωθούνται στη πορνεία ...γιατί αυτό δυστυχώς υπάρχει και μέσα στο κλαμπ. Χάνουν όλο τους τον εαυτό, χάνουν τα πάντα, δεν υπάρχει διέξοδος για τις περισσότερες από αυτές

Αυτό συμβαίνει μόνο με τις Ρωσίδες;

Οι ευρωπαϊές είναι περισσότερο προνομιούχες (advanced) σε σύγκριση με τις κοπέλες από το πρώην ανατολικό μπλοκ. Εμείς (οι ευρωπαϊές) έχουμε δει περισσότερα, ξέρουμε περισσότερα σε σχέση με τις κοπέλες που έρχονται από μικρά ορεινά χωριά στη Ρωσία που δεν ξέρουν καν τι σημαίνει ένα τέτοιου είδους κλαμπ. Μετά έρχονται κάτω στα σύνορα, έχοντας μόνο τα ρούχα τους...και βασικά αυτές οι κοπέλες δουλεύουν ουσιαστικά για το τίποτα, μερικές δεν παίρνουν και καθόλου μισθό. .. υποχρεούνται να κάνουνε περισσότερα πράγματα στο κλαμπ.

Από τη μεριά των ιδιοκτητών των κλαμπ υπάρχουν διακρίσεις μεταξύ των ευρωπαϊών κοριτσιών και των υπολοίπων;

Φυσικά. Όλες οι ευρωπαϊές πληρώνονται πολύ καλύτερα. Πάντα. Είναι οι καλύτερα πληρωμένες, τις αντιμετωπίζουν με σεβασμό αλλά είναι και περισσότερο επαγγελματίες. Έχουν λάβει εκπαίδευση στο χορό, έχουν επενδύσει πολλά λεφτά σε κοστούμια και σόου. Αλλά οι Ρωσίδες έχουν από πίσω τους ατζέντηδες που τους παίρνει όλα τα λεφτά και σε περίπτωση που υπάρχει βασικός μισθός, τον παίρνει ο ατζέντης για να κανονίσει τα χαρτιά παραμονής τους. Οι Ρωσίδες είναι ουσιαστικά δούλες.

Πόσοι ατζέντηδες μπορεί να υπάρχουν σε ένα κλαμπ;

Είναι αδύνατο να το ξέρεις. Τι συμβαίνει ακριβώς με τις Ρωσίδες ισχύει ότι όσα λιγότερα ξέρεις τόσο το καλύτερο. Εγώ προσωπικά ξέρω για δέκα μεγάλους ατζέντηδες που έχουν ο καθένας τους περίπου από 50 έως 100 κορίτσια. Ο αριθμός των ατζέντηδων όλο και μειώνεται, ειδικά σήμερα που με την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πιο ασφαλές για τα κορίτσια να έρθουν και να δουλέψουν νόμιμα. Αυτό σημαίνει ότι πολλές κοπέλες έρχονται μόνες τους χωρίς ατζέντη. Αλλά πριν από δύο χρόνια υπήρχαν ατζέντηδες που ήταν καταστροφικοί για τις ευρωπαϊκές χορεύτριες, γιατί αυτές ζητάνε λεφτά, κάτι που δεν συμφέρει τους ατζέντηδες, γιατί για τα ίδια λεφτά που παίρνει μια ευρωπαϊά ως βασικό μισθό, μπορούν να έχουν 10 Ρωσίδες κοπέλες.

Ποιος είναι κατά προσέγγιση ο μισθός;

Για τις ευρωπαϊκές κυμαίνεται από 7€ σε 220€ συν τα ποσοστά από το χορό στα τραπέζια και τα ποτά. Εξαρτάται βασικά από τη χρονική περίοδο που δουλεύεις, γιατί φυσικά το Πάσχα και τα Χριστούγεννα όλοι έχουν περισσότερα λεφτά να ξοδέψουν λόγω των δώρων. Αλλά σε μια καλή περίοδο και σε ένα καλό κλαμπ μπορείς να βγάλεις περίπου 300€ με 500€ το βράδυ.

Αυτά τα λεφτά αφορούν το βασικό μισθό ή μαζί με τα φιλοδωρήματα;

Όχι, αυτά είναι τα λεφτά που παίρνω στα χέρια μου και φεύγω το πρωί. Αλλά σήμερα η κατάσταση είναι λίγο χειρότερη ... τώρα οι κοπέλες φεύγουν με το βασικό μισθό της βραδιάς 7€ και μετά με περίπου 10 κάρτες, έτσι έχουν επιπλέον μόνο με 1€ με 2€. Σήμερα δεν είναι τόσο κερδοφόρα αυτή η δουλειά.

Ποια είναι η διαδικασία πληρωμής;

Είτε ένας πελάτης μέσω του σερβιτόρου σε φωνάζει να πάς στο τραπέζι του ή αλλιώς πηγαίνεις εσύ στα τραπέζια και μιλάς με τους πελάτες.

Τι λες αρχικά στους πελάτες;

Τι κάνεις, πώς σε λένε, από πού είσαι, θέλεις να με κεράσεις ένα ποτό μπλα μπλα μπλα

Απευθύνεσαι ατομικά σε κάποιον ή μπορεί και σε ολόκληρη τη παρέα;

Έρχονται πολλές παρέες, είναι πολύ συνηθισμένο να έρχονται για bachelor party... να συνήθως οι πελάτες που έρχονται μόνοι τους είναι και οι σταθεροί πελάτες τους κλαμπ.

Ποια είναι η άποψή σου για το κοινό;

Βλέπεις όλες τις κατηγορίες ανθρώπων, από 18 ετών έως 70 ετών, αλλά βασικά εξαρτάται από το κλαμπ. Όταν για παράδειγμα θα πας σε κλαμπ στην επαρχία είναι φυσικό να δεις πιο μεγάλους άνδρες από 45 ετών και πάνω.

Υπάρχουν κάποιες κατηγορίες κοινού;

Πρώτα απ' όλα έχεις τους «παρθένους» αυτούς δηλαδή που δεν έχουν ξαναπάει σε τέτοιου είδους κλαμπ, μετά είναι αυτοί που αγγίζουν πολύ και που πιστεύουν ότι αφού πληρώνουνε μπορούν να σε έχουν σαν δούλα. Ειδικά αυτό συμβαίνει στην Ελλάδα. Και τέλος είναι αυτοί που βγαίνουν παρέα με φίλους και απλά θέλουν να περάσουν καλά και αυτούς τους λατρεύω.

Πώς νιώθεις όταν σε αγγίζουν;

Μμμ...απλά εκείνη τη στιγμή κλειδώνεις το σώμα σου και σταματάς να το νιώθεις. Έτσι πρέπει...είναι πολύ σημαντικό να το κλειδώνεις. Στην Αγγλία για παράδειγμα δεν επιτρέπεται το άγγιγμα. Απαγορεύεται από το νόμο. Εδώ (στην Ελλάδα) το επιτρέπουν πολύ περισσότερο. Εξαίτιας αυτού πριν από δύο μήνες βγήκε νόμος που απαγορεύει την παραπάνω επαφή με τους πελάτες όταν χορεύουνε τα κορίτσια στα τραπέζια. Και αυτό βασικά συμβαίνει γιατί τα κλαμπς πρόσφεραν υπηρεσίες όπως ο ιδιωτικός χορός που συνήθως υπήρχε γι' αυτό ξεχωριστό δωμάτιο και αυτό που γινόταν εκεί ήταν καθαρά πορνεία. Εκεί γινόντουσαν απίστευτα πράγματα και επειδή κάποια κορίτσια το κάνανε και άλλα όχι υπήρχε μεγάλο πρόβλημα με τους πελάτες γιατί έλεγαν γιατί να πληρώσω ένα ποτό για μια κοπέλα και να μην πληρώσω περίπου τα ίδια και να μου πάρουν και πίττα.

Αυτό συμβαίνει και με τους άντρες χορευτές;

Ναι αλλά δεν γίνεται τόσο συχνά όσο με τις κοπέλες

Υπάρχουν κάποια σημεία- μέρη του σώματος που είναι ιδιωτικά;

Ναι. Οι ρώγες και το αιδοίο. Βέβαια ακόμα και στις ρώγες εξαρτάται από το πώς σε πιάνει ο άλλος. Άλλο απλά να σε αγγίζει στο στήθος και άλλο να στο ζουλάει.

Πώς αισθάνεσαι τη σεξουαλικότητά σου στην ιδιωτική σου ζωή;

Μερικές φορές έχω πρόβλημα σε σημείο που δεν θέλω να με αγγίζει ούτε ο άντρας μου. Κοίταξε...πρέπει να αρνείσαι το σώμα σου και τα συναισθήματά σου όταν κάνεις αυτή τη δουλειά, χάνοντας πολλά από τη σεξουαλικότητά σου...και ξέρω κοπέλες που αρχίσανε να παίρνουν ναρκωτικά προκειμένου να ανταποκριθούν όχι στη διάρκεια του σόου αλλά έξω από το κλαμπ. ...αλλά το χειρότερο από όλα τα ναρκωτικά είναι ο εθισμός σε αυτή τη δουλειά. Τα χρήματα είναι πολύ καλά και όλο το life style που σου προσφέρει.

Ποιες ήταν οι αντιδράσεις του οικογενειακού και φιλικού σου περιβάλλοντος όταν ξεκίνησες αυτή τη δουλειά;

...εντάξει φυσικά αρχικά σοκαριστήκανε αλλά όχι σε υπερβολικό βαθμό γιατί πάντα θεωρούμεν το μαύρο πρόβατο της οικογένειας. Τελικά το

αποδεχτήκανε γιατί ήμουνα show girl, βλέπανε φωτογραφίες σε περιοδικά, στη τηλεόραση. Όσον αφορά τους φίλους μου δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα γιατί όταν ξεκίνησα εγώ αυτή τη δουλειά, θεωρούνταν σαν κάτι εξωτικό και ξεχωριστό.

Έχεις αισθανθεί κάποια στιγμή κάποιου είδους κοινωνικό αποκλεισμό;

Φυσικά και αισθάνεσαι. Είσαι διαφορετικός από τους άλλους.

Θα μπορούσες δηλαδή να πεις ότι βλέπεις τον εαυτό σου διαφορετικό από τις άλλες γυναίκες που δεν κάνουν τέτοιου είδους δουλειά;

Ναι φυσικά. Μια γραμματέας για παράδειγμα δεν θα φανταζότανε ποτέ μια δουλειά σαν αυτή...και με τη καλή και τη κακή έννοια.

Πώς αισθάνθηκες τη πρώτη φορά που χόρεψες σε sex show;

Ήμουνα τόσο φοβισμένη και ταραγμένη. Θυμάμαι τα πόδια μου να τρέμουνε και αδρεναλίνη σε όλο μου το κορμί.

Θα ήθελα να μου πεις ποιες είναι οι αντιδράσεις των άλλων γυναικών, αν για παράδειγμα θεωρούν ανήθικο αυτό το επάγγελμα;

Βέβαια ναι.

Ποιες ήταν οι αντιδράσεις των ερωτικών συντρόφων που είχες για τη δουλειά σου;

Ο κάθε άντρας που ήμουνα μαζί δεν εξέφραζε μεγάλη αντίρρηση γιατί τα λεφτά που έπαιρνα ήταν πολύ καλά. Γενικότερα υπάρχει μεγάλη οικονομική εκμετάλλευση από τους ερωτικούς συντρόφους. Όταν όλη σου η ζωή είναι σε αυτή τη δουλειά, η αυτοεκτίμηση και ο αυτοσεβασμός περιορίζεται όταν είσαι μόνο μέσα στο κλαμπ που νιώθεις βασίλισσα και έξω νιώθεις πολλές φορές ένα τίποτα και έτσι είναι εύκολο να σε εκμεταλλευτεί κάποιος. Ο άντρας μου είναι ο ίδιος ατζέντης, έχει ταξιδέψει πολύ, έχει ανοιχτό μυαλό, για αυτό δεν έχουμε σοβαρά προβλήματα μεταξύ μας.

Ποιος θα ήταν ο ιδανικός ερωτικός σύντροφος για σένα;

Αυτός που θα είναι προστατευτικός και δεν θα σε κρίνει. Ούτως ή άλλως όλοι είναι επιφανειακοί. Τόσα χρόνια σε αυτή τη δουλειά έω μάθει να βλέπω την αλήθεια για τους ανθρώπους.

Θεωρείς την ελληνική κοινωνία συντηρητική ή προοδευτική;

Όχι τόσο συντηρητική αλλά υποκριτική. Όταν κάποιος πηγαίνει το βράδυ σε sex show και κάνει τα χειρότερα και την επόμενη μέρα πηγαίνει στην εκκλησία...αυτό είναι υποκρισία. Αυτό που έχω να σου πω είναι ότι δύο χρόνια ως στριπτιζέρ ισοδυναμούνε με πτυχίο ψυχολογίας. Μπορείς να

καταλάβεις τα πάντα από τη στάση του σώματος του άλλου και από το βλέμμα του τι ακριβώς είναι.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Β

Πρώτα απ' όλα θα ήθελα να μου περιγράψεις τις βασικές συνθήκες της εργασίας σου(ώρα προετοιμασίας, φιλοδωρήματα, λεφτά).

Εντάξει αλλά θα μιλήσω μόνο για μένα διότι έχω δουλέψει σε διάφορες χώρες. Κυρίως βέβαια στο Λονδίνο αλλά και σε άλλες χώρες όπως Σουηδία, Αμερική και τώρα εδώ. Εδώ οι συνθήκες δουλειάς μου είναι πολύ καλές. Δουλεύω στο ίδιο μαγαζί στην Ελλάδα εδώ και δυόμισι χρόνια. Δεν συγκρίνονται οι συνθήκες μου με το πρώτο καιρό που ξεκίνησα όπου τα λεφτά ήταν τα ίδια με τις άλλες χορεύτριες και χόρευα και στα τραπέζια, να πίνω ποτά με τους πελάτες. Τώρα δεν υπάρχει ανάγκη να το κάνω αυτό, κάνω μόνο σόου πάνω στη σκηνή, το οποίο είναι πολύ καλό για μένα. Φυσικά αν κάποιος πελάτης μου ζητήσει να πάω στο τραπέζι του ...πηγαίνω αλλά αυτό συμβαίνει πλέον πολύ σπάνια γιατί πρέπει να προετοιμαστώ για τα μονά, διπλά ή και τριπλά σόου. ..κοίταξε εγώ πηγαίνω στο κλαμπ στις 1 το βράδυ σε σχέση με τις άλλες κοπέλες που πρέπει να είναι εκεί από τις 11. Το βάψιμο το κάνω από το σπίτι. Για κάθε σόου χρειάζομαι περίπου 20 με 30 λεπτά προετοιμασίας γιατί σε όλα τα δικά μου σόου θέλω τα πάντα να είναι εντάξει. Έχουμε σόου με κεριά, σχονιά, μαστίγια, αλυσίδες που πρέπει να τακτοποιήσεις. Προσωπικά χρειάζομαι πέντε λεπτά ζέσταμα στους μύες πριν βγω στη σκηνή.

Υπάρχουν τραυματισμοί στο σώμα λόγω της συγκεκριμένης δουλειάς;

Ναι φυσικά, ο κλιματισμός ειδικά του κλαμπ είναι χάλια. Κοίταξε..είσαι ζεστή από το χορό πάνω στη σκηνή και μετά κατεβαίνεις στα τραπέζια που έχει δυνατό κλιματισμό και με μπικίνι, είναι απότομη για το σώμα η διαφορά θερμοκρασίας. Βέβαια εγώ δεν είχα ιδιαίτερα προβλήματα γιατί κάνω καλή προθέρμανση.

Πώς και γιατί επέλεξες αυτό το επάγγελμα;

Ήμουνα χορεύτρια. Ήμουνα σε κολέγιο χορού και δεν είχα λεφτά για να συνεχίσω το χορό. Ζούσα στο Λονδίνο, τα έξοδα ήταν πολλά, έπρεπε να πληρώνω τα δίδακτρα της σχολής.

Σε ποια ηλικία ξεκίνησες να χορεύεις;

Στα 19 στο τρίτο χρόνο της σχολής χορού. Είμαι 33 τώρα αλλά δεν δούλευα όλα αυτά τα χρόνια μόνο σαν χορεύτρια σε sex show. Για τρία χρόνια δεν έκανα στριππίζ αλλά πάλι χόρευα, χορογραφούσα και δίδασκα αεροβική

Θα ήθελα να μου πεις αν η χρήση ψευδωνύμων είναι απαραίτητη;

Όχι δεν είναι απαραίτητη, αλλά όταν δούλευα στο Λονδίνο χρησιμοποιούσα διαφορετικό όνομα προκειμένου να μην το μάθουν οι γονείς μου και γενικότερα για τη προστασία της ιδιωτικής μου ζωής. Αλλά όταν ήρθα εδώ είπα στον εαυτό μου γιατί να μην χρησιμοποιώ το πραγματικό μου όνομα αφού μου αρέσει και δεν κρύβομαι από κανέναν και είμαι περήφανη από αυτό που κάνω. Πολλές κοπέλες το κάνουν για να προστατέψουν τη ταυτότητά τους είτε γιατί έχουν ένα πολύ βαρετό όνομα.

Τι συναισθήματα σου προκαλεί η εμφάνισή σου στη σκηνή, ευχαρίστηση, θυμό, νευρικότητα, ντροπή όταν όλα τα βλέμματα είναι στραμμένα πάνω σου; Αν θέλεις μπορείς να το συνδέσεις με τη πρώτη σου εμπειρία πάνω στη σκηνή.

Την πρώτη φορά ένιωθα τρομερά αμήχανη, πολύ άγχος λίγο ντροπή ...δεν είχα καλή γνώμη για το σώμα μου τότε.

Γιατί ένιωθες αμηχανία;

Γιατί έβγαζα τα ρούχα μου (γέλια). Ήμουν συνηθισμένη να χορεύω γιατί ήμουν σε σχολή χορού ...αλλά το στριππίζ δεν έχει να κάνει τόσο με χορό. Πολλές κοπέλες που κάνουν στριππίζ δεν είναι χορεύτριες και απλά κινούνται καλά και έχουν μια καλή εμφάνιση. Εμένα με βοήθησε ότι ήμουν χορεύτρια. Τώρα πλέον όταν χορεύω στη σκηνή και όλοι με κοιτούν αισθάνομαι πολύ καλά και πολύ δυνατή γιατί ξέρω ότι είμαι καλή στα σόου. Ξέρω τώρα ότι με κοιτάζουν σοκαρισμένοι γιατί κάνω σόου που είναι τελείως πρωτόγνωρα για τα δεδομένα της Ελλάδας. Μου αρέσει αυτό...όταν χρησιμοποιώ φωτιές ή όταν κάνω διπλά σόου είτε και όταν κάνω φετιχιστικά σόου με δέσιμο του σώματος, μαστίγωμα, αλυσίδες, κεριά, πολλά πράγματα μπορείς να χρησιμοποιήσεις που συνδυάζουν πόνο και ευχαρίστηση ταυτόχρονα. Εσύ δεν πονάς αλλά θα πρέπει να έχεις έκφραση πόνου. Είναι παίξιμο όπως και το θεατρικό έτσι όλοι πιστεύουν ότι το μαστίγιο για παράδειγμα με πονάει, αλλά είναι απλά παίξιμο.

Διατηρείς κάποια σημεία- μέρη του σώματός σου ως καθαρά ιδιωτικά;

Εδώ στην Ελλάδα οι άντρες αγγίζουν πολύ. Δεν τους αφήνω να με αγγίζουνε στο αιδοίο και ακόμα και στο στήθος έχω βρει κόλπο. Αν κάποιος πάει να μου πιάσει το στήθος δεν το αρνούμαι αλλά εγώ η ίδια το πιάνω έτσι ό πελάτης πιάνει τα χέρια μου.

Θα ήθελα να μου πεις αν υπάρχει διαφορά μεταξύ των ευρωπαϊκών χορευτριών και των υπόλοιπων που προέρχονται από τις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ.

Σε γενικές γραμμές υπάρχει. Οι μη ευρωπαϊές κοπέλες έχουν ατζέντηδες γιατί δεν είναι εύκολο για αυτές να έρθουν στη χώρα και λόγω αυτού τα περισσότερα χρήματα τα παίρνουν οι ατζέντηδες. Να σου πω όμως κάτι. Στο τέλος της βραδιάς αυτές οι κοπέλιές φεύγουν με περισσότερα χρήματα στη τσέπη τους από ότι εγώ. Γιατί εγώ δεν χορεύω στα τραπέζια. Αλλά αυτές οι κοπέλες δουλεύουν πολύ σκληρά και αφήνουν να τους κάνουν πολλές μαλακίες... καταλαβαίνεις σεξουαλικές μαλακίες.

Στα κλαμπ υπάρχουν ιδιωτικά δωμάτια;

Όχι σε όλα τα κλαμπ. Εκεί που υπάρχουν για να έχεις μια κοπέλα πρέπει να πληρώσεις διπλά και μπορείς να καταλάβεις τι γίνεται μέσα.

Πώς πληρώνεστε;

Από το χορό στα τραπέζια παίρνουμε τα μισά και τα άλλα το μαγαζί. Αλλά έχουμε και έναν σταθερό μισθό για μια νύχτα.

Εδώ στην Ελλάδα πόσες περίπου κοπέλες δουλεύουν σε ένα κλαμπ;

Στο κλαμπ που δουλεύω είμαστε περίπου 35 κοπέλες αλλά δεν δουλεύουμε όλες τις ίδιες μέρες.

Πόσα λεφτά περίπου ξοδεύεις για τα ρούχα της δουλειάς;

Προσωπικά ξοδεύω πολλά. Τα περισσότερα κοστούμια μου τα φέρνω από την Αγγλία γιατί είναι ασυνήθιστα και διαφορετικά άρα και ακριβά. Ένα καλό κοστούμι στοιχίζει περίπου 400 Μου αρέσει πάρα πολύ να φοράω παράξενα κοστούμια και ειδικά μάσκες στο πρόσωπο που βγάζουν κάτι πολύ παράξενο (kinky).

Πώς αισθάνεσαι όταν σε αγγίζουν;

Τα συναισθήματά μου όταν με αγγίζουν είναι μπερδεμένα. Μερικές φορές δεν μπορούσα να το ανεχτώ. Παλιά συνήθιζα να πίνω πολύ αλκοόλ προκειμένου να το αντέξω. Αλλά επίσης υπάρχουν και στιγμές που δεν είχα ιδιαίτερο πρόβλημα.

Από τι εξαρτάται;

Εξαρτάται από δύο πράγματα. Πρώτον από το πώς εγώ αισθάνομαι εκείνη τη στιγμή και δεύτερο από εκείνους και πώς είναι. Γιατί κάποιος μπορεί να σε αγγίζει στα ίδια μέρη όπως και κάποιος άλλος αλλά να αισθάνεσαι τελείως διαφορετικά. Τις πρώτες ειδικά φορές δεν αισθανόμουν καθόλου καλά γιατί όταν χόρευα στην Αγγλία δεν επιτρεπόταν να σε αγγίζουν μόνο να σε κοιτάνε.

Μόνο εδώ στην Ελλάδα επιτρέπεται η επαφή;

Όχι μόνο στην Ελλάδα...αλλά είναι γνωστό ότι εδώ αγγίζουν περισσότερο από οπουδήποτε αλλού.

Τότε γιατί έμεινες στην Ελλάδα;

Ο λόγος δεν ήταν τόσο η δουλειά γιατί εδώ στην Ελλάδα δεν πληρωνόμαστε τόσο καλά όσο στο εξωτερικό αλλά για προσωπικούς λόγους. Ήθελα να φύγω από το Λονδίνο και είχα κατάθλιψη στην Αγγλία λόγω του καιρού. Εδώ στην Ελλάδα βρήκα τη θεραπεία μου για τη κατάθλιψη. Για μένα το να είμαι υγιής και ευτυχισμένη είναι το πιο σημαντικό. Και νιώθω καλά εδώ.

Πώς νιώθεις το σώμα σου και τη σεξουαλικότητά σου στην ιδιωτική σου ζωή;

Από τη δική μου εμπειρία σε αυτή τη δουλειά, ναι επηρεάζει τη προσωπική μου ζωή. Μερικές φορές μπορεί να επηρεάσει θετικά γιατί αισθάνεσαι πιο ανοιχτή, τολμάς περισσότερο. ...αλλά μερικές φορές νιώθω να χάνω τη σεξουαλικότητά μου γιατί πολύ απλά το κάνω όλη την ώρα. Κάθε μέρα στη δουλειά πρέπει να δείχνω σεξουαλική, να προσποιούμαι ότι είμαι καλά. Όταν νιώθω ότι αυτό με έχει καταβάλει σταματάω να δουλεύω για 2-3 μήνες και μετά ξαναρχίζω. Όταν δεν έκανα αυτή τη δουλειά αισθανόμουν περισσότερο σεξουαλική και ερεθιστική στη προσωπική μου ζωή. Κοίταξε...για μένα ο καθένας κάνει τη ζωή του και θα πρέπει να νιώθει καλά με αυτό που κάνει, να είναι καλά και ευτυχισμένος. Έτσι και εγώ είμαι ευχαριστημένη από το δικό μου τρόπο ζωής, όχι φυσικά χωρίς να υπάρχουν και αρνητικά σημεία.

Αυτό το επάγγελμα έχει συνδεθεί με την πορνεία. Ποια είναι η άποψή σου σύμφωνα με τις εμπειρίες σου στο χώρο και ειδικά εδώ στην Ελλάδα;

Εξαρτάται από το κλαμπ, εξαρτάται από τις κοπέλες. Κοίταξε...το να δουλεύεις ως χορεύτρια σε sex show είναι ούτως ή άλλως ένα είδος πορνείας από τη στιγμή που βγάζεις λεφτά χρησιμοποιώντας το σώμα σου. Είναι «επίσημη» πορνεία.

Ναι αλλά δεν υπάρχει αναγκαστικά ολοκληρωμένη σεξουαλική πράξη

Ναι εντάξει αλλά και πάλι χρησιμοποιώ σεξουαλικά το σώμα μου για να βγάλω χρήματα....αλλά υπάρχει πορνεία σε αυτά τα κλαμπ ειδικά στην Ελλάδα. Εδώ γίνονται πολλές παρεκτροπές σε σύγκριση για παράδειγμα με την Αγγλία. Μπορώ να πω ότι τουλάχιστον οι μισές από τις κοπελιές που δουλεύουμε στο ίδιο κλαμπ πληρώνονται και για να κάνουν σεξ.

Τι συμβαίνει με τα ναρκωτικά;

Μερικές κοπέλες βρίσκουν πολύ δύσκολη τη δουλειά ακόμα και όταν βρίσκονται πάνω στη σκηνή...και ναι παίρνουν ναρκωτικά προκειμένου να νιώσουν λιγότερο άβολα και να μιλάνε πιο άνετα με τους πελάτες όταν αυτοί σε κερνάνε ποτό και θέλουνε να τους κάνουν παρέα.

Νιώθεις πολλές φορές σαν ψυχολόγος όταν θέλουν κάποιιο να σου μιλάνε;

Αυτό συνήθως συμβαίνει με τους σταθερούς πελάτες που έρχονται τρεις και τέσσερις φορές την εβδομάδα στο κλαμπ και θέλουν να μιλήσουν σε κάποιον.

..κοίταξε μέσα από αυτή τη δουλειά έχω μάθει πολλά για τους ανθρώπους και τον εαυτό μου.

Θα ήθελα να σε ρωτήσω αν υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ των χορευτριών;

Υπάρχει ένας σχετικός ανταγωνισμός αλλά όσον αφορά εμένα προσωπικά είμαι εύκολος και προσαρμοστικός χαρακτήρας και δεν έχω ιδιαίτερα προβλήματα. Οι περισσότερες κοπελιές με κοιτάζουν με σεβασμό και θαυμασμό για τα σόου που κάνω. Δεν νιώθω ανώτερη από τις υπόλοιπες κοπέλες γιατί όλες κάνουμε ουσιαστικά την ίδια δουλειά. Όλες βγάζουμε τα ρούχα μας και πουλάμε σεξουαλικότητα.

Ποιες ήταν οι αντιδράσεις του οικογενειακού και του φιλικού σου περιβάλλοντος για τη δουλειά σου.

...κοίταξε το πρώτο καιρό δεν το γνωρίζανε. Όταν το έμαθε η μητέρα μου φυσικά δεν ενθουσιάστηκε αλλά τώρα το έχει αποδεχτεί μετά από τόσα χρόνια. Αυτός που μου έκανε άσχημη κριτική ήταν ο αδερφός μου ο οποίος είναι ο ίδιος χορευτής κλασικού μπαλέτου και δεν του άρεσε καθόλου που έκανα αυτή τη δουλειά. Αλλά ούτως ή άλλως όλοι οι χορευτές κλασικού χορού είναι υπερόπτες και νομίζουν ότι είναι οι καλύτεροι.

Έχεις νιώσει κάποιου είδους κοινωνικό αποκλεισμό ακόμα και στη καθημερινή σου ζωή;

Όχι ιδιαίτερα γιατί εδώ στην Ελλάδα είμαι μια ξένη και η Αθήνα είναι μεγάλη πόλη με συνέπεια να μην με ξέρουν.

Θεωρείς την ελληνική κοινωνία συντηρητική ή προοδευτική και κατά πόσο πιστεύεις ότι με το επάγγελμά σου προκαλείς την ελληνική πραγματικότητα;

Πιστεύω ότι είναι συντηρητική η ελληνική κοινωνία σε σχέση για παράδειγμα με την Αγγλία όπου το επάγγελμά μας αντιμετωπίζεται με περισσότερο σεβασμό και ακόμα και θαυμασμό. Αλλά πιστεύω ότι και εδώ τα πράγματα αλλάζουν σιγά σιγά. Για παράδειγμα δεν πηγαίνουν πλέον μόνο άντρες σε τέτοιου είδους κλαμπ αλλά και γυναίκες που θέλουν να περάσουν καλά, συνήθως βέβαια νέες σε ηλικία γυναίκες.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Γ

Καταρχήν θα ήθελα να μου περιγράψεις τις βασικές συνθήκες εργασίας (την ώρα που ξεκινάς, απαραίτητη ώρα προετοιμασίας κ.λ.π.)

Πηγαίνω στη δουλειά γύρω στις 11:30 αλλά τα περισσότερα κορίτσια πρέπει να είναι εκεί γύρω στις 10:30. Μερικές φορές βάφομαι πριν τη δουλειά στο σπίτι και μερικές φορές στη δουλειά και μου παίρνει περίπου μισή ώρα. Η δικιά μου εμφάνιση στη σκηνή αργεί γιατί είναι σκληροπυρηνική (hard core).

Τι εννοείς;

Για παράδειγμα το show που κάνω με τις φωτιές, όπου κρεμιούνται αλυσίδες με φωτιές από τα σκουλαρίκια που έχω στο αιδοίο. Άλλο είναι το λεγόμενο "flower show" που βάζω και βγάζω λουλούδια από το αιδοίο μου, το "banana show" όπου τοποθετώ μπανάνα στο αιδοίο και στα οπίσθια.

Πώς ακριβώς πληρώνεσαι και πόσος είναι περίπου ο μισθός μαζί με τα φιλοδωρήματα;

Τα λεφτά είναι σχετικά καλά, θα μπορούσαν να είναι και καλύτερα. Κοίταξε εξαρτάται από τον αριθμό των show που θα κάνω και από τους χορούς στα τραπέζια (table dances).

Όλες οι χορεύτριες πληρώνονται το ίδιο;

Ναι. Δεν παίρνουν όλα τα κορίτσια τα ίδια χρήματα. Εξαρτάται από τι είδους show κάνεις στη σκηνή και εξαρτάται από τη συμφωνία που έχεις κάνει με το αφεντικό.

Πόσα χρήματα βγάζεις περίπου τη βραδιά;

Δεν λέω ποτέ πόσα βγάζω. Συγγνώμη.

Εντάξει δεν πειράζει. Ο χορός πάνω στη σκηνή πληρώνεται διαφορετικά από ότι ο χορός στα τραπέζια;

Παίρνεις καταρχήν ένα σταθερό μισθό από το μαγαζί και πληρώνεσαι επιπλέον για τα show πάνω στη σκηνή και επιπλέον αν χορέψεις στα τραπέζια. Κάθε βραδιά βγάζω διαφορετικό ποσό χρημάτων.

Πώς και γιατί επέλεξες αυτό το επάγγελμα;

Πάντα μου άρεσε να χορεύω. Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου πάντα ήθελα να χορεύω. Ποτέ δεν είχα σωστή ευπρεπή (proper) δουλειά. Ποτέ. Πάντα έκανα είτε χορό είτε stage performance.

Σε ποια ηλικία ξεκίνησες αυτή τη δουλειά;

Περίπου στα 23 μου. Είμαι 38 τώρα.

Και γιατί επέλεξες αυτή ακριβώς τη δουλειά;

Δεν ξέρω. ...τα λεφτά είναι πολύ καλά όταν κάνεις στριπτίζ.

Θα ήθελα να μου πεις αν η χρήση ψευδωνύμων είναι απαραίτητη και γιατί;

Ούτε εγώ χρησιμοποιώ το πραγματικό μου όνομα. Κάποιος με είχε ονομάσει έτσι πριν από 15 χρόνια σε ένα πάρτυ. Μου άρεσε αυτό το όνομα και έτσι το κράτησα. Όταν άρχισα το στριππίζ άλλαξα το όνομά μου σε κάτι άλλο.

Αλλάξεις το όνομά σου προκειμένου να προστατέψεις για παράδειγμα την ιδιωτική σου ζωή;

Δεν ξέρω...ναι το πρώτο καιρό δεν ήθελα να με γνωρίζουν με το πραγματικό μου όνομα.

Τι συναισθήματα σου προκαλεί η εμφάνισή σου στη σκηνή και ειδικότερα θα ήθελα να μου περιγράψεις τη πρώτη σου εμπειρία.

Τη πρώτη φορά ένιωθα νευρικότητα. Τώρα όταν κάνω παράξενα show πάνω στη σκηνή νιώθω απίστευτη αδρεναλίνη.

Βλέπεις ή νιώθεις το κοινό όταν χορεύεις;

Τις περισσότερες φορές δεν μπορείς να δεις γιατί τα φώτα είναι στραμμένα πάνω σου. Τώρα το αν τους αρέσει το καταλαβαίνεις συνήθως στο τέλος από τα χειροκροτήματα.

Προτιμάς περισσότερο να χορεύεις πάνω στη σκηνή ή κάτω στα τραπέζια;

Στη σκηνή φυσικά γιατί εκεί πάνω δίνεις ένα είδος παράστασης. Αλλά ο χορός στα τραπέζια είναι απαραίτητος. Έχω οικογένεια να συντηρήσω.

Υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ των χορευτριών;

Δεν μιλάνε αγγλικά οι περισσότερες και έτσι δεν μπορούμε καταρχήν να συνεννοηθούμε. Και σε περίπτωση που δεν σε συμπαθούν θα μιλήσουν πίσω από τη πλάτη σου. Στο Λονδίνο, στην Ελλάδα παντού συμβαίνει το ίδιο. Να φανταστείς ότι οι ευρωπαίες έχουν διαφορετικά καμαρίνια από τις Ρωσίδες και τις άλλες.

Από προηγούμενη συνέντευξη έμαθα ότι το συγκεκριμένο επάγγελμα καταβάλλει οργανικά το σώμα λόγω πολλαπλών κρυωμάτων από τη διαφορά θερμοκρασίας πάνω και κάτω από τη σκηνή.

Εγώ συνήθως δεν έχω πρόβλημα. Μην ξεχνάς ότι το περισσότερο καιρό ζω στην Αγγλία και έτσι είμαι συνηθισμένη με το κρύο.

Πόσο καιρό είσαι στην Ελλάδα;

Μόνο δύο μήνες και θα παραμείνω σίγουρα για το καλοκαίρι.

Θα ήθελα να μου πεις αν υπάρχουν κάποια σημεία του σώματός σου που τα διατηρείς ως καθαρά ιδιωτικά όταν χορεύεις και δεν επιτρέπεις να σε αγγίξουν.

Στα τραπέζια δεν επιτρέπεται να αγγίξουν το αιδοίο σου και τις ρώγες αλλά εγώ λέω «εντάξει μπορείς να αγγίξεις τα δικά μου» (γέλια). Βασικά δεν μου αρέσει να μου πιάνουν το αιδοίο. Κοίταξε όταν είμαι με το αγόρι μου το βράδυ μπορεί να μου πιέσει τόσο πολύ το στήθος που να ξυπνήσω την επόμενη μέρα με μελανιές. Έτσι όταν οι πελάτες απλά μου αγγίζουν το στήθος δεν με πειράζει.

Πώς νιώθεις δηλαδή όταν σε αγγίζουν οι πελάτες;

Κοίταξε...άμα είμαι ερεθισμένη και έχω καλή διάθεση δεν έχω πρόβλημα να κουνάω το αιδοίο μου κοντά στο πέος τους. Βέβαια εξαρτάται και από το πελάτη αλλά περισσότερο από τη διάθεσή μου.

Πώς νιώθεις το σώμα και τη σεξουαλικότητά σου στην ιδιωτική σου ζωή;

Δεν αισθάνομαι πλέον ερεθιστική και ιδιαίτερα σεξουαλική στην ιδιωτική μου ζωή. Δεν ξέρω γιατί. Έχω να κάνω έρωτα με το αγόρι μου περίπου ένα χρόνο τώρα. Έχουμε πολλά προβλήματα που δεν έχουν να κάνουν με τη δουλειά. Πιστεύω όμως ότι αν και πόσο νιώθω σεξουαλική εξαρτάται από τον ερωτικό μου σύντροφο. ...μπορεί ίσως και το παιδί να έχει παίξει κάποιο ρόλο. Μετά από την γέννηση του γιου μου δεν αισθάνομαι το ίδιο σεξουαλική.

Ποια είναι η άποψή σου για το κοινό. Εάν θεωρείς ότι σε κοιτάζουν σαν κάποια που δίνει παράσταση ή σαν αντικείμενο κ.λ.π.

Δεν έχω πρόβλημα γιατί αυτοί πληρώνουν ουσιαστικά το μισθό μου. Δεν με νοιάζει τι είναι. Προσπαθώ όταν είμαι στη σκηνή να μην τους κοιτάζω εξεταστικά γιατί είμαι αφοσιωμένη στο show που θα κάνω. Δεν μπορώ να κάνω ούτε χόρτο πριν βγω στη σκηνή γιατί μου φέρνει παρανοϊκές σκέψεις. Αν θέλω να κάνω, το κάνω πάντα στο τέλος της νύχτας όταν χαλαρώνω στο σπίτι.

Θα ήθελα να μου πεις αν μπορείς να διακρίνεις κάποιες κατηγορίες κοινού (διαφορετική ηλικία, status κ.λ.π.)

Το απίστευτο είναι ότι το κοινό στην Αγγλία είναι περίπου από 40 και πάνω. Εδώ στην Ελλάδα έρχονται πολλά νεαρά άτομα. Τα αγόρια στην Ελλάδα ντύνονται όλα πολύ καλά σε σχέση με την Αγγλία και έτσι δεν μπορείς να καταλάβεις αν έχουν λεφτά ή όχι. Γενικότερα μπορεί να έρχονται στο κλαμπ γιατί δεν έχουν κοπέλες, ή απλά για να περάσουν καλά. Τι να σου πω. Δεν μπορώ να «διαβάσω» το κοινό.

Ποιες ήταν οι αντιδράσεις του οικογενειακού και φιλικού σου περιβάλλοντος όταν ξεκίνησες αυτό το επάγγελμα;

Όσον αφορά τη μητέρα μου, δεν ήξερε ότι έκανα στριπτίζ, δεν της το είπα ποτέ. Με ρώταγε πώς τα βγάζω οικονομικά και της απαντούσα θα σου πω αργότερα. Ήξερε ότι κάνω stage shows, αλλά ποτέ δεν της είπα τι ακριβώς είναι αυτά τα show που κάνω γιατί φυσικά θα φρίκαρε. Τώρα η μητέρα μου

πέθανε πέρυσι και ποτέ δεν το έμαθε. Οι φίλοι μου από την αρχή γνωρίζανε για τη δουλειά μου.

Ποιες είναι οι αντιδράσεις του υπόλοιπου κόσμου για το επάγγελμά σου;

Όταν πρωτογνωρίζω ανθρώπους ποτέ δεν λέω με τι ασχολούμαι, απλά ότι είμαι χορεύτρια. Όσες φορές είπα την αλήθεια οι περισσότεροι μένανε σοκαρισμένοι, άλλοι είχαν θετική και άλλοι αρνητική αντίδραση. Εξαρτάται πώς είναι στη σεξουαλική τους ζωή.

Ποιες είναι οι αντιδράσεις του κόσμου στη καθημερινότητά σου;

Δεν έχω νιώσει κάτι τέτοιο γιατί το Λονδίνο είναι πολύ μεγάλη πόλη και στην Αθήνα μένω πολύ λίγο καιρό. Όμως μπορώ να καταλάβω τι εννοείς γιατί μέχρι τα 18 ζούσα σε μια κωμόπολη έξω από το Λονδίνο όπου ο κύκλος ήταν κλειστός και θέλανε να με πολεμούνε γιατί ήμουν διαφορετική. Έτσι όταν πήγα στο Λονδίνο αισθάνθηκα τέλεια γιατί με αποδεχόντουσαν όπως ήμουνα και επιπλέον ένιωθα ξεχωριστή.

Τι δουλειές είχες κάνει στο Λονδίνο πριν ξεκινήσεις το χορευτικό στριππίζ;

Έδινα παραστάσεις σε κλαμπ ως go go girl. Πριν από αυτό δεν έκανα ουσιαστικά τίποτα, απλά πέρναγα καλά.

Το συγκεκριμένο επάγγελμα έχει συνδεθεί με τη πορνεία. Ποια είναι η γνώμη σου σύμφωνα με τις εμπειρίες σου;

Κοίταξε...δεν χρειάζεται απαραίτητα να συνδέεται με τη πορνεία γιατί η δουλειά σου είναι να χορεύεις και όχι να κάνεις σεξ. Αλλά πολλές κοπέλες πηγαίνουν μετά από τη δουλειά με τους πελάτες και κάνουν σεξ. Βασικά εξαρτάται από αυτές.

Αν νιώθεις με οποιοδήποτε τρόπο ότι είσαι διαφορετική από τις άλλες γυναίκες που εργάζονται για παράδειγμα τη μέρα;

...μπορεί μερικές φορές. Αλλά ξέρω χορεύτριες που λόγω της δουλειάς βγάζουν τα ρούχα τους κάθε μέρα αλλά όταν βρίσκονται στη παραλία ντρέπονται να κάνουν γυμνές μπάνιο. Όλα είναι σχετικά. Στην Αγγλία έρχονται σε φετιχιστικά κλαμπ σημαντικά πολιτικά πρόσωπα και έχουν καλυμμένο το πρόσωπό τους με μάσκα για να μην τους αναγνωρίσουν.

Κατά πόσο θεωρείς ότι η ελληνική κοινωνία είναι προοδευτική ή συντηρητική;

Δεν ξέρω γιατί είμαι πολύ λίγο καιρό στην Ελλάδα. ...αλλά πολλοί έλληνες άντρες προσποιούνται ότι είναι πολύ straight αλλά τους αρέσει να τους κάνουν σεξ από πίσω. Αντίθετα στην Αγγλία υπάρχει διαχωρισμός. Εάν κάποιος πει ότι είναι ετεροφυλόφιλος ποτέ δεν θα κάνει κάτι με κάποιον από το ίδιο.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Δ

Θα ήθελα αρχικά να μου περιγράψεις τις βασικές συνθήκες εργασίας σου(ωράριο, ώρα προετοιμασίας, μισθός, φιλοδώρηματα κ.λ.π.)

Πληρωνόμαστε στο τέλος της νύχτας, παίρνουμε το βασικό μισθό από το κλαμπ και επιπλέον από τα show που κάνουμε πάνω στη σκηνή και από το χορό στα τραπέζια. Πρέπει να είμαι στο κλαμπ στις 10:30. για να βαφτώ και να ντυθώ χρειάζομαι συνήθως μισή ώρα. Όσον αφορά τα χρήματα, παίρνω 15 € για τα μονά show και 30 € για τα διπλά show.

Γιατί τα διπλά show πληρώνονται περισσότερο;

Γιατί συνήθως κάνεις ένα είδος σεξ μαζί με μια άλλη κοπέλα.

Πώς και γιατί επέλεξες το συγκεκριμένο επάγγελμα;

Βασικά για τα λεφτά. Ήρθα στη Κρήτη για διακοπές, μου άρεσε, ήθελα να μείνω για το καλοκαίρι και έπρεπε να δουλέψω. Είδα μια φορά sex show και είπα στον εαυτό μου ότι μπορείς και εσύ να το κάνεις. Από το να δουλεύω κάθε βράδυ σε μπαρ και να μην βγάζω χρήματα, αποφάσισα να δουλέψω εκεί και παράλληλα να περάσω όμορφα τις διακοπές μου.

Άρα ο βασικός λόγος που ξεκίνησες αυτή τη δουλειά ήταν τα λεφτά;

Ναι...βασικά συνέβαινε και κάτι άλλο (πιστεύω να μην μας ακούνε). Όταν ήμουν 18 χρονών άρχισα να εκπορνεύομαι στην Ολλανδία. Αυτό γινότανε για ένα χρόνο. Μετά σταμάτησα.

Αν δεν υπάρχει πρόβλημα θα ήθελα να μου πεις τι ακριβώς έκανες

Κοίταξε...κάθεσαι στα λεγόμενα «παράθυρα», περνάνε οι πελάτες και σε ρωτάνε αν μπορούν να περάσουν από πίσω στο δωμάτιο, έρχονται μέσα και γίνεται ότι γίνεται. Είναι πολλά τα λεφτά. Είναι πολλά τα λεφτά γιατί όλα γίνονται πολύ γρήγορα και έτσι μπορείς να δεχτείς πολλούς πελάτες μέσα σε μια μέρα. Μετά σταμάτησα.

Γιατί όμως επέλεξες να κάνεις αυτό το επάγγελμα προκειμένου να βγάλεις λεφτά και όχι κάτι άλλο;

Για πλάκα (for fun) μάλλον. Νομίζω ότι ήταν εύκολα χρήματα. Άνθρωποι από παντού και με πολλά λεφτά ερχόντουσαν και σε αντιμετώπιζαν σαν βασίλισσα. ...βέβαια δεν ήταν πάντα πολύ καλά και ειδικά όταν ερχόντουσαν πολύ μεγάλοι σε ηλικία άντρες που ήταν τις περισσότερες φορές αηδιαστικοί. Κοίταξε... δεν κάνεις απλά ότι κάνεις, παίρνεις τα χρήματα και δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Όσο και να πιστεύεις ότι έχεις απομονώσει το σώμα σου,

δεν γίνεται. Τα πάντα γράφονται μέσα σου. Μέσα στο μυαλό σου ακόμα και αν πιστεύεις ότι τα έχεις σβήσει και φρικάρεις. Λες τι κάνω εγώ εδώ.

Θα ήθελα να μου πεις αν η χρήση ψευδωνύμων είναι απαραίτητη και γιατί;

Όχι εγώ πάντα χρησιμοποιούσα το πραγματικό μου όνομα. Έτσι πάντα συστηνόμουν και με αυτό το όνομα με αναγνωρίζανε.

Ποια συναισθήματα σου προκαλεί η εμφάνισή σου στη σκηνή, φόβο, ευχαρίστηση, ντροπή, αδιαφορία κ.λ.π. όταν όλοι σε κοιτάνε. Θα ήθελα επίσης να μου περιγράψεις τη πρώτη σου εμπειρία στη σκηνή.

Αρχικά φόβο. Πρέπει όμως να σου περιγράψω τη πρώτη φορά. Η Κ μου είχε πει τι να φορέσω και τι να κάνω. Ήμουν απίστευτα αγχωμένη. Ήμουν λίγο καιρό στη Κρήτη και για πρώτη φορά θα χόρευα σε strip show. Μετά από λίγο μου είπε ότι σε δύο λεπτά θα έπαιζε το τραγούδι μου. Σοκαρίστηκα, έτρεμα και όταν βγήκα έκανα λίγες βόλτες απάνω στη σκηνή και αυτό ήταν όλο. Δεν κοίταζα κανέναν από κάτω. Αλλά αργότερα διαπίστωνα ότι ήταν τέλειο να σε κοιτάνε όταν είσαι πάνω στη σκηνή. Αλλά αυτό συμβαίνει μόνο όταν είμαι πάνω στη σκηνή. Στη καθημερινή μου ζωή, δεν θέλω οι άνθρωποι να με κοιτάνε.

Ποια είναι η διαφορά να χορεύεις πάνω στη σκηνή από το να χορεύεις στα τραπέζια;

Εγώ σταμάτησα να χορεύω στα τραπέζια γιατί θέλουν να αγγίζουν πολύ, ειδικά εδώ στην Ελλάδα.

Πώς αισθάνεσαι όταν σε αγγίζουν;

Σχετικά άνετα όταν είχα πει αλλά εξαρτάται και από τον πελάτη και από τον τρόπο που θα σε αγγίξει. Όσο καλά μπορεί να είναι κάποιες φορές τόσο αηδιαστικά κάποιες άλλες. Εξαρτάται.

Συνήθως τι σου λένε οι πελάτες;

Εξαρτάται. Εάν έρχονται για πρώτη φορά, συνήθως σου λένε «μην ανησυχείς, δεν έχω αρνητική γνώμη για σένα κ.λ.π.». όταν είναι πολύ μικροί σε ηλικία, είναι πολύ νευρικοί, σε κοιτάνε έκπληκτοι και τρέμουν τα χέρια τους. Είναι πολύ γλυκό αυτό.

Κάποιες στιγμές νιώθεις ότι σε κοιτάνε σαν αντικείμενο ηδονής;

Όταν το νιώθω έτσι σταματάω για λίγες μέρες να δουλεύω. Γιατί αν αρχίσεις να αισθάνεσαι έτσι δεν μπορείς να συνεχίσεις. Έτσι παίρνεις δύο τρεις μέρες άδεια, χαλαρώνεις και μετά ξεκινάς φρέσκια. Σκέφτεσαι ότι δεν με νοιάζει πώς με κοιτάνε, εγώ κάνω απλά τη δουλειά μου.

Θα ήθελα να μου πεις αν υπάρχουν κάποια σημεία - μέρη του σώματος που τα διατηρείς ως αποκλειστικά ιδιωτικά;

Το στήθος μπορούν να το αγγίξουν για λίγο αλλά όχι και να το ζουλήξουνε. Αν προχωρήσουν παραπάνω τους σταματάω.

Πώς βλέπεις το σώμα σου και τη σεξουαλικότητά σου στην ιδιωτική σου ζωή;

Στην ιδιωτική μου ζωή δεν κάνω συχνά σεξ. Κοίταξε...κάνω σεξ πάνω στη σκηνή σχεδόν κάθε βράδυ, έτσι όταν έρχομαι σπίτι που μένω με τον φίλο μου, πολλές φορές δεν μπορώ να κάνω. Βαριέμαι να το κάνω.

Το αγόρι σου πώς αντιδρά σε αυτό;

Με καταλαβαίνει. Του έχω εξηγήσει ότι δεν έχει να κάνει με αυτόν αλλά καθαρά με μένα, ότι δεν θέλω κάποιες στιγμές κανέναν να με αγγίξει.

Ποια είναι η γνώμη σου σχετικά με το κοινό;

Το 80% βασικά είναι άντρες. Μπορείς να δεις από 16 χρονών μέχρι 70 χρονών. Εξαρτάται και από το κλαμπ. Μπορείς να δεις από κανονικούς μέχρι αρκετά πλούσιους. Αλλά οι πλούσιοι πιστεύουν ότι επειδή έχουν χρήματα μπορούν να κάνουν ότι θέλουν. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι όλοι οι ευκατάστατοι γενικά συμπεριφέρονται άσχημα και υπεροπτικά. Εξαρτάται πιστεύω από το άτομο.

Ποια είναι η άποψή σου για τη σεξουαλικότητα του κοινού;

Βασικά προσπαθώ να μην με ενδιαφέρει.

Θα ήθελα να μου πεις αν η χρήση ναρκωτικών πριν από τη δουλειά ή και μετά είναι συνηθισμένο φαινόμενο;

Εεε...δεν ξέρω. Εγώ παλιά έπινα αλκοόλ και έτσι δεν σκεφτόμουν τίποτα. Αλλά όταν είσαι στη σκηνή πρέπει να έχω καθαρό μυαλό προκειμένου να είμαι συγκεντρωμένη.

Ποια ήταν η αντίδραση του οικογενειακού και φιλικού σου περιβάλλοντος για το επάγγελμά σου;

Η μητέρα μου ήθελε αρχικά να με βγάλει έξω από τη διαθήκη της (γέλια). Μου έλεγε ότι δεν πιστεύω ότι η κόρη μου κάνει κάτι τέτοιο μπλα μπλα μπλα. Αλλά όταν είδε ότι έχω μεγάλη οικονομική άνεση, μου είπε ότι ΟΚ απλά πρέπει να ζήσω σύμφωνα με τις επιλογές μου.

Ο πατέρας σου;

Ο πατέρας μου είναι στη νότια Αμερική και δεν έχουμε επαφή. Όσον αφορά τον πατριό μου δεν με ενδιαφέρει η γνώμη του. Ο αδερφός μου τον οποίο τον

λατρεύω μου είπε ότι δεν ήθελε να ασχολούμαι με κάτι τέτοιο όχι επειδή είμαι αδερφή του αλλά ότι δεν είναι καλό για μένα προσωπικά.

Ποιες ήταν οι αντιδράσεις των ερωτικών σου συντρόφων;

Όλοι τους θέλανε να σταματήσω αυτή τη δουλειά. Εγώ τους το λέω από την αρχή με τι ακριβώς ασχολούμαι. Η δουλειά μου είναι, δεν ντρέπομαι γι' αυτό. Τώρα με το αγόρι μου έχω πρόβλημα και του λέω ότι δεν μπορώ να σταματήσω αυτή τη στιγμή τη δουλειά γιατί από του χρόνου θέλω να μπω σε σχολή φωτογραφίας και ποιος θα μου πληρώσει τα δίδακτρα;

Υπάρχει περίπτωση να ερωτευτείς κάποιον από το κοινό;

Φυσικά πολύ εύκολα. Αλλά θα πρέπει να σκεφτείς ότι αυτός έρχεται στο κλαμπ βασικά για ένα λόγο. Να δει γυμνές γυναίκες. Τις περισσότερες φορές δεν δουλεύει.

Αν νιώθεις κάποιου είδους κοινωνικό αποκλεισμό στην καθημερινότητά σου;

Στην Κρήτη ήταν πολύ άσχημα. Όλοι με γνωρίζανε και με κοιτάζανε παράξενα. Πήγαινα για παράδειγμα σε ένα μπαρ με κάποια φίλη για να διασκεδάσω και ένιωθα ότι μιλάγανε για μένα. Στην αρχή μου ήταν πολύ ενοχλητικό αλλά μετά είπα στον εαυτό μου ότι αυτούς τους ανθρώπους δεν θα τους ξανασυναντήσεις, ούτε είναι φίλοι σου άρα δεν μπορούν να εκφράζουν γνώμη για σένα. Εδώ στην Αθήνα δεν έχω πρόβλημα γιατί βγαίνεις έξω και κανένας δεν γνωρίζει τον άλλον.

Το συγκεκριμένο επάγγελμα έχει συνδεθεί με την πορνεία. Ποια είναι η γνώμη σου;

Κοίταξε... για μένα αυτός ήταν ο βασικός λόγος που ξεκίνησα αυτή τη δουλειά. Για να σταματήσω να εκπορνεύομαι. ...ναι γενικότερα συνδέεται με τη πορνεία. Είχαμε πολλά προβλήματα με την αστυνομία κατά καιρούς. Μερικές κοπέλες όμως δεν τους ενδιαφέρει. Κάνουν σεξ με τους πελάτες, μπορεί να συλληφθούν και μετά πάλι τα ίδια. Δεν νομίζω ότι αξίζουν τα λεφτά για να τραβιέσαι στην αστυνομία. Η μια κάρτα για να χορέψεις σε πελάτη είναι 10 € και στο τέλος της δουλειάς έχεις μαζέψει γύρω στις 35 κάρτες. Δεν είναι βλακεία να συλληφθείς για 10 ή 20 ευρώ παραπάνω;

Αν νιώθεις με οποιοδήποτε τρόπο να είσαι διαφορετική από τις άλλες γυναίκες;

Μερικές φορές αναρωτιέμαι γιατί να μην έχω και εγώ μια φυσιολογική ζωή, όπου να δουλεύω το πρωί να έρχομαι το απόγευμα στο σπίτι, να έχω μια φυσιολογική σχέση κ.λ.π. Αλλά τις περισσότερες φορές νιώθω πολύ καλά γιατί βγάζω χρήματα, δουλεύω τη νύχτα άρα τη μέρα μπορώ να κάνω ό,τι θέλω. Γιατί να ανησυχώ; Δεν είμαι καλύτερη από τους άλλους αλλά ούτε και χειρότερη. Αυτό είμαι και σε όποιον δεν αρέσει δικό του το πρόβλημα.

Αν θεωρείς ότι η ελληνική κοινωνία είναι συντηρητική ή προοδευτική;

Οι Έλληνες αυτή τη στιγμή προσπαθούν να γίνουν προοδευτικοί και να αποκτήσουν ανοιχτά μυαλά. Νομίζω ότι με τη δουλειά μου τους δίνω τροφή για να σκεφτούν. Σίγουρα είναι περισσότερο συντηρητικοί από ότι οι Ολλανδοί. Ναι είναι συντηρητικοί αλλά δεν νομίζω ότι αυτό είναι κάτι κακό. Το παραδοσιακό μερικές φορές είναι καλό.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Ε

Κατ' αρχήν θα ήθελα να μου περιγράψεις τις βασικές συνθήκες εργασίας σου.

Το βάψιμο το κάνω από το σπίτι, έτσι είμαι ήδη έτοιμη και πηγαίνω στο κλαμπ στις 12:00 και δουλεύω μέχρι τις 4:30. μόνο για τέσσερις με πέντε ώρες. Αυτή είναι η συμφωνία που έχω κάνει με το αφεντικό. Πλέον καθορίζω εγώ τις μέρες και τις ώρες που δουλεύω. Δουλεύω τρεις φορές την εβδομάδα.

Τι συμβαίνει με το μισθό, τα φιλοδωρήματα και ποια είναι η διαφορά στα λεφτά όταν χορεύεις πάνω στη σκηνή από όταν χορεύεις στα τραπέζια;

Πρώτα απ' όλα όλα τα κορίτσια παίρνουν ένα σταθερό (fixed) μισθό που είναι 300.000 δρχ. τη μέρα. Αν κάποια κάνει hard core shows με αλυσίδες, μαστίγια κ.α παίρνουμε άλλα 15€ επιπλέον. Αν το show περιλαμβάνει να βάζεις κάτι μέσα, για παράδειγμα δονητή παίρνεις 30€. Για το μονό show παίρνεις 15€. Αν κάνω διπλό παίρνω άλλα 15€. Αν το διπλό περιλαμβάνει να με δέσει ή να μου βάλει κάτι το ζευγάρι μου στη σκηνή τότε παίρνω 30€. Όσον αφορά το χορό στα τραπέζια, εγώ δεν κάνω.

Εξαρτάται από σένα αν θα χορεύεις στα τραπέζια ή όχι;

Αυτό κάνω εγώ τουλάχιστον. Δεν μιλάω στους πελάτες ούτε χορεύω στα τραπέζια. Απλά μόνο show πάνω στη σκηνή και είμαι ευτυχισμένη με αυτό. Έχω έρθει αρκετά χρόνια στην Ελλάδα και πηγαινο-ερχόμουνα στην Ισπανία. Περίμενε να σου δείξω μερικά από τα κοστούμια μου.

Ποιοι ήταν οι λόγοι που επέλεξες αυτό το επάγγελμα;

Είναι πολύ δύσκολη ερώτηση για μένα να απαντήσω. Εντάξει...το 1993 έχασα τον άντρα μου, τα παιδιά μου ήταν στους γονείς μου και ήμουνα μόνη μου. Ήθελα να ξεκινήσω μια άλλη ζωή και πήγα στην Ισπανία. Στην αρχή έπιασα μια κανονική δουλειά και μια μέρα πήγα σε ένα strip club έριξα μια ματιά και είπα στον εαυτό μου ότι και εσύ μπορείς να το κάνεις. Πριν ήμουνα μοντέλο.

Για πόσο καιρό δούλευες ως μοντέλο;

Από τα 16 μου χρόνια μέχρι τα 25 στην Αγγλία. Στα 26 μου πήγα στην Ισπανία και ξεκίνησα αυτή τη δουλειά, ναι για τα χρήματα, αλλά επίσης για τις ευκαιρίες που σου δίνει να ταξιδεύεις, να γνωρίζεις ανθρώπους. Η ζωή μπορεί να γίνει έτσι πιο εύκολη όταν βγάζεις λεφτά κάθε μέρα.

Εκτός από την Ελλάδα μόνο στην Ισπανία έχεις δουλέψει;

Όχι και στη Σκανδιναβία για δύο χρόνια και στην Αμερική μόνο για λίγο καιρό. Μετά την Ισπανία ήρθα στην Ελλάδα και είμαι τώρα συνολικά 6 χρόνια.

Γιατί επέλεξες να έρθεις στην Ελλάδα;

Η μητέρα μου είναι ελληνίδα από την Ίο. Όταν ήταν νέα ερωτεύτηκε με τον πατέρα μου, οι δικοί της την διώξαν από το σπίτι, πήγε στην Ιρλανδία, ήταν έγκυος σε μένα, μετακομίσανε στην Αγγλία, γεννήθηκα, και με έδωσε για υιοθεσία στις αγγλικές αρχές και όταν ήμουν 16 μου είπε ότι ήμουν μισή ελληνίδα, έτσι ήθελα να έρθω να δω τι γίνεται εδώ με τους ανθρώπους, το πολιτισμό κ.λ.π. στην αρχή είχα μεγάλη δυσκολία να προσαρμοστώ, γιατί οι Έλληνες είναι λίγο απότομοι και συντηρητικοί. Μετά από ένα χρόνο είχα προσαρμοστεί με τα ελληνικά δεδομένα. Αλλά μέσα μου κουβαλάω ελληνικό αίμα άρα μου ήταν πιο εύκολο να προσαρμοστώ σε σχέση με τις άλλες κοπέλες που έρχονται στην Ελλάδα. Κοίταξε...μου αρέσουν οι Έλληνες γιατί έχουν καλή αίσθηση του χιούμορ και είναι πολύ δυνατοί άνθρωποι. Αν ζεις με το δικό τους τρόπο ζωής τότε σε συμπαθούμε.

Θα ήθελα να μου πεις αν η χρήση ψευδώνυμων είναι απαραίτητη για το επάγγελμά σας και γιατί (π.χ. για τη προστασία της ιδιωτικής ζωής)

Ναι αυτός είναι ένας βασικός λόγος. Εγώ χρησιμοποιώ το κανονικό μου όνομα τώρα. Αλλά αρχικά το είχα αλλάξει πιο πολύ για να προστατέψω την ιδιωτική μου ζωή και ήταν πιο κατάλληλο για αυτή τη δουλειά. Πιο εντυπωσιακό.

Τι συναισθήματα σου προκαλεί η εμφάνισή σου στη σκηνή όταν όλα τα βλέμματα είναι στραμμένα πάνω σου και ειδικότερα θα ήθελα να μου περιγράψεις τη πρώτη σου εμπειρία.

Ήμουνα στην Ισπανία, το αφεντικό με ρώτησε αν το είχα ξανακάνει, είπα όχι αλλά ήμουνα ήδη συνηθισμένη να εκτίθεμαι μπροστά σε κόσμο λόγω του μόντελιγκ. Πήγα στο καμαρίνι, μου έδωσε κάτι να φορέσω και υπήρχε μια άλλη χορεύτρια που με ενθάρρυνε. Αλλά ήμουνα πολύ νευρική και πολύ αδρεναλίνη. Αλλά είπα στον εαυτό μου ότι ήρθες εδώ για να ξεκινήσεις μια άλλη ζωή και πρέπει να το κάνεις. Έτσι άνοιξα τις κουρτίνες κοίταξα τον κόσμο άρχισα να χορεύω. Κοίταξα τον κόσμο και μου χαμογελούσε γιατί και εγώ χαμογελούσα, έδινα καλή αίσθηση με το πρόσωπό μου. Μόλις τέλειωσα, κοίταξα τον εαυτό μου στο καθρέφτη και είπα ότι ήταν τελικά πολύ εύκολο για μένα να το κάνω.

Υπάρχουν κάποια σημεία – μέρη του σώματος που τα διατηρείς ως καθαρά ιδιωτικά;

Κοίταξε... πρώτος κανόνας που έχω. Αν κάποιος αγγίξει ακόμα και το χέρι μου ή το πόδι μου, θα τον καρφώσω κατευθείαν με τα μάτια μου και τον ρωτάω τι θέλει και να με αφήσει ήσυχη. Έτσι χειρίζομαι τους πελάτες. Δεν θέλω να με αγγίζουν καθόλου. Αυτοί είναι οι κανόνες της Λίζας. Οι πελάτες που με ξέρουν χρόνια, γνωρίζουν ότι δεν χορεύω στα τραπέζια ούτε μπορούν να περάσουν καλά αγγίζοντάς με. Οι Έλληνες άντρες θέλουν να αγγίζουν πολύ.

Τι συμβαίνει με τις κοπέλες που έρχονται για παράδειγμα από Ρωσία, έχουν επιλογές;

Κοίταξε, πηγαίνουν σε ένα ατζέντη στη Ρωσία, και τους λένε ότι χρειάζονται χρήματα προκειμένου να ζήσουν οι ίδιες και οι οικογένειές τους. Αυτός τους λέει ότι θα τους στείλει σε ένα κλαμπ στην Ελλάδα και εκεί απλά θα χορεύεις και θα πίνεις ένα ποτό με τους πελάτες. Τίποτα άλλο. Δεν τους λένε ότι θα πρέπει να χορεύουν πάνω στα πόδια του πελάτη. Δεν τα γνωρίζουν αυτά καθώς και ότι θα είναι ίσως κλειδωμένες μέσα σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου και θα δέχονται πελάτες χωρίς να τους επιτρέπεται να βγουν. Για όλα αυτά φταίνει όχι τόσο οι ρώσοι ατζέντηδες αλλά οι έλληνες. Τους πιέζουν να κάνουν άσχημα πράγματα. Να βγαίνουν για καφέ με τους πελάτες, να κλείνουν συναντήσεις με κάποιους από αυτούς σε ξενοδοχείο. Αυτή η κατάσταση όμως αρχίζει και φθίνει. Έχουμε ένα καινούργιο νόμο όπου απαγορεύει το χορό στα τραπέζια. Αυτό είναι καλό γιατί άρχισαν να μπαίνουν κάποιοι κανόνες. Αλλά θα το πιστέψω μόλις το δω με τα μάτια μου.

Υπάρχει κάποιου είδους οργανισμός που να προστατεύει τις χορεύτριες των κλαμπ;

Όχι. Αλλά πολλές κοπελιές έρχονται και μου λένε τα προβλήματά τους με τον ατζέντη τους, τα χαρτιά τους κ.α. και τους δίνω συμβουλές. Δεν υπάρχει κάποια ένωση (union) αλλά υπάρχουν δύο με τρεις χορεύτριες στην Ελλάδα και εγώ μέσα, όπου δίνουμε συμβουλές και είμαστε ενωμένες. Το αφεντικό έτσι γνωρίζει ότι αν φύγουμε εμείς τότε θα ακολουθήσουν και άλλες κοπέλες.

Πώς νιώθεις το σώμα σου και τη σεξουαλικότητά σου στην ιδιωτική σου ζωή σε σύγκριση με τη δουλειά σου.

Με το Κώστα που συζώ εδώ και τέσσερα χρόνια περνάμε καλά. Το σεξ δεν είναι τόσο παθιασμένο αλλά περνάμε καλά. Αλλά το τελευταίο χρόνο το βαριέμαι όχι λόγω της δουλειάς αλλά λόγω του αγοριού μου. Έχω και κάποιους άλλους εραστές (δύο συγκεκριμένα).

Ισχύει το γεγονός ότι πολλές φορές οι δεσμοί των κοριτσιών τους εκμεταλλεύονται οικονομικά;

Για τέσσερα χρόνια το αγόρι μου μου λέει γιατί δεν σταματάω αυτή τη δουλειά και ενώ κάνω διάφορα στο κλαμπ μετά δεν έχω όρεξη να κάνω κάτι μαζί του. Δεν θέλει να κάνω διπλά show γιατί δεν του αρέσει. Αλλά με συνάντησε σε strip club! Στην αρχή δεν είχε πρόβλημα. Μετά όμως από λίγο ζήλευε απίστευτα. Πάντως γενικότερα υπάρχει εκμετάλλευση.

Ποια είναι η άποψη σου για το κοινό που σε παρακολουθεί και ειδικότερα για το ελληνικό κοινό.

Τώρα θα μιλήσω για όλα τα κορίτσια που χορεύουμε. Πρώτο τραγούδι. Βγάζουν τα ρούχα τους. Οι πελάτες κοιτάζουν και πίνουν το ποτό τους, καπνίζουν το τσιγάρο τους. Όταν βγαίνει το σουτιέν όλοι σταματάνε αυτό που κάνουνε και κολλάνε το βλέμμα τους πάνω σου. Λένε «όλα τώρα, Ω! μεγάλος κώλος Α! καύλα» κ.α.. Όταν φτάνει η στιγμή που μένεις γυμνή όλοι σε κοιτάνε και δεν μιλάνε με το στόμα ανοιχτό.

Πώς νιώθεις όμως εσύ για το κοινό;

Μπορείς να δεις τα μάτια τους και να καταλάβεις τι είναι ο καθένας. Κοίταξε...για μένα ένα strip club ισοδυναμεί με κελί φυλακής. Λειτουργεί σκόπιμα σαν κελί φυλακής. Οι άνθρωποι έχουν έντονες σεξουαλικές επιθυμίες και ορμές και χρειάζονται να τις τιθασεύσουνε. Πιστεύω ότι με το να έρχονται σε τέτοια κλαμπ, δεν θα σηκωθούν την επόμενη μέρα και θα ψάχνουν κοπέλες στο δρόμο για να τις παρενοχλήσουν σεξουαλικά ή και να τις βιάσουν.

Θα ήθελα να μου πεις αν υπάρχουν κάποιες κατηγορίες κοινού.

Όταν είμαι στη σκηνή δεν με νοιάζει καθόλου πώς είναι αυτοί που με βλέπουν από κάτω, αν φοράνε καλά ρούχα κ.λ.π. δεν χορεύω μόνο για τους οικονομικά ευκατάστατους. Θα βρεις ανθρώπους από κάθε τάξη και από 16 χρόνων μέχρι πολύ μεγάλους οι οποίοι είναι τις περισσότερες φορές και οι πιο αηδιαστικοί γιατί μερικές φορές αρχίζουν να τρέμουν όταν τους πλησιάζεις. Μια φορά είχα σπάσει δύο δάχτυλα ενός πελάτη γιατί ήθελε να με αγγίξει στο αιδοίο. Και του είπα ότι αν το κάνει θα του σπάσω τα δάχτυλα. Δεν με άκουσε και έτσι του γύρισα τα δάχτυλα. Αλλά ήρθε την επόμενη εβδομάδα να μου ζητήσει συγγνώμη.

Ποιες ήταν οι αντιδράσεις του οικογενειακού και φιλικού σου περιβάλλοντος όταν ξεκίνησες αυτή τη δουλειά.

Η ίδια η μητέρα μου με πήγε στο Λονδίνο σε σχολή μόντελιγκ, στην ουσία οι γονείς μου με εξώθησαν να γίνω μοντέλο. Όσον αφορά το στριπτίζ τους το είπα από την αρχή και μου είπαν ότι αν εγώ δεν έχω πρόβλημα που το κάνω τότε αυτοί γιατί να έχουν πρόβλημα.

Τα παιδιά σου το ξέρουν;

Ο γιος μου στο σχολείο που τους ρωτάνε ποιο είναι το επάγγελμα των γονιών τους, απαντάει ότι ο πατέρας μου έχει πεθάνει και η μητέρα μου είναι μοντέλο και είναι φημισμένη ερωτική χορεύτρια (erotic dancer), ταξιδεύει πολύ, φωτογραφίζεται σε περιοδικά...είναι περήφανος για μένα. Δεν ντρέπεται για μένα. Η κόρη μου το ίδιο. Καταλαβαίνουν τα πάντα. Γενικότερα η οικογένειά μου έχει πολύ καλή στάση απέναντι στη δουλειά μου.

Πώς νιώθεις τις αντιδράσεις του κόσμου στην καθημερινότητά σου, αντιμετωπίζεις ίσως κάποιου είδους κοινωνικό αποκλεισμό;

Μπορεί κάποιιοι που έχουν έρθει στο κλαμπ να με αναγνωρίζουνε στο δρόμο και να με ρωτάνε αν είμαι πράγματι αυτή. Εγώ τους απαντάω ότι ναι εγώ είμαι και μιλάμε. Δεν έχω πρόβλημα. Δεν ντρέπομαι για αυτό που κάνω.

Αυτή η δουλειά έχει συνδεθεί με την πορνεία. Ποια είναι η άποψή σου αν και μου απάντησες εν μέρει προηγουμένως.

Κοίταξε...κανονικά δεν θα έπρεπε να συνδέεται αντίθετα να περιορίζεται στο χορό και στο στριππίζ. Αυτή είναι δύσκολη ερώτηση. Ένα κλαμπ για παράδειγμα έχει κάποιες κοπέλες ευρωπαϊές και από άλλες χώρες. Η κάθε κοπέλα επιλέγει αν θα δει πελάτες εκτός του κλαμπ ή όχι. Αλλά οι ρωσίδες πιέζονται για να το κάνουν. Δεν έχουν επιλογή. Πολλά κλαμπ χρεώνουν τις κοπελιές να φύγουν για μια ώρα με ένα πελάτη σε μέρος που έχει κλείσει το ίδιο το κλαμπ για αυτές τις δουλειές. Κλείνουν κάποια δωμάτια σε ξενοδοχείο. Ο πελάτης θα πληρώσει περίπου 40. Η κοπέλα παίρνει τα 1€ και το αφεντικό τα 30€. Έρχοντα ι πολλές φορές πίσω οι κοπέλες στο κλαμπ και είναι χτυπημένες ή καμένες με τσιγάρα ...και άλλες τέτοιες μαλακίες και αυτός συνεχίζει να έρχεται στο κλαμπ σαν πελάτης.

Αυτό συμβαίνει και αλλού ή μόνο στην Ελλάδα;

Ναι στην Ελλάδα. Στις άλλες χώρες δεν επιτρέπεται καν να σε αγγίξουν. Εδώ είναι μπέρδεμα. Στο εξωτερικό υπάρχει προστασία, ακόμα και κάμερες. Εδώ δεν υπάρχουν όρια και κανόνες. Είναι βασικά οι έλληνες άντρες. Είναι εκτός ελέγχου.

Θεωρείς ότι η ελληνική κοινωνία είναι προοδευτική ή συντηρητική;

Οι ελληνίδες γυναίκες μου φαίνονται μια χαρά. Έρχονται στο κλαμπ και με χειροκροτούν και με ρωτάνε με περιέργεια πώς αισθάνομαι που το κάνω κ.λ.π. Πολύ καλές. Τις θαυμάζω. Είναι δυνατές γυναίκες. Αλλά τους άντρες δεν μπορώ να τους αντέξω. Είναι γουρούνια. Μιλάνε σαν γουρούνια και λειτουργούνε σαν γουρούνια. Όποιον Έλληνα άντρα και να έχω συναντήσει νομίζει ότι θα με γαμήσει την επόμενη το πρωί. Δεν έχουν τίποτα άλλο στο μυαλό τους πέρα από το σεξ. Αλλά εγώ τους το κόβω με τον τρόπο μου. Όλοι οι Έλληνες άντρες νομίζουν ότι είναι ο Μεγάλος Αλέξανδρος και ουσιαστικά είναι ένα τίποτα. Δεν μπορούν να χειριστούν τις δυνατές γυναίκες.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-NOMOS

N 3064/2002 / Α-248 Τροποποίηση ΠΚ :Εμπορία ανθρώπων,πορνογραφία-ασέλγεια με ανήλικο,μαστρωπ

Μέγεθος Γραμμάτων

ΜΕΡΟΣ Α

Άρθρο 1

Μετά το άρθρο 323 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 323Α που έχει ως εξής:

"Άρθρο 323Α. Εμπορία ανθρώπων.

1. Οποιος με τη χρήση βίας, απειλής ή άλλου εξαναγκαστικού μέσου ή την επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας προσλαμβάνει, μεταφέρει ή προωθεί εντός ή εκτός της επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλλει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή παραλαμβάνει από άλλον πρόσωπο με σκοπό την αφαίρεση οργάνων του σώματός του ή για να εκμεταλλευθεί ο ίδιος ή άλλος την εργασία του, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.
2. Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται ο υπαίτιος αν, για να επιτύχει τον ίδιο σκοπό, αποσπά τη συναίνεση προσώπου με τη χρήση απειλών μέσων ή το παρασύρει, εκμεταλλευόμενος την ευάλωτη θέση του, με υποσχέσεις, δώρα, πληρωμές ή παροχή άλλων ωφελημάτων.
3. Οποιος εν γνώσει δέχεται την εργασία προσώπου το οποίο τελεί υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.
4. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη:
 - α) στρέφεται κατά ανήλικου,
 - β) τελείται κατ' επάγγελμα,
 - γ) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράξει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη ή
 - δ) είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη τουπαθόντος.
5. Οποιος χρησιμοποιεί τα μέσα των παραγράφων 1 και 2 για να στρατολογήσει ανήλικο με σκοπό τη χρησιμοποίησή του σε ένοπλες συγκρούσεις τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ."

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

Ν 3064/2002 / Α-248 Τροποποίηση ΠΚ :Εμπορία ανθρώπων,πορνογραφία-ασέλγεια με ανήλικο,μαστρωπ

Μέγεθος Γραμμάτων

Άρθρο 2

Το άρθρο 338 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 338. Κατάχρηση σε ασέλγεια.

1. Οποιος με κατάχρηση της παραφροσύνης άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία προερχόμενης ανικανότητάς του να αντισταθεί, ενεργεί επ' αυτού εξώγαμη συνουσία ή παρά φύση ασέλγεια τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

2. Οποιος με κατάχρηση των παραπάνω καταστάσεων ενεργεί άλλη ασεληγή πράξη σε πρόσωπο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών."

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-ΝΟΜΟΣ

Ν 3064/2002 / Α-248 Τροποποίηση ΠΚ :Εμπορία ανθρώπων,πορνογραφία-ασέλγεια με ανήλικο,μαστροπ

Μέγεθος Γραμμάτων

Άρθρο 7

Το άρθρο 349 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 349. Μαστροπεία.

"1. Οποιος για να εξυπηρετήσει την ακολασία άλλων προάγει ή εξωθεί στην πορνεία ανήλικο ή υποθάλλει ή διευκολύνει την πορνεία ανηλικών τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

2. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος, αν το έγκλημα τελέστηκε: α) εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β) με απατηλά μέσα, γ) από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ) από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράπει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στη πράξη.

3. Οποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία προάγει στην πορνεία γυναίκες τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δεκαοκτώ μηνών και με χρηματική ποινή. Η τέλεση της πράξης από υπάλληλο, ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράπει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση."

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ: INTRACOM-NΟΜΟΣ

N 3064/2002 / Α-248 Τροποποίηση ΠΚ :Εμπορία ανθρώπων,πορνογραφία-ασέλγεια με ανήλικο,μαστρωπ

+ Μέγεθος Γραμμάτων **-**

Άρθρο 8

Το άρθρο 351 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 351. Σωματεμπορία.

1) Οποιος με τη χρήση βίας, απειλής ή άλλου εξαναγκαστικού μέσου ή την επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας προσλαμβάνει, μεταφέρει ή προωθεί εντός ή εκτός της επικράτειας, κατακρατεί, υποθάλλει, παραδίδει με ή χωρίς αντάλλαγμα σε άλλον ή παραλαμβάνει από άλλον πρόσωπο με σκοπό να προβεί ο ίδιος ή άλλος στη γενετήσια εκμετάλλευσή του τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ.

2) Με την ποινή της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται ο υπαίτιος αν, για να πετύχει τον ίδιο σκοπό, αποσπά τη συναίνεση προσώπου με τη χρήση απειλών μέσων ή το παρασύρει, εκμεταλλευόμενος την ευάλωτη θέση του με υποσχέσεις, δώρα, πληρωμές ή παροχή άλλων ωφελημάτων.

3) Οποιος εν γνώσει ενεργεί ασελή πράξη με πρόσωπο το οποίο τελεί υπό τις συνθήκες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

4. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, αν η πράξη:

α) στρέφεται κατά ανηλίκου ή συνδέεται με την πνευματική αδυναμία ή την κουφότητα του παθόντος,

β) τελέσθηκε από ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο στοιχείο γ της παραγράφου 2 του άρθρου 349,

γ) συνδέεται με την παράνομη είσοδο, παραμονή ή έξοδο του παθόντος από τη χώρα,

δ) τελείται κατ' επάγγελμα,

ε) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη ή

στ) είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος.

5. Αν κάποια από τις πράξεις της πρώτης και δεύτερης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του παθόντος επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.

6) Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους γενετήσια εκμετάλλευση συνίσταται στην επιχείρηση από κερδοσκοπία οποιασδήποτε ασελγούς πράξης ή στη χρησιμοποίηση από κερδοσκοπία του σώματος, της φωνής ή της εικόνας προσώπου για την πραγματική ή προσποιητή επιχείρηση τέτοιας πράξης ή για την παροχή εργασίας ή υπηρεσιών που αποσκοπούν στη γενετήσια διέγερση."